Ára 16 fillér

DEBRECZENI UJSÁG

HAJDUFÖLD

ELŐFIZETÉSI ÁRA EGY HÓRA 2,40 P. NEGYED ÉVRE 7 P. FÉLÉVRE 14 P. EGÉSZ ÉVRE 28 P. EGYES SZÁM ÁRA HÉTKÖZNAP 8, VASÁRNAP 16 F

FELELŐS SZERKESZTŐ: VITÉZ KOLOSVÁRY-BORCSA MIHÁLY

SZERKESZTŐSÉG ÉS NYOMDA JÓZSEF KIR. H. UTCA 18. SZ. TELEFON 23—43. KIADÓHIVATAL: KOSSUTH-U. 3. FÖLDSZINT. TELEFON: 21—41.

Debrecen, 1933. március 12. Vasárnap XXXVII. évfolyam 59. szám

Hitler fantáziának tartja az örök béke hirdetését

A birodalmi kancellár azért küzd a marxizmus ellen, mert meg akarja védeni a munkásság jogait

Berlin, március 11.

Ma este Lustgartenben nemzeti szocialista tüntetés volt. Mintegy 50 ezer fönyi tömeg a kiállítási csarnokba vonult, ahol Hitler Adolf birodalmi kancellár beszédet mondott. Hitlert, akit nemzeti szocialista egyenruhát viselő kisfiu vezetett, óriási tapsorkán fogadta.

Hitler szavait percekig tartó viharos taps követte. *Tiz óra alatt* — mondotta többek között — *valósult meg a német történelemnek az a ténye, hogy a német nemzet fiai minden más elemen felülemelkedve egymásra találtak s együttmaradnak a jövőben is.* Ha erre a nagy sikerre gondolok, a hála érzése tölt el és azt hiszem Önöket is az altábornagy iránt, aki élete alkonyán döntésével a német ifjuság számára megnyitotta a jövőbe vezető utat. A kancellár ezután arról a hosszu és szenvedésekkel telt utról beszélt, amelyet a nemzeti szocialista pártnak meg kellett tenni. A nemzeti szocialista mozgalomnak az utóbbi 14 évben gyakorlott ellenfelei voltak. Behódolt nekik a sajtó, a tőke, a közvélemény, kezükben volt az államhatalom, a közigazgatás. Ha elveik jobbak lettek volna, mint a mienk, akkor legyőztek volna minket. De a mi elveink jobbak. Ahol egyes balga emberek azt hitték, hogy határvonalat huzhatnak, vagy kell huzni a birodalom többi részével szemben, épen ott emelte fel a német nép szavát és tett vallomást a birodalom oszthatatlan volta mellett.

A kancellár ezután a német nép jelen és jövő feladatairól beszélt. A mi mozgalmunk azt követeli, mondotta, hogy mindenki illeszkedjék bele az összességbe és ne gondolja nak elsősorban a saját foglalkozásukra, vagy társadalmi osztályukra. *Mozgalmunk távoltartja magától az örök egyetértés fantáziáját.* Az egyéninek azt mondjuk, hogy nem vagy egyedül, hanem jóban, rosszban népedhez vagy kapcsolva. Elutasitjuk magunktól az internacionálizmust. *Ha ma a marxizmus ellen harcolunk, azt nem azért tesszük, mert a munkás ellen akarunk cselekedni, hanem azért, mert a munkást meg akarjuk szabaditani attól a téveszmétől, amely a nemzetet és mindenkit veszélyeztet. Küzdjünk a marxizmus ellen, mert meg akarjuk védeni a munkásság jogait.* Igyan igy küzdünk a német parasztért. Szép a béke, de jó, ha az ember erős és életét megalapithatja. És ha azt mondják, hogy ez az ember nem akar megértést más népekkel, azt válaszolom, ki ne szeretné a megértést? Megértést akarok, de megértés csak azok között jöhet létre, akik egyenlő jogokkal birnak és egyenlő jogok csak ott vannak, ahol az erők is egyenlők. Ha azt mondják, hogy ez az ember nem akar nemzetközi szolidaritást, azt válaszolom, hogy dehogy is nem. Ha a német nép városban és falun egyaránt egymásra talált, akkor nyujthatja a kezét más népeknek. Ma senkisem nyul a kezünkért, hanem pénzt akar tőlünk. Holnap a német nép egyrészének még egyszer az urnákhoz kell járulnia és segiteni kell. Utána eljön majd a felszabadulás. Nem véletlen, hogy *e hetekben első izben csökkent a munkanélküliek száma Németországban.* Ez a bizakodás jele. Nem vesztünk el, mert mi magunk felemelkedtünk.

Göring Genfben kinyitja a száját

Essen, március 11.

Szombaton megnyitották az idei évi német aviatikai kiállitást.

Göring miniszter beszédet mondott amelyben megállapitotta, hogy a német katonai repülők óriási tulerővel szemben is megállották mindig helyüket.

Genfben most nem akarnak katonai aviatikáról beszélni, csak polgári aviatikáról. E mögött ellenfeleinknek az a törekvése áll, hogy a mi aviatikánkat összezuzzák mindjárt az első megmozdulásunk után. Ellenfeleinknek az a törekvése azonban össze fog zuzódni az én akaratomon. Eddig különböző felszólitások miatt nem akartam elmenni Genfbe. Ha azonban elmegyek és kinyitom a számat, akkor — jelentette ki Göring tomboló helyeslés közben — az lesz az utolsó szó.

A birodalmi gyülés összehivása

Berlin, március 11.

Göring, a birodalmi gyülés elnöke a birodalmi alkotmány 23. és 27. cikke alapján az ujonnan megválasztott birodalmi gyülést kedden, március 21-én délután 5 órára hivatalosan összehivta.

Döntő vereséget mértek a kinaiak egy japán hadseregre

Az egyik japán hadoszlopot teljesen megsemmisitették

Peking, március 11.

A kinaiak körülfogtak és teljesen megsemmisitettek egy japán osztagot, amely a Kupeiko szoros felé közeledett. A japánok nem akarnak felvilágositást adni arról, hogy hány ember veszett el.

London, március 11.

A pekingi követség jelenti, hogy mostmár a felkelő nap lobogója leng a nagy falon átvezető valamennyi szoroson. Az előrenyomuló japán hadoszlopot több ezer főnyi kinaif teljesen megsemmisitette. A japán hadügyminiszter, hivatkozással a szükségállapotra, elhatározta, hogy lefoglaltatja a magánautókat és a teherautók egy részét Tokióban és több nagy városban.

Száz várost pusztitott el a földrengés Kaliforniában

147 halott — négy és félezer sebesült - Hatvanezer ház rombadőlt

Los-Angeles, március 11.

Los-Angelesben sulyos földrengés volt.

A földrengés hat órakor következett be. Többpercig tartott. Az olajai üzleti negyedben többhelyütt tüzvész ütött ki. A földrengést széles körzetben több városban érezték. A legutóbbi két év alatt hasonló erejü rengésre nem volt példa. Másfél órával a földlökés után még mindig nyugtalankodott a föld.

A partvidék városaira szökőár zudult.

Helyi idő szerint 20 óra 40 perckor ujabb földrengés történt, amely az elsőnél még hevesebb volt. A második lökést 9 perccel később egy harmadik lökés követte.

Long Beachben sok ember pusztult el a Sub Building tetőzetének beszakadása következtében. Teljesen rombadőlt a telefonközpont épülete is. Az elpusztitott területekre katonaka; és tengerészeket küldte ki. A romok között eddig 64 halottat találtak. A sebesültek száma több mint 2500.

Százötven halott, több mint 4000 sebesült

London, március 11.

Kaliforniában a földrengés során 150 lökést éreztek. A lökések közül 24 igen heves volt. Legujabban érkezett jelentések szerint a veszteséglajstrom a következő:

147 halott, 4650 sebesült. A földrengés körzetében több mint 100 város jutott. 60 ezer épület teljesen összeomlott. A kár sokmillió dollár. Ventaur 14 emeletes fegyházában le-

A HOSSZU ÉLET TITKA
Mentesitsük szervezetünket a káros baktériumoktól!
Az Igmándi viz használati utasitással kapható!
Hasznos tudni
hogy SCHMIDTHAUER
Igmándi keserüvize
nemcsak a legjobb természetes hashajtó, de kiöblitési szerepénél fogva gyorsan eltávolitja a káros baktériumokat a szervezetből.

irhatatlan rémület tört ki a fegyencek között. Pokoli a rémület a hollywoodi mütermekben is, ahonnan a rendezők, gépészek, statiszták százai rohantak ki az utcára.

Long Beach lángokban áll

NewYork, március 11.

A földrengés Holywoodban a filmmütermekben, ahol javában tartottak az esti felvételek, nagy rémületet keltett, mindenki menekülni igyekezett és sokan megsebesültek, mert a felállitott diszletek összeomlottak.

Los-Angelesben több helyen tüz ütött ki és oltásról szinte szó sem lehetett, mert a földrengés következtében a vizvezeték csövei megrepedtek és a villamostelep áramszolgáltatása is megszünt.

Az utolsó jelentés szerint Long Beach lángokbann áll, a várostól nem messze lévő petróleummezők és tankok, ugyszintén a petróleumfurótornyok égnek. A long beachi kikötő is lángokban áll. A tüzoltóság hősies munkával igyekszik segiteni, de a város menthetetlennek látszik. Sok tüzoltó sulyosan megsebesült.

Genfbe és Mussolinihez utazott a magyar külügyminiszter

Budapest, március 11.

Kánya Kálmán külügyminiszter a kabinetiroda főnöke, Márlásy Zoltán követségi tanácsos kiséretében szombaton délben Genfbe utazott, hogy a leszerelési konferencia döntőstádiumában személyesen tájékozódjék a helyzetről és az ott idéző államférfiakal a személyes kapcsolatokat felvegye. Genfből a külügyminiszter Rómába utazik, hogy Mussolini kormányelnöknél bemutatkozó látogatást tegyen.

Barcza Sándor ellen elfogató parancsot adtak ki és bünügyi zárlatot rendeltek el a Zeileis gépekre

(A Debreceni Ujság tudósitójától.)

Debrecenben egy időben sokat szerepelt dr. Barcza Sándor ovos, aki itt Zeileis-intézetet rendezett be. Egy ideig ment is az üzlet, tömegestől jelentkeztek a betegek, attól kezdve azonban, hogy két beteg a Zeileis-kezeléstől meghalt, egyszerre elmaradt a hiszékeny közönség és a rendelő tönkrement.

Barcza Sándor ezek után Budapestre költözött, ahol anyagi gondjai támadtak. Tulajdonjog fenntartásával mindenféle árukat, gépeket vásárolt, ezután azokat eladogatta. Emiatt hitelezési csalásért, majd kaucio sikkasztásért többször feljelentették. Legutóbb a feljelentők arról értesültek, hogy Barcza Sándor eltün Budapestről. Ma a vizsgálóbiró bünügyi zárlat alá vette a Barcza tulajdonát képező 10 lidáda Zeileis gépet. Ugyanekkor dr. Barcza ellen elfogató parancsot bocsátottak ki.

Ujabb könnyitést kapnak a nagyobb mértékben eladósodott gazdák

Budapest, március 11.

Imrédy Béla pénzügyminiszter tegnapi beszédében bejelentette a rövidlejáratu gazdakölcsönök kamatainak mérséklését. Ezzel kapcsolatban illetékes helyen a következőkre mutatnak rá:

A kormány módot keres arra, hogy a nagyobb mértékben eladósodott gazdák helyzetén könnyitsen abból a célból, hogy országos kamatalapot terveznek, amelynek az a rendeltetése, hogy a sulyosan eladósodott gazdák kamatterheinek egyrészét viselje. Még nincs pontosan megállapitva, hogy milyen mérvü lesz az alap terhére vállalt visszatérités, de hir szerint 1—1 és fél százalékra terjedne az az összeg, amit a gazdák kamataiból az alapra háritanának. A mai 8 százalékos maximális kamatot számitva 6—6 és egyötöd lenne az a kamatteher, amelyet a gazdaadósok viselnek. A többit az alap viseli. A kamatmegsegitést a tervek szerint az eladósodás foka szerint állapitanák meg. Az alap fedezetét azok a kamatilletékek alkotják amelyeket a legutóbbi adóemelések során léptetnek életbe. Egyébként a tárgyalások még folynak.

Scherlock Holmes munkában

Kis jegyzetek a nagynyomozásról —Tiz napos hajsza alatt emberfeletti erővel dolgozott a detektiv-testület — Kevés a létszám — Tul van terhelve a rendőrség

(A Debreceni Ujság tudósitójától.)

A rendőrség munkában... Pontosan tiz napja tart már a hajsza a homokkerti rejtély felderitésére. Tiz napja talpon van az egész bünügyi osztály, munkában minden detektiv. A közönség, amely csak a kalandregényekből ismeri a nyomozó munkáját, nem is sejtheti, hogy milyen rettenetes lelki és fizikai fáradsággal jár ez a hajsza. A detektivregényiró *(például e sorok irója. Szerk.)* rendszerint a végén kezdi a rejtélyt. Hátulról visszafelé képzeli el a történetet, itt azonban, az életben sajnos nem ismerjük, hogy ki a tettes, mi a megoldás? Itt az elején kell kezdeni mindent. Itt meg kell dolgozni minden eredményért, de még a sikertelenségért is.

*

A nagy nyomozás során mint jellemző adat merült fel egy szám. Két napig hajszoltak egy fiatalembert, aki ellen sulyos gyanuokok merültek fel. Száznyolcvan embert hallgattak ki, amig meg lehetett állapitani, hogy hivják, hol lakik, hova ment, mi volt nála. Mikor elfogták, kiderült, hogy semmi köze Hegedüs János meggyilkolásához.

Két detektiv teljes két napot töltött el vele. Hiába. Azért a nyomot mégis le kellett járni, mert ki tudja... Lehetett volna az igazi is.

Tul van terhelve a detektivtestület

A fenti jellemző számocska után aztán el kell mondani egy másikat is. Debrecenben a polgári ruhás rendőröket is ide számitva összesen 22 detektiv van. Ezek közül többet adminisztrativ, irodai munka köt le. Le kell nyomozni havonta 400—500 ügyet. Mindezen felül van ügyeleti szolgálat, mozi, szinház, inspekció, gyaloglás, aktairás, kihallgatás, kiszállás. A százhuszezer lakosu Debrecen minden bünügyét ennek a piciny csoportnak kell kibogozni.

Most, amikor a gyilkosság felderitésének óriás munkája is ránehezedett a detektivtestület vállára, egyszerre kiderült, — amit már mindenki régen tud, — hogy a létszám nem elég. Matematikailag kiszámitható, hogy nem lehet elvégezni a feltornyosuló munkát.

*

És a detektivtestület ennek ellenére hősiesen harcolta végig a homokkerti nagy csatát. Csak aki ott volt, az tudja, hogy mennyi ötlet, mennyi leleményesség volt ebben a nyomozásban. Csak aki látta, az tudja, hogy mennyit lótottak-futottak a debreceni detektivek. Legalább 18 órai szolgálat esett minden napra. Volt olyan is, amikor 20 óra. Külsőségi csatakban, étlen, szomjan, álmatlanul házról házra, utcáról utcára tartott ez a szakadatlan vándorlás. Ügyeleti szolgálat után reggel házkutatás egész napon át. Hajsza vidéken. Kihallgatás, kutatás a szélrózsa minden irányában.

Gyors eredmény, kápráztató nagy siker ebben az ügyben nem is lehetett. Hiszen az első pillanatban rosz helyszint kapott a rendőrség. Csak rejtélyek voltak, de nyomok nem. Még csak véletlenségek sem segitettek. Ellenkezőleg minden összeesküdött, hogy ne legyen eredmény.

A helyszinen rendszerint az első döntőkérdés minden nyomozásnál. Annyi máris bizonyosnak látszik, hogy a rendőrség a homokkerti ügyben az első pillanatban egy megváltozott helyszinnel került szembe. A rendőri bizottság kiérkezése előtt megforditották a holttestet, lehet talán az ajtót is bezárták. Hegedüsné megmosakodott. Mintha minden összejátszott volna, hogy az első pillanatban tévutra siklassák a nyomozást. A debreceni rablógyilkosságok alkalmával állandóan kisértett ez a megváltoztatott helyszin. A Jókai-utcai gyilkosság idején a rendőrség megérkezése előtt Kiss Mártonné cselédje kitakaritotta a szobát, mert azt hallotta, hogy rögtön nagy urak érkeznek ide. Révész Olga trafikjában nem sikerült egyetlen ujj-lenyomatot találni.

*

Aki azonban azt monda, hogy a rendőrségből a leleményesség hiányzik, ne feledkezzék meg a Késes utcai gyilkosságról. Ott a helyszinen nem maradt semmi nyom, csak egy kalapács. Vérnyom nem volt rajta és semmi sem mutatta, hogy ezzel dolgozott volna a gyilkos. Akkor jutott eszébe egyik detektivnek, hogy van a kalapácsnak egy olyan része is, amelyet nem lehet megmosni. Kivette nyeléből a vaskalapácsot és a nyélnek ez a része — véres volt. Két perc mulva Medgyesi Ferenc suszterlegény kosarában megtalálták a véreseppeket. A gyilkos a kalapácsot megmosta, de az utazó kosarát gondtalanul bezárta. Talán észre se vette, hogy bele fröccsent az áldozat vére. Medgyesi Ferencet el is fogták — a gyilkos azóta fegyházban ül.

*

A rendőrség munkáját nagy mértékben nehezitik — akármilyen furcsán hangzik is — a nehéz gazdasági helyzet. A rendőrség felszerelése meglehetősen hiányos. A helyszineléshez a csendőrségtől kellett fotografust kérni. Csendőrök végezték a daktiloszkopiát, ők öntötték ki a lábnyomokat. Mindehhez nincs is felszerelése a rendőrségnek.

Tavaszi cipőkülönlegességeink megérkeztek.

Olcsó gyári árak. — Garantált minőség. — Sok Pénzt takarit meg, ha nálunk vásárol.

„Sólyom" cipőgyári nagyáruház.

PIAC UCCA 34. SZ. Közvetlen a gyártól a vevőnek. **TELEFON 34-31.**

A vizsgálóbiró meghosszabbitotta Hegedüs Jánosné őrizetben tartását

Változatlanul fennállanak vele szemben a terhelő anatok

(A Debreceni Ujság tudósitójától)

Szombaton délelőtt a rendőrségen már olyan hirek keringtek, hogy a Homokkertben történt borzalmas gyilkosság nyomozása holtpontra jutott. Elérkezet az az idő, amikor nincs mit várni, — mint a jószerencsét. Ezekre a hirekre nagyon rácáfoltak a későbbi események. Amint kiderült, a rendőrség egyáltalán nem adta fel a reményt, hogy mégis csak megszólalásra birja Hegedüsnét, aki — még ha nincs is köze a gyilkosság tényéhez, — bizonyosan

elhallgat, titkol, tagad valamit.

Szinte bizonyosnak látszik, hogy ha akarná egy-két szavával azonnal az igazi tettes nyomára vezethetné a rendőrséget.

Negyvennyolc órával meghosszabbitották Hegedüsné őrizetbevételét

A délelőtti órákban vitéz dr Tóth Gyula rendőrkapitány megjelent az ügyészségen, ahol hosszabban tanácskozott dr. Altdorffer István királyi ügyésszel. Ezt a megbeszélést az tette szükségessé, hogy gyanusitottat

csak 48 óráig lehet őrizetesként a rendőrségi fogdában tartani

és Hegedüsnét illetőleg a 48 óra szombaton déli 12 órakor lejárt. A tanácskozás eredményeképpen az ügyészség indítványára a vizsgálóbiró

meghosszabbitotta Hegedüs Jánosné őrizetben tartását.

Igy a rendőrségnek ujabb 48 órai idő áll rendelkezésére, hogy bizonyos homályos pontokat tisztázzon.

A gyanuokok változatlanul fentállanak

A Debreceni Ujság—Haidufőld munkatársa kérdést intézett vitéz dr Tóth Gyula kapitányhoz, aki kijelentette, hogy az őrizetbevétel meghosszabbitása megtörtént és Hegedüs Jánosnét ezek szerint

hétfőn délben átkisérik az ügyészségre.

— A Hegedüsné elleni terhelő bizonyitékok fogytak, vagy szaporodtak-e az utóbbi két nap alatt?

Változatlanul fennállanak

felelte vitéz dr Tóth kapitány.

A délelőtti órákban különben ismét kihallgatták Hegedüs Jánosnét. A kihallgatást ez alkalommal maga Sághy Lajos rendőrfőtanácsos végezte, azonban a kihallgatás eredményéről részletek ez alkalommal sem szivárogtak ki.

Ujból egy terhelő adat

A Hegedüsné elleni terhelő bizonyitékok között, mint fontos momentum szerepel az a tény, mely nem rég jutott a rendőrség tudomására. Hegedüs János ugyanis nemsokkal halála előtt

megakarta venni a Nap-utcán az ugynevezett Grósz-féle házat.

Állitólag azt is kijelentette, hogy a házat a saját nevére iratja. Hegedüs Jánosné ez ellen minden alkalommal hevesen tiltakozott. Egyes tanuk szerint élénk szócsaták is voltak emiatt.

Az asszony egy alkalommal, mikor a házvétel ügye került szóba és Hegedüs János ismét azt mondta, hogy a házat a saját nevére iratja, azt mondta volna:

— Ha ezt megteszed, minden eszközzel meg fogom akadályozni.

A gyilkosság motivuma

Ebből a körülményből kezd lassankint kibontakozni a gyilkosság motivuma is, amely leginkább homályban volt eddig. Pedig a kérdés itt dől el. Cui prodest? — kérdezi a jog. Kinek használ? Kinek volt érdeke, hogy Hegedüs János vagyona milyen eloszlásban jut az örökösök kezére. Az már bizonyos, vagy legalább is bizonyosnak látszik, hogy

nem rablógyilkosság történt

a Szabó Kálmán-utcán. Hiszen a rablók bizonyosan alaposabban forgatták volna fel a lakást, megkeresték, vagy meg is találták volna a pénzt. A pénz közel négyezer pengő, azonban ott maradt a helyszinen.

Mindezen tul pedig az a kérdés, — szerintünk ez a legnagyobb — kinek volt szüksége sürgősen pénzre?

Segitsen a közönség

A rendőrség nyomozásában ezen a ponton is segithet a közönség. Dr. Veress Lajos törvényszéki jegyző ötszáz pengőt ajánlott fel a nyomravezetőnek és az összeg már elég tekintélyes ahhoz, hogy a közönség, Hegedüs János ismerősei

a legapróbb, legjelentéktelenebbnek látszó adattal is támogassák a rendőrség munkáját.

Különösen fontos lenne, hogy a szomszédok, rokonok, vagy ismerősök közül bárki

a legutóbb talált három kulcsra vonatkozólag adna valami felvilágositást.

Mert lehet ugyan, hogy az a három kulcs csak közönséges félrevezetés, apró intrika amellyel valaki meg akarta téveszteni a rendőrséget, de lehet az is, hogy komoly nyom. Talán éppen a relptély kulcsa.

A védők beadványa Hegedüsné érdekében

A rendőrségen szombaton délután is fontos kihallgatások folytak és ezek között érkezett meg Hegedüs Jánosné jogi képviselőinek beadványa, amelyet dr. Tóth Gyula rendőrkapitányhoz intéztek. Ebben több előkelő tanu kihallgatását kérik arra nézve, hogy a Hegedüs-házaspár a legmeghittebb viszonyban élt egymással. Bizonyitani kivánják, hogy az asszony többször kezet csókolt az urának és amikor erre vonatkozólag megkérdezték, azt mondta, hogy ezt nem tekinti megaláztatásnak, mert egészen természetesnek tartja. Annyira szereti a férjét. Bizonyitani kivánják, hogy Hegedüs János nem volt zsugori, sőt mindent megadott, amire az asszonynak szüksége volt. Nyaralni küldte és bőségesen ellátta pénzzel.

A védők beadványáról később történik döntés.

XXX. M. Kir. Osztálysorsjáték
Legnagyobb nyeremény szerencsés esetben
500.000 arany-pengő
Jutalom és nyeremények:
300.000
200.000
100.000
50.000 25.000
40.000 20.000
30.000 15.000
stb. pengő, összesen közel
8 MILLIÓ ARANYPENGŐ KÉSZPÉNZBEN
84.000 sorsjegy közül
42.000 kihuzatik, tehát
minden második sorsjegy nyer!
A sorsjegyek hivatalos ára osztályonként:
Egész 24 P. Fél 12 P.
Negyed 6 P. Nyolcad 3 P.
Az első osztály huzása 1933 április 7. és 10.

Szikora Gyula a gyöngyösi hitvesgyilkos beismerte egy másik gyilkosságát is

Székesfehérvár, március 11.

Szikora Gyula, a gyöngyösi hitvesgyilkos, több napig tartó kinok fogadás után a tegnapi helyszini szemle hatása alatt az éjjel megtört és bevallotta, hogy ő ölte meg Orbán Ferenc vizmütelepi gépmunkást. Szikora Gyula önként jelentkezett vallomástételre s a következőket adta elő:

— Orbán Ferenccel egy folyosón laktam s feleségével évekeu át viszonyt folytattam. 1920 május 10-én éjjel bementem az asszonyhoz. Egyszer csak bezörgettek az ablakon s az assonnyal együtt az ablakhoz rohntunk.

— Az ablak előtt ott állt Orbán Ferenc Werndl-puskával a kezében és igy kiáltott: „Engedjetek be, mert most végzek veletek!" Láttam, hogy veszedelemben forog az életünk. A másik oldalon a folyosón átmentem lakásomba, kivettem az éjjeliszekrényből töltött forgópisztolyomat, kinyitottam a folyosó ajtaját és oda ugrottam Orbán elé.

— Orbán rámemelte a fegyvert, én kezemmel félreütöttem, a puska elsült, a golyó azonban a levegőbe ment. Dulakodás közben balkézzel oldalt fordítottam Orbánt és a jobbkezemben levő forgópisztollyal tarkón lőttem. Ezután lakásának ablakához támasztottam s Orbán csakhamar haldokolni kezdett.

— Később lapáttal összeszedtem a kiömlött vért és beöntöttem a gépházba. Innen támadt a nyomozó hatóságoknak az a gyanuja, hogy Orbánt a gépház ajtajából lőtték le.

Szikora Gyula első feleségének gyanus haláláról nem ismert be semmit. Azt állitja, hogy minden ugy történt, ahogy annak idején előadta, az asszony rosszul lett és lebukott a lovak közé. Szikora Gyula rendkivül fél feleségének holttestének kibontásától és azt kérte, hogy ne vigyék ki tetemrehivásra. Ma délután félháromkor felbontották a két sirt.

Gazdákat és kertészeket egyformán érdekli!

Péti só

a tökéletes magyar nitrogénmütrágya. Bármely mennyiségben kapható

Ganofszky Lajos és Csobay László kerületi képviselőknél.

DEBRECEN, Hunyadi-utca 23.
Telefon: 11—56.

Csillár
közvetlen a
gyárból
legolcsóbb

1 lángu ampolna 7.30
4 lángu csillár . . . . . 11.—

Részletre is árusitunk

Meteor Csillárgyár R. T.
BUDAPEST—DEBRECEN
Telefon 21-70 Piac-u. 8

Rádiólámpák és állandóan friss anódtelepek kaphatók

Március 15-iki ünnepélyek Debrecenben

(A Debreceni Ujság tudósitójától.) Debrecen magyarsága ismét a régi lelkesedéssel és hazafias érzéssel készül a március 15-iki nemzeti ünnep megülésére. A magyar szabadság nagy napját hivatalosan ünnepli meg a város, ezen felül ünnepélyeket rendez az egyetemi ifjuság, számos testület, iskola és egyesület. A márciusi ünnepélyekről a következőkben számolunk be:

Impozáns lesz az egyetemi ifjuság március tizenötödiki ünnepsége

A debreceni egyetemi ifjuság, mint a multban, ugy most is méltóképpen üli meg március nagy napját. Az egyetemi ifjuságot reprezentáló Turul Szövetség rendezi meg a szokásos március 15-iki ünnepélyt a SzEFHÉVE-vel és az Egyetemi Körrel karöltve.

Az ünepség az egyetem diszudvarán pontosan 10 órakor kezdődik. Az ünnepélyt a MÁV Nagyállomás „Horthy" zenekara nyitja meg, utána dr. Orsós Ferenc egyetemi tanár, kerületi magister megnyitót mond. Varga János Zoltán a Werbőczy B. E. leventéje szavalja el a Nemzeti dalt, vitéz Kolosváry-Borcsa Mihályné Voith Ilonka operaénekesnő magyar és irredenta dalokat énekel Rácz Jancsi és cigányzenekarának kiséretével. Dr. Nizsalovszky Endre egyetemi tanár, a Werbőczy B. E. patrónusa mond ünnepi beszédet. A Mácsai Dalárda énekszáma és Kupay Eszter Árpád B. E. dominája után Tóth Tibor kerületi vezér szót mond s a „Horthy" zenekar a Szózatot játssza el.

Az egyetemtől zártsorokban a Kossuth-szoborhoz vonul az ifjuság, ahol rövid ünnepség kertében megkoszoruzza a szobrot. A szobornál Neubauer Pál jogászelnök mond beszédet, Goron József alvezér pedig a Turul és az egyetemi ifjuság nevében tesz le koszorut. Hasonló emlékünnepély zajlik le a Petőfi-szobornál is, ahol pedig Barcza Gedeon egyetemi köri elnök koszoruzza meg a szobrot.

Este félkilenc órai kezdettel az Arany Bika üveg és Boecskay termében kerületi plenáris összdisztáborozás és Turul-bál lesz. A disztáborozáson dr. Ruffy Varga Kálmán akadémiai igazgató, a Festetich B. E. magistere mond ünnepi beszédet a Ward Price serleggel. A rövid, de igen nivós müsor után a reggelig tartó tánc következik, cigánymuzsika mellett.

A MANSz hazafias matinéja

A Magyar Asszonyok Nemzeti Szövetsége debreceni csoportja mint minden évben, ugy ezévben is ünnepélyes keretek között áldoz március idusának, Március 12-én, vasárnap délelőtt 11 órai kezdettel hazafias ünnepélyt rendez a MANSz Széchenyi-utca 1 szám alatt lévő disztermében.

A hazafias ünnepély szónoka Benedek Sándor MÁV. főmérnök lesz. Müsort a alábbiakban közöljük: 1. Hiszekegy. Indul: Kuruc dalok. Énekli a MANSz Erzsébet vegyeskar. Vezényel Csősz László. 2. Szaval: Tuster Jolánka. 3. a) Lányi: Régi nóta; b) Petőfi—Horváth: Álmodtam szépet. Énekli a férfi nyolcas. 4. Ünnepi beszédet mond Benedek Sándor MÁV. főmérnök. 5. Rubinstein: Melódie. Gordonkán játsza Müller Erzsébet, zongorán kisér Müller Erzsike. Schopin: Walcer. Játsza Müller Erzsike. 6. Kacsóh: Regős ének 1920-ból. Szabolcska—Kuruc: Grand kaffében. Énekli Oláh Emil. 7. Himnusz. Énekli a MANSz Erzsébet vegyeskar.

Az ünnepélyre belépődij nincs. Az elnökség felhivja a közönség figyelmét arra, hogy nem a Kereskedő Társulat disztermében lesz megtartva az ünnepély, hanem a MANSz disztermében (Széchenyi-utca 1. szám).

Hajdu vármegye és Debrecen vitézeihez

A debreceni vitézek március 15-iki ünnepélye

A debreceni vitézek március 15-én délután 4 órai kezdettel a Kereskedő Társulat disztermében (Piac-utca 8.) ünnepélyt rendeznek. Az ünnepély programja: 1 Hiszekegy. Előadja a Vitézi énekkar. 2. Ünnepi beszéd. Tartja vitéz Erdey János dr. gazdasági akadémiai tanár. 3. Szavalat. Előadja vitéz Agárdy Zoltán várományos. 4 Nem, nem, soha. Előadja a Debreceni Vitézi Énekkar.

Március 15-e és az iparosság

Debrecen hazafias iparostársadalma az idén is kiveszi részét a március 15-e méltó megünnepléséből.

Az Ipartestület, az Iparoskör és az Iparos Dalegylet együttesen ünnepli meg a nagy napot az Ipartestület disztermében 15-én, vagyis szerda este 6 órakor megfelelő müsor keretében.

Erre az ünnepélye az iparostársadalmat s az érdeklődő hazafias közönséget ezuton hivja meg a rendezőség.

A Petőfi dalkör közgyülése és ünnepélye

A Petőfi dalkör március 15-én déli 12 órakor a városháza tanácstermében tartja 36-ik évi rendes közgyülését. — Ezt követőleg háromnegyed 1 órakor a diszzászló alatt a Ferenc József-uton felvonul az őskollégium lépcsőházában levő Petőfi szoborhoz ahol a dalkör a Hiszekegyet énekli, utána a Talpra Magyart szavalja Császár Sándor működő tag. Ezt követi a Talpra magyar eléneklése s a szobor megkoszorúzása. A harci dal eléneklésével a dalkör ünnepsége befejezést nyer.

Kedden lesz a debreceni cserkészrendőrök hazafias ünnepélye

A Jamboree forgalmi és közbiztonsági szolgálatát öregcserkészek fogják ellátni. Debrecenben 88 öregcserkész van, akik szorgalmas tanulmányozói a rendőri munkának dr. Tóth Sándor rendőrfogalmazó szakavatott vezetése alatt. A csapat három rajból áll, az első rajt a 978. Diószeghy, a 166. sz. Rimanóczy és a 167. sz. Törekvés cserkészcsapat tagjai alkotják. A II. raj tagjai az egyetemi öregcserkészcsapatból kerülnek ki. Mig a III. raj ismét kombinált. Az együttmüködés azonban az egész vonalon kitünő, aminek e szép és figyelemreméltó jele az a tánccal egybekötött hazafias ünnepély, amelyet március 14-én este félnyolc órai kezdettel rendeznek a debreceni cserkészrendőrök az Angol Királynő kék és fehér termében.

A müsoron fog először fellépni a cserkészrendőrökből álló énekkar, amelyik már régóta szorgalmasan gyakorol, hogy minél szebbet és jobbat produkáljon. Az ünnepélyt dr. Tóth Sándor szavai fogják bevezetni. Azután gyors egymásutánban fognak lefolyni az egyes müsorszámok, melyek közül kiemeljük Böszörményi Zoltán és Lengyel Sándor hegedüszámát, Baczó Balázs komoly szavalatát, Körtvélyessy László zeneburmorista számát.

Legujabb kezdvezmény a „Takarékosság" könyvecskéjével vásárlóknak!

A hitelezési idő meghosszabbitása!

Dacára a rossz gazdasági viszonyoknak, melyek minden vállalatot arra kényszeritenek, hogy a hitelezést vagy teljesen beszüntesse, vagy a legrövidebb hitelezési időt szabja meg,

a **„Takarékosság"** éppen e nehéz időkben siet mélyen tisztelt tagjainak

segitségére

azzal, hogy a hitelezési időt meghosszabbitja, melyszerint **1933 március 16-tól** történő uj vásárlásainak összegét már

5 egyenlő havi részletre

osztja be.

„Takarékosság" Kereskedelmi RT.
Debrecen, Deák Ferenc-utca 6.

Ünnepély a kollégiumi tanitóképzőben

A kollégumi tanitóképző-intézet „Csokonai" Önképzőköre március 15-én délután 5 órakor a kollégium diszermében a cserkészek Jamboree-alapja javára hazafias ünnepélyt rendez melyre az érdeklődőket, cserkészbarátokat ezuton is tisztelettel meghivja a tisztikar. Az ünnepély müsora a következő: 1. Hiszekegy. Énekli a Csokonai énekkar. 2. Ünnepi beszéd. Mondja Kordás Ferenc V. éves elnök. 3. Petőfi Sándor: Nemzeti dal. Szavalja Fazekas István V. éves tanuló. 4. Czuczor—Révfy: Riadó. Énekli a Csokonai énekkar. 5. Magyar március a multban és most. Felolvassa Incze Tibor V. éves tanuló. 6. Schubert: Impromtu. Zongorán előadja Ráthonyi Lajos V. éves tanuló. 7. Kozma Andor: A karthágói harangok. Szavalja Mosonyi Kálmán IV. éves tanuló. 8. Himnusz. Énekli a Csokonai énekkar.

A református tanitók vegyeskarának ünnepélye

A Ref. Tanitók Vegyeskara minden esztendőben megszokta ünnepelni március 15-ét. Ezévben március 11-én este félnyolc órai kezdettel a próbateremben lesz az ünnepély. Müsor: 1. Énekel a vegyeskar. Zongorázik Molnár Annuska. 3. Énekel Polgár Ica. 4. Emlékbeszédet mond Molnár János. 5. Melodráma. Előadja: Kotormán István, zongorán kiséri Weszprémy Kató. 6. Magyar nóták. Fuvolán Szabó Imre, zongorán Horváth Ferenc. 7. Zongorázik Zsadon Antal ároktói kántor.

A Négyévfolyamu Női Felsőkereskedelmi iskola

Március Idusát igen nivós és tartalmas szép müsoru ünnepélyben üli meg délután ötórai kezdettel az intézet tornacsarnokában. Az ünnepi beszédet Bajnok József tanár mondja.

A helyőrségi altisztek ünnepélye

A m. kir. debreceni helyőrségi altiszti kaszinó március 15-én 17 órai kezdettel a Csapó-utca 17 szám alatt levő Korona disztermében hazafias előadást tart. Belépődij nincs.

Frontharcosok figyelmébe

A Turul Szövetség debreceni kerülete meghivta a frontharcos főcsoport tagjait az egyetemi és akadémiai ifjuság március 15.-ki ünnepségére. A frontharcos főcsoportot az ünnepségeken hivatalosan a társelnök és a titkár fogja képviselni. Az elnökség felhivja a frontharcosokat, hogy azok, akik szabad idővel rendelkeznek, az ünnepségen résztvenni sziveskedjenek.

Az Árpád-téri egyházrész március 15-i ünnepélye

Az Árpád-téri egyházrész március hó 15-én bibliaóra keretében megemlékezik 1848 mácius 15-éről. Bibliát magyaráz Nagy Sándor s. lelkész, az 1848—49 es eseményeket ismerteti Magyar Bertalan s. lelkész, énekel a Nőegylet énekkara Kovács Kálmán tanitó vezetésével. Szavalnak Böszörményi Klári, Kozák Eszti leánykőri tagok. Hegedü-duett Kovács Kálmán, Eiben Emil. Belépődij, müsormegváltás nincs.

A Csapó-utcai egyházrész ünnepélye

Hazafias ünnepélyt rendez a Csapó-utcai egyházrész Szappanos-utca 16. szám alatti otthonában március 14-én, kedden este hat órakor. A müsoron dr. Soós Béla tanár előadása a Leánykör szindarabja, énekszámok és Kertész Dániel szavalata szerepelnek. Belépődij nincs, mindenkit szeretettel várunk. Önkéntes adományokat kérük szegényeink segélyezésére.

Százezer büncselekményben nyomozott a mult évben a magyar csendőrség

(A Debreceni Ujság tudósitójától.) Most jelent meg az összesitő kimutatás arról a nagyarányu tevékenységről, amelyet a magyar csendőrség folytatott az elmult esztendőben. A statisztika adatai szerint a mult évben a csendőrség 106.000 büntett és vétség, 156.000 kihágás ügyében folytatott nyomozást. 104.000 büntett és vétség esetében a nyomozás eredményes volt, a kihágási ügyek közül pedig 156.000-et fejeztek be eredménnyel. Összesen 12.352 személyt vettek őrizetbe és 317.000 személyt jelentettek fel különféle büncselekményekért a csendőrök. Érdekes, hogy a büncselekmények között még mindig legnagyobb arányban a lopások szerepelnek. Csendőrségi területen 32.398 lopás történt egy év alatt, emberi élet elleni büncselekmény 1448 fordult elő.

Ezek a számok legjobban mutatják azt az óriási munkát, amelyet a magyar csendőrök fejtenek ki az ország közrendjének és biztonságának megóvása érdekében.

Olchváry Zoltán táblai elnök kedden tartja székfoglaló értekezését a Tisza István Társaságban

A debreceni Tisza István Tudományos Társaság I. osztálya március 14-én, kedden délután 5 órakor tartja e havi felolvasó ülését, immár a LXIV-diket, — Déri-Muzeum disztermében. Először dr. *Olchváry* Zoltán kir. táblai elnök, a társaság rendes tagja mondja el székfoglaló értekezését. „Törvényeink a gyakorlat tükrében" cime a felolvasásának, mely előtanulmány a napirenden levő racionalizálshoz. Utána *Zoltai* Lajos rendes tag következik, aki most befejezett nagyobb munkájából: *Debrecen város helyrajzi történetéből* fog néhány érdekes részletet felolvasni; egyuttal tájékoztat a munka felosztásáról és forrásairól. A felolvasó ülés nyilvános és dijtalan; azon az érdeklődőket szivesen látják.

A tiszai árvizszabályozó társulatok ötmillió hold földet tettek termőképessé

Korbély József kormányfőtanácsos érdekes előadása a Déri muzeumban – Egymilliárd pengős értéknövekedést értek el a mentesitett földek

(A Debreceni Ujság tudósitójától.)

A Magyar Mérnök és Épitész Egylet debreceni osztályában rendkivül értékes és magas szinvonalu előadást tartott szombaton este hat órakor Korbély József kir. kormányfőtanácsos, a Berettyó Társulat igazgató-főmérnöke. Korbély József, aki a vizszabályozási kérdésekben országos nevü kiváló szaktekintély ez alkalommal a Tiszaszabályozásról értekezett. A nagytudásu előadó meghallgatására rendkivül előkelő és szép számu közönség gyülekezett össze a Déri-muzeum disztermében. Az előadást Wolfinau József szavai vezették be, majd lelkes tapstól kisérve Korbély József lépett a pódiumra.

Nagy koncepcióju előadásában érdekesen fejtegette a Tiszaszabályozás problémáit. A szaktudás maximuma és emellett mindvégig lebilincselő érdekesség jellemezte fejtegetéseit.

Mindenekelőtt arra mutatott rá, hogy a Tisz vizgyüjtő területe régen trópikus sós tenger volt. Környéke, főként az Alföld mindaddig terra incognita volt, amig a magyarok még nem hóditották. Azt fejtegette ezután, hogy *a Tisza vizgyüjtő területe 157.000 négyzetkilométer, a régi Magyarországnak 56 százaléka.* Ha azonban a Tisza vizhozamát nézzük, nem a terület dominál itt, hanem a csapadék mennyisége, mely a Felső-Tiszán az 1400 milimétert is meghaladja. Kimutatta ezután, hogy a szabályozás kezdetén a külföldi szakértők azt mondták, hogy a Duna vizszintjét a Vaskapunál kell leszállitani, ez azonban nem sokat jelent.

Alaposan ismertette ezután a szabályozás körülményeit. A vizrajzi felvételeket 1820-ban rendelték el és Huszár Mátyás remek kézzel rajzolt térképeit még ma is kegyelettel őrzik, mint a magyar mérnöki tudás becses emlékét. Huszár tanitványa volt a halhatatlan emlékü Vásárhelyi Pálnak. Ő készitette el a szabályozás első terveit, amelyek megvizsgálására Paleokapa Pétert, a jeles velencei vizügyi igazgatót kérték fel. Vásárhelyi a kanyargós Tisza medernek 112 helyen való átmetszését javasolta. Paleokapa csak 15 átmetszést tervezett. Vásárhelyi 1846-ban meghalt, de Széchenyi tovább vitte a szabályozás nagy eszméjét. 1846 augusztus 27-én megkezdték a munkát. A tiszadobi nagy átvágást kezdték meg s ezen a helyen az Alsószabolcsi Társulat obeliszket emelt azóta. Részletesen ismertette ezután a munka történetét. A szabályozás 1907-ben elkészült. Megcsinálták a tervezett 112 átmetszést. Akkor azt hirdették, hogy a Tiszaszabályozás készen van és a megröviditett medren hamar le fognak futni az áradási vizek. Ez a remény azonban csak félig teljesedett.

Nagy tudással és a szakember biztos meglátásával kritizálta ezután a szabályozás munkáját és kiemelte, hogy a gátakat egymástól nagyobb távolságban kellett volna elhelyezni.

Nagyon érdekesek voltak adatai, amelyek szerint a szabályozás megkezdése óta 2800 kilométer hosszu gátat létesitettek a társulaok és *42 társulat 5 millió holdat ármentesitett. Az egész szabályozás körülbelül 450 millió pengőbe került. A mentesitett területen két évvel ezelőtt még kétmilliárd pengőre lehetett tenni az értéknövekedést.* A lecsökkent földárak mellett ez ma is eléri még *az 1 milliárd pengőt.*

A tiszai átvágások azonban nem voltak elég szerencsésen kijelölve. A folyó sok helyen még mindig változtatta a medrét és az *1932. évi áradás is — amely több gáttrészt beomlással fenyegetett, olyan kárt okozott, amelynek helyrehozása 7 és fél millió pengőbe fog kerülni.* Igy tehát a szabályozás nagy munkáját még mindig nem tekinthetjük befejezettnek.

Ha az eddigi nehézségeket sikerült leküzdeni, sikerülni fog végezni a többiekkel is és el lehet végezni a hátralevő munkát. Előadását azzal fejezte be, hogy ha letörlesztik majd azt a 38 millió pengőt is, amely ezidőszerint a társulatokat terheli, sokkal kevesebbet fognak szidni a mérnököket, mint eddig.

A rendkivül széles horizontokat átölelő előadást mindvégig lebilincselt érdeklődéssel figyelte a hallgatóság, amely végül lelkes tapsokkal ünnepelte az illusztris előadót.

Tavaszi áraink:

Valódi norcoc svájci sapka minden szinben	1.38	**Női harisnya** Ia. viscosa, müselyem, kis hibával . . .	1.26
Valódi schármőz nadrág női, kis hibával	1.90	**Női csipe harisnya,** ez év ujdonsága	2.70
Női divatbluz Ia. viscosa müselyemből	2.40	**Női nadrág** raje, csikos, Ia. viscosa müselyemből . .	1.28
„Elvira" nőiruha csodás fason és szinekben	5.90	**Női vagy férfikesztyü,** Ia. cérna, minden szin . . .	1.10
Férfiing Ia. oxfordból, külön gallérral	2.98	**Mosó bőrkesztyü,** divat tulpnis	4.50 3.50
Női divat pullover, hosszu ujjal. Tavaszi ujdonság . .	3.30	**Női schármőz combiné** helyett most csak	8.50 3.60
Férfiharisnya, hosszu, csodás minőség	1.20	**Férfi nyakkendőujdonság** 3, 4, 5 P helyett csak . .	1.96 0.96
Férfizokni, idei ujdonság . .	0.58	**Női linon zsebkendő,** csodás szinekben	0.38

HAVAS HARISNYAHÁZ, Bádogos u. 1.

Harmincegy dalost tüntettek ki a Horthy Dalegylet ünnepi diszközgyülésén

A Debreceni Dal-, Zene- és Önképzőkör szombaton este tartotta a nagyállomáson ünnepi diszközgyülését abból az alkalomból, hogy a Daloskerület harmincegy tagját éremmel, illetőleg oklevéllel tüntette ki.

Az ünnepi közgyülésen Balás Károly üzletigazgató képviseletében Bartha Sándor főfelügyelő, osztályfőnök, továbbá dr. Görgey Márton tiszti főorvos, a XI. Daloskerület üv. elnöke, Major Sándor osztályfőnök, Hajdu László h. osztályfőnök, dr. Székely Ferenc állomásfőnök, az Egyesület diszelnöke, Walentiny Gyula h. állomásfőnök, az Egyesület elnöke jelentek meg.

A diszközgyülést a Dalárda által előadott Hiszekegy nyitotta meg, majd Walentiny Gyula h. állomásfőnök, elnök méltatta is vázolta a diszközgyülés jelentőségét és mutatott rá az Egyesület magasztos hivatására. Majd felkérte Balás Károly üzletigazgató képviselőjét, Bartha Sándor osztályfőnököt az emlékérmek és diszoklevelek kiosztására. Bartha osztályfőnök emelkedett, szép beszéd keretében osztotta ki a kitüntetetteknek az érmeket és okleveleket. Ezüst érmet kapott 30 éves dalos multjáért VIII. Nagy Károly, Nagy Kálmán. Bronz érmet kapott 20 éves tagsága emlékére Gyulai Lajos. Tizéves tagságáért diszoklevelet kaptak: Asztalos Béla, Ari Bálint, Borsó Imre, Boldog Gyula, Boldogh József, Csukás Sándor, Dobos Bertalan, Házenől Alajos, Kovács Károly, Kovács András Pál, Molnár Sándor, Molnár József, Miskolczy László, Oláh Mihály, Oláh István, Osióczy Sándor, Pál József, Szabó Gyula, Szabó Károly, Szentmiklóssy Sándor, Tóbér Jakab, Tóth Károly, Taracközy György, Virágos József, Varga Béla. A kitüntetetteket dr. Görgey Márton daloskerületi ü. elnök köszöntötte a Kerület nevében, majd pedig a Himnusz eléneklésével a diszközgyülés véget ért.

Kitünő hangulatu bankett és tánemulatság a KANSz Otthonban

A diszközgyülést kitünő hangulatu, pompás, 150 teritékes bankett követte, melyre a diszközgyülésen megjelentek teljes számmal ott voltak, de megjelentek a dalosok családtagjai is.

A banketten az első pohárköszöntőt dr. Székely Ferenc állomásfőnök, diszelnök mondotta és poharát a legelső magyar emberre, a Kormányzóra, akinek nevét a dalegylet is viseli, ürítette. Majd szép beszédben azt fejtegette, hogy a dalosok, a cserkészettel testvérek, mert ugyanazok a törvényeik, a cserkésztörvények között is feltalálhatók, mint a dalosoknál: a kötelességtudás és a szeretet. Csak e két fontos momentum által virágozhat egy egyesület. Nem elég az előhaladáshoz egy kitünő karnagy, szükséges a felsőbb hatóságok részéről a támogatás. Ez a Horthy dalegylet számára megvan, mert Balás Károly üzletigazgató 12 év óta állandóan érezteti meleg szeretetét és atyai támogatását. A Dalegylet köszönetét tolmácsolta az üzletigazgató iránt.

Szemes Sándor titkár a Dalegylet nevében a Daloskerület elnökét, dr. Görgey Mártont üdvözölte dalostestvéri szeretettel. Dr. Görgey Márton főorvos, ü. elnök poharát ezután a Dalegylet vezérkarára és közkatonáira ürítette. D. Major Sándor osztályfőnök a Magyar Vasutasok Országos Szövetsége testvéri köszöntését tolmácsolta. Molnár József főkalauz Kollventz Rezső tanár, karnagyot éltette lendületes szép beszédben. Kollventz karnagy frappáns válaszában megható történelmi visszapillantást adott és a dalosok lelkesedését és ügybuzgóságát kérte továbbra is. Nagy Kálmán hatásos alkalmi haza fias költeményét olvasta fel nagy tetszés mellett. Majd a Dalárda néhány számot adott elő.

A pompás vacsora (borju pörkölt és turós csusza) Danczinger Dezső vendéglős elsőrangu konyháját dicsérte, utána megkezdődött a Dalegylet saját zenekarának muzsikája mellett a késő éjszakai órákig tartó tánc, melyben különösen a fiatalság igen kitünően szórakozott.

A bankett rendezése dr. Székely Ferenc diszelnök, Wallentiny Gyula elnök, dr. Berényi László és Szemes Sándor titkárok ügybuzgóságának és agilitásának érdeme. Cs. S.

FÓRUM

Molnár Zoltán hadházi lelkész a pályázók között

Felkértek a következő sorok közlésére:

A debreceni fényes multu református egyház egyik lelkészi állásának betöltésére már minden oldalról megindultak a mozgalmak — hála a Presbitérium erélyes magatartásának — sokkal szerénvebb keretek között, mint legutóbb.

Azok között a lelkészek között, akik pályázati kérvényüket a törvényes határidőre beadták, szerényen huzódik meg a Molnár Zoltán hadházi lelkész egyházmegyei jegyző, Orsz. Ref. Lelkészegyesületi titkár stb. neve is, akinek a legutóbbi választáskor oly szép kilátásai voltak a megválasztásra.

Molnár Zoltán látva a különféle érdekeltségeket, eleinte vonakodott pályázatát beadni, mignem barátai és az egyháztagok között fántorithatatlan hivei teljes bizonysággal meg nem győzték afelől, hogy mily tekintélyes azoknak a száma, akik az ő megválasztásában látják debreceni egyházuknak legfőbb javát és legszorosabb érdekét.

A Molnár Zoltán lelkészül való megválasztását óhajtók 542 hiteles szavazó egyháztag névaláirásával kérték fel pártfogoltjukat a pályázásra. Ezt a szám oly imponáló, mint amilyen érdekes és imponáló az aláiróknak a foglalkozásbeli eloszlása. Képviselve van az aláirók között a lakosság mindenden rétege: egyszerü munkások földmivelők, iparosok, kereskedők, gazdálkodók és tisztviselőkön át egészen a legmagasabb rétegekig.

Ez a névsor nemcsak arról győz meg minden egyházát szerető és jogaival élni tudó egyháztagot, hogy Molnár Zoltán lelkész a legkomolyabb kilátással rendelkezik a megválasztást illetőleg, hanem arról is, hogy az ilyen nagy összetételü egyháznak, mint a debreceni, valóban olyan lelkészre van szüksége, aki nemcsak egyes elszigetelt irányzatnak vagy osztálynak a kiválasztottja, hanem egyesiti, vagy egyesiteni tudja mindazoknak a bizalmát, akik bármennyire különböznek is foglalkozás és társadalmi állás szerint — az egyház kebelén keresik és óhajtják föllelni a krisztusi testvériség boldogitó egységét.

Éppen azért a lelkész ur nemcsak beadta pályázatát, hanem bizalommal teszi le sorsát Isten kezébe s hittel és reménységgel néz a választás elé, amely hivatva van meghozni a nagymultu egyház rég óhajtott belső békéjét és haladását. Ez pedig csak akkor következik be, ha olyan lelki vezetőt választ a gyülekezet, aki mint M. Z. eddigi pozíciójában is kellő rátermettséggel, kivánatos gyakorlati érzékkel s a mai nehéz időkben annyira nélkülözhetetlen erkölcsi és anyagi javak felett való disponállsággal nyujt garanciát arra nézve, hogy helyét méltóképpen fogja betölteni a világ egyik legrégibb és legnépesebb református egyházának lelkipásztorai között.

A Molnár Zoltán pártválasztók.

ÜZLETI
FORGALMA
MEGNÖVEKSZIK,
ha áruit
lapunk hirdetései közt
ajánlja.

Március 13-án, vasárnap ünneplik meg Debrecenben a magyar református külmisszió harmincéves jubileumát

Vitéz Csia Sándor MAV. igazgató főorvos előadása a jubileumi ünnepségen

(A Debreceni Ujság tudósitójától.)

Jövő vasárnap ünneplik meg Debrecenben a magyar evangéliumi külmisszió harmincéves jubileumát a Kollégium disztermében d. u. 6 órakor tartandó emlékünnepélyen. A századforduló után indultak meg Magyarországon azok a mozgalmak, amelyek nagyon sokáig feledésbe ment feladatokat idéztek az evangéliumi egyházak elé.

A debreceni ünnepségre ideérkezik a Magyar Református Külmissziói Szövetség elnöke, vitéz Csia Sándor MÁV igazgató főorvos és előadást tart az emlékünnepélyen. Az ünnepély részletes müsora a következő: 1. XC. zsoltár. 2. Megnyitót mond D. dr. Kállay Kálmán egyetemi nyr. tanár. „A harmincéves magyar külmisszió" cimen előadást tart vitéz Csia Sándor MÁV igazgató főorvos. 4. Szaval Kertész Dániel hirlapiró. 5. A Magyar Református Külmissziói Szövetség debreceni megalakitásáról előterjesztést tesz Békefi Benő theológus. 6. Bibliát magyaráz dr. Révész Imre egyetemi ny. r. tanár, a hittudományi kar e. i. dékánja. 7. 160. dicséret.

Az ünnepségre beléptidij nincs. Meghivókat most küldi szét a rendezőség.

Városi idegenvezetők fogadják a mai Filléres-gyorssal érkező vendégeket

A vonat 10 óra 19 perckor érkezik és 20 41 perckor indul vissza

(A Debreceni Ujság tudósitójától.)

Jelentettük tegnap, hogy Debrecen város vezetősége a Filléres-gyors érkezése alkalmából gondoskodik a városba érkező vendégek megfelelő kalauzolásáról. A város utasait az állomáson. Csobán Endre főlevéltáros fogadja s ugyanakkor a vendégekhez 33 idegenvezető csatlakozik, akik közül harmincat a „Turul" Bajtársi Szövetség kerülete bocsájtott rendelkezésre, mig hárman a cserkészrendőrség tagjai. Az idegenvezetők a város szineit feltüntető karszallagot viselik ezzel a felirással: „Vezető".

A polgármesteri hivatal ezuton közli, hogy a Déri Muzeum és a Köztemető ravatalozója déli 1 óráig tekinthető meg.

A közönség tájékoztatására itt közöljük, hogy a Filléres-gyors délelőtt 10 óra 19 perckor érkezik és este 20 óra 41 perckor indul vissza a fővárosba.

A tanyai kézbesités rendezése érdekében értekezletet hivott össze a polgármester

A kereskedelmi miniszter döntését kérik ki a posta és a város közt felmerült vitában

(A Debreceni Ujság tudósitójától.)

Debrecen város tanácsa szombaton délelőtt 10 órakor tartotta hétvégi értekezletét dr. Vásáry István polgármester elnöklésével. A folyó ügyek referálása során dr. Vass Károly th. főjegyző jelentette, hogy az állami kézbesitéseknek is nagyrészét az I. foku közigazgatási hatóság végzi. 1928-ban 249.000, 1930-ban 306.000, 1931-ben pedig 336.000 darabot kézbesitettek. Ezzel kapcsolatban rámutatott arra, hogy a tanyai póstai kézbesítések nagyrészét is az I. foku közigazgatási hatóság teljesíti. Ez ugy történik, hogy a kézbesitendő küldeményt a mezőőr átadja az állami iskola tanitójának, aki viszont a gyerekek utján továbbitja az expediálásra váró leveleket és értesitéseket. Ez az eljárás természetesen primitiv és különféle hátrányai vannak. Igy többek között nem minden tanyáról járnak gyerekek iskolába, ezenkivül a karácsonyi, husvéti szünidők és a nagyvakáció alatt lehetetlenné válik a kézbesítés.

A tanyai kézbesítés óriási terhet jelent a közigazgatási hatóságnak. Miután a postaigazgatóság maga is belátta, hogy ez a kézbesítési mód nem felel meg, az I. foku közigazgatósági hatóság átirt a póstához, rendezze ezt a kérdést, annál is inkább, mert a póstai küldeményekért ő veszi fel a díjat. Az ügy azóta már megjárta a kereskedelmi minisztériumot is s a póstaigazgatóságnak az volt az álláspontja, hogy ezt a kérdést csak a város intézheti el. A pósta már akkor eleget tett a kötelezettségének, amikor a küldeményeket a rendeltetési hely központjába, Debrecenbe elszállította. Éppen ezért azt az ajánlatot tette, hogy Kiskunhalashoz, Szenteshez s a többi tanyai kiterjedtséggel biró városokhoz hasonlóan mezőöröket s kézbesitőket állitsanak be a házhozszállitás lebonyolitására.

Minthogy a városra ez a megoldás ujabb kiadásokat jelentene és figyelembe véve azt a körülményt is, hogy a póstaügynökséget is megszüntette, dr. Vásáry István polgármester tervbe vette az ügy végleges rendezését. E célból a póstaigazgatóságot értekezletre fogja meghivni s a kérdést, annak letárgyalása után a törvényhatósági bizottság elé viszi, hogy az közölje állásfoglalását a kereskedelemügyi miniszterrel.

A mai gazdasági helyzetnek egyedüli megfelelő beszerzési lehetősége a „TAKARÉKOSSÁG" Kereskedelmi R.-T. legujabb 5 hónapos vásárlási és fizetési rendszere

1. A készpénzvásárlás előnyeit biztositja.

2. Pénzének mikénti felhasználásánál, beosztásra kényszeriti, mert nem engedi egyszerre felemészteni teljes pénzkészletét, hanem annak csak mai teljesitő képességének megfelelő hányadát.

3. Nem kell bevárnia, mig pénzét összegyüjti egy-egy darab megszerezhetésére, hanem a rendszer ötletes beosztásával állandóan pótolhat, állandóan ujithat egy-egy kicsit, ami sokkal célszerübb, mint bevárni, mig a muszáj diktál.

4. Ha havi részleteit pontosan teljesiti, annyi, mintha nem is fizetne, mert ugyanannyit nyom ban levásárolhat, amennyit lefizetett.

5. A „Takarékosság"-i vásárlás jogát és az erre szolgáló könyvecskét teljesen dijtalanul szolgáltatja ki a „Takarékosság" Kereskedelmi Rt. igazgatósága.

6. A vásárlás alkalmával semmit sem kell fizetnie.

7. Kiszolgáló cégeink a város legmegbizhatóbb, legnagyobb beszerzési forrásai, mely legtöbbjénél már mélyen tisztelt Tagjaink szülei, sőt nagyszülei vásároltak teljes bizalommal.

8. A „Takarékosság" Kereskedelmi Rt. Igazgatósága mindenkinek méltánylást érdemlő kérését, vagy panaszát a legmesszebbmenő előzékenységgel intézi el.

9. Aki a „Takarékosság" áldásos rendszerére panaszkodik, az saját magára panaszkodik. A tagok között kizárólag a pontatlan fizetőnek lehet panasza, mert pontatlan fizetés miatt önmaga kapcsolta ki magát a rendszer minden igaz előnyéből, mely természetesen csak a pontos fizetőnek állhat rendelkezésére.

10. Ha tehát valakitől panaszt hall a Takarékosságra, legyen tisztában vele, hogy a pontatlan rossz fizető beszél.

11. Ne halogassa senki vásárlásait, ne mondja, hogy ma nem lehet, vagy nem szabad, ez a leghelytelenebb gondolkodás, mert hiába nem akarjuk, hiába halogatjuk, mégis minden kopik, rongyolódik, avul, eljön hát mindenre egyszer a muszáj, ami aztán diktál és a legtehetetlenebb helyzeteket teremti. Pótoljunk, ujitsunk állandóan. Éppen ezt szolgálja ez az ötletes rendszer, erre ad éppen lehetőséget, alkalmat, még a mai lehetetlen időben is.

12. Tavaszi szükségleteinek beszerzésére tehát siessen benyujtani könyvecske igénylést, mely könyvecske birtoklása ugyanannyit jelent, mintha tárcájába a könyvbe irt hitelkeretnek megfelelő pénzösszeget tenné be.

13. A könyvecske felmutatása az üzlet pénztáránál fizető eszköz.

14. Az üzletekben csak vásárol, sehol sem tartozik, csak egyetlenegy helyen a Takarékosság Kereskedelmi Rt. irodáiban.

15. Könyvigényléssel forduljon a Takarékossági Rt. igazgatóságához, Debrecen, Deák Ferenc-utca 6.

A Reichmann-féle szeszpanama vizsgálatának vezetője megállapitotta, hogy 262 hektoliter tiszta szeszt vontak el a denaturálás alól

A negyedik tárgyalási nap a védelem napja, mégis tegnap hangzott el a legsulyosabb vallomás a szeszkirály ellen

(A Debreceni Ujság tudósitójától.) A tárgyalás során filmszerüen peregnek az események. A szeszpanama részletei, titkai, Reichmannak a multban tett kétségbeesett kisérletei a kimenekülésre, védekezésének lelkirugói mind egymásután bontakoznak ki és illeszkednek be a vádba. A kép már teljes. Reichmann a maga valóságában áll a bíróság előtt. Egyéniségének jellegzetességei kialakultak. Ma már nem az a titokzatos üzletmeber, akinek sikerei megmagyarázhatatlanok. Nem rendkivüli képességeiben keresendő gyarapodása és a felső vagyoni tizezrek közé eljutása, hanem a körülmények adottságának a kihasználásában és ehhez meg volt a bátorsága. Ez az a tulajdonság, ami sokakat a magasba lendit és egyben a vesztét is magában hordja.

Egy más világban él és az uralkodó társadalmi felfogásokat szemmelláthatólag előitéleteknek tekinti. Reichmann ártatlan embereket hurcolt meg, büntetendő cselekmény elkövetésével vádolta meg feljelentőjét és egyik terhelő tanuját, mert saját bünét igy gondolta menteni. Aki ilyen merész, annak főtárgyaláson tanusitott magatartása érthetővé válik.

A pénteki tárgyalás a vád napja volt. Terhelő tanuk vonulnak fel egymás után és vallnak nagyon sulyosan Reichmann ellen. A közönség körében már kialakult a nézet, hogy Reichmann körül a gyürü bezárult.

A mai nap a védelem napja volt. Az irásszakértők eltérő véleménye hosszu vitára, rengeteg kérdés feltevésére ad alkalmat és kiemelkedő eseménye a napnak dr. Tukacs Albert miniszteri titkárnak a nagy ügyészekre emlékeztető tárgyilagos, de álláspontjából semmit sem engedő magatartása és kérdezési módszerének bámulatos technikája.

A szombati főtárgyalás

A Reichmann-féle szeszpanama változatlan érdeklődéssel kisért ügyének szombati tárgyalását dr. Tóth János törvényszéki biró Wolberg Jenő és József nyomdászok kihallgatásával nyitotta meg. Náluk készittették Reichmannék a szállitóleveleket, de a tanuk semmire sem voltak hajlandók visszaemlékezni. Két felmutatott szállitólevélről azt állitották, hogy azok teljesen egyformák. Dr. Tukacs Albert pénzügyminiszteri titkár ezzel szemben eléjük tárta a két szállitólevelet és rámutatott arra, hogy az egyiken egészen mások a jelzések és a felirások, mint a másikon. Érdekes, hogy az egyik fajta szállitólevelen két csillag volt a sarokban, a másikról viszont ez hiányzott. Az egyiken az „átvettem" szó a bal, a másikon a jobb oldalon volt nyomtatva. Erre a két tanu bizonytalan feleleteket adott, majd dr. Tukacs Albert, miután ellenezte a tanuk megesketését, kijelentette, hogy Wolberg Jenő ellen gyanu forog fenn abban az irányban, hogy a szeszpanama ügyében ő is bünrészes és ezért meg fogja tenni a vizsgálat megindítását célzó intézkedéseket.

Egy pesti szeszkereskedő vallomása

Brünner Ignác budapesti szesznagykereskedő a következő tanu, aki mostani vallomásában részben visszavonta a vizsgálat folyamán tett vallomását. Amikor dr. Tóth biró ennek okát kérdezte, nem tudott teljesen elfogadható választ adni. Vallomásából az derült ki, mint pozitiv tény, hogy Reichmann Vilmos több esetben nagyobb mennyiségü denaturált szeszt szállitott hozzá. Egy izben megjelent nála Schwarcz Sámuel, aki egy ivet mutatott fel és arra kért, hogy az azon szereplő kereskedők részére való szeszszállitást engedje meg. Eleinte nem gondolta meg, hogy mi lehet ennek a célja és azt a kijelentést tette, hogy ő erre nem hajlandó. Erről a különös eljárásról a szembesités alkalmával sem sikerült tiszta képet nyerni.

Ellentmondó irásszakértői vélemények

Balczer György irásszakértő véleményét hallgatta meg ezután a bíróság. Véleménye szerint az 1930 december 13-i és az 1931 január 31-i számlákat közönséges antracen tintával irták. A két számla nem abban az időben készült, amikor keltezték, hanem később. Fischof Gyula ellenőrző szakértő véleménye némileg ellentétes volt a Balczer Györgyével. Szerinte azonos lehetett a számlák kiállításának ideje.

A szakértők meghallgatása után következett volna Máthé György kihallgatása, aki azonban időközben eltünt a törvényszék folyosójáról. A törvényszék elrendelte az elővezetését. Helyette Vaskovits Józsefnét hallgatták ki, aki elmondotta, hogy Reichmann Vilmos egyizben feljelentette őt zsarolásért, de a bíróság jogerősen felmentette. Ő mint gyorsiró volt alkalmazva a cégnél. Azt gyanitja, hogy a külföldiek részére kiállitott számlák több esetben fiktivek.

Siegelbaum és a hordók

Siegelbaum Imre, a Reichmann cég alkalmazottja a vádlottakra nézve kedvező vallomást tett. Szembesitették Valkó Mihállyal, aki szemébe mondotta, hogy Siegelbaum is segitett a tiszta szeszes hordók félreguritásában. Siegelbaum kihallgatása után dr. Tóth János törvényszéki biró a tárgyalást délután négy óráig felfüggesztette.

Lahner felügyelő szenzációs vallomása

A délutáni tárgyalás szenzációs tanuvallomással kezdődött meg, amely élénk világot vet a Reichmann-cég üzelmeire. Lahner Kálmán pénzügyőri felügyelő volt az első tanu, aki 1931 augusztusában a vizsgálatot a szeszpanama ügyében vezette. Vallomásában előadta, hogy a vizsgálat alkalmával Reichmannék titkos könyve után kutatott, amelyben minden tétel szerepelt. A könyvet azonban sehol sem találta meg. Nagyon gyanusak voltak előtte a denaturálási lajstromok tételei is. Külföldre szállitott nagyobb mennyiségü denaturált szesz átcsempészéséről semmi adatot nem találtak. Teljesen lehetetlen, hogy nagyobb mennyiségü denaturált szeszt határon tulra vittek volna. Ez csak azt a célt szolgálta, hogy vele leplezze a denaturálás alól elvont tiszta szesz felhasználási módjait. Egy 198 hektoliteres tételről minden kétséget kizáróan megállapitották, hogy nem ment külföldre. Reichmann a vizsgálat során igérte, hogy a külföldi vevővel fogja igazolni a dolgot, de ezzel az igazolással mai napig is adós maradt.

Reichmann pesti üzelmei

A Kann Zsigmond céghez szállitott küldemény ügyében egyenesen Pesten nyomoztak, s nem is szóltak erről Reichmannak, ismerve annak furfangosságát. Kiderült, hogy nemcsak fiktiv szállitások voltak, de az is megtörtént, hogy 3—4 hordó tiszta szeszt kapott, mig a szállitólevelen denaturált szeszképen volt feltüntetve. Kann vallomását erre nézve ugy rögzitették le, hogy — ismerve Reichmann „rátermettségét" — azt vissza ne vonhassa soha. Volt olyan eset is, amikor csak a bárcák érkeztek meg a céghez, de a denaturált szesz nem. Tudomása van róla, hogy az ellenőrzés kijátszása céljából Reichmannék a denaturáló telepről a Széchenyi utcai telepre utalták az elvont szeszt és onnan továbbitották.

262 hektoliter szeszt vontak el a denaturálás elől

Ezután a biró kérdésére határozottan kijelentette, hogy a denaturált szeszt a legjobban elzárt hordón is meg lehet érezni. Elmondotta, hogy a nyomozás alkalmával rájöttek igen sok szabálytalanságra, ami a denaturáláskor történt. Egy izben, amikor Reichmannékat felelősségre vonták, hogy hol van egy nagyobb mennyiségü szesz, arról a vádlottak nem tudtak számot adni. Az a véleménye most is, hogy a piros kádat és a vaskádakat tendenciából összecserélgették és ezért zavarodtak meg a tanuskodó pénzügyőrök. Feltünt neki a vizsgálatkor, hogy Horváth Lajos mindig a bizonytalanabb pénzügyőröket veszi maga mellé, akiknek sejtelmük sem volt, hogy mi az a denaturálás és hogy mi a kötelességük. A vizsgálat befejeztével a hamis szeszbárcák után összesen 262 hektoliter szesznek a

Ma 3 előadás a színházban!
Délután 3-kor és este fél 9-kor olcsó esti helyárakkal, az idény legnagyobb sláger operettje, a
ZSÁKBAMACSKA
Este 6-kor zóna helyárakkal, (legdrágább hely 80 fillér) a Nemzeti színház ujdonsága!
Mindég leszne ujság
Siessen jegyét biztositani!
kerül szinre!

denaturálás alól való elvonását állapitotta meg.

Reichmann nem olyan fiu...

Lánner Kálmán vallomása után Reichmann Vilmos jényegtelen megjegyzést tett a romániai szállitással kapcsolatban. Utána dr. Tukacs Albert miniszteri titkár, mint az egész ügy alapos ismerője, több nagyjelentőségü kérdést intézett a tanuhoz, aki válaszaiban megerősitette azt a bizos véleményét, hogy szabálytalanságok történtek. Az ügyvédek kérdésözöne következett ezután, majd a tanu a vallomására letette az esküt. Előzőleg azonban az egyik védőügyvéd kérdésére adott válaszában hangsulyozta, hogy az első nyomozáson kihallgatott tanuk értékét a nyomozó közeg nem nagyon ismerte fel, amit meg is ért, hiszen *Reichmann Vilmos nem az a fiu, akit olyan könnyen le lehetne leplezni.*

Ujabb terhelő vallomások

Ezután dr. Pethő Sándor pénzügyi felügyelőt hallgatták ki, aki szintén egyik irányitója volt a Reichmannék elleni vizsgálatnak. Lahner Kálmánnal azonosan adta elő a vallomását, amelyre megeskette a törvényszék.

Barth Ernő nyiregyházai pénzügyi tanácsos volt a következő tanu, aki az egész vizsgálat vezetője volt. Ő is mindenben igazolta azokat az állitásokat, amelyeket Lahner és Pethő felügyelők tettek a vallomásaikban. Különösen hangsulyozta azt, hogy az állitólagos romániai denaturált szeszcsempészésnek a legkörültekintőbb vizsgálat ellenére sem akadtak nyomára.

Este 9 órakor fejeződött be a tanu kihallgatása és dr. Tóth János biró a tárgyalás folytatását hétfő reggel 9 órára tüzte ki.

Telefon 12—44. Telefon 12—44.

A nagy maradék vásár

még 8 napig tart, hogy mindenkinek jusson a raktáromon összegyült női, férfi gyermekruha és kabát, szövet, selyem, mosóáru, vászon és siffon maradékokból, az itt felsorolt olcsó árakban:

Gyapju és félgyapju áruk.

Férfi öltöny szövet 140 cm. széles jó minőség mtr.	4.30
Divat férfiruha szövet angol minták mtr.	5.80
Női átmeneti kabát szövet, sok szinben mtr.	4.80
Divat ruhaszövet, sima és spriccelt mintákban mtr.	1.95
Reform nadrág csikos, kis hibával darabja	1.40
Ajour m. selyem harisnya minden szin párja	2.10
Reform nadrág csikos garantált hibátlan darabja	1.50

Darab áruk.

Férfi oxford ing gallérral extra minőség darabja	3.48
Női és férfi keztyü átmeneti és cérna párja	—.80
Kötött bluz darabja	4.30
Müselyem burett gyönyörü szinek 1-3 mtr. maradék mtr.	1.50

Pamut áruk.

Gyermekfehérnemüre sifon és P. vászon mtr	—.64
Női és férfi fehérnemüre mosott sifon mtr.	—.78
Ágynemüre igen alkalmas bőrerős P. vászon mtr.	—.90
Alsó lepedővászon 140 cm. széles mtr.	1.48
Tenisz flanell maradékok mtr.	—.48
Fekete s. kék és szines karton maradékok mtr	—.66
Fehér és szines panama 1-3 mtr. maradékok mtr.	—.90

Müselyem áruk.

Crepdesin 1-3 mtr maradékok mtr.	2.65
Taftalin maradékok bélésre és combinékra	1.78
Müselyem mintás és sima szinek mtr.	—.88
Női harisnya minden szin garantált hibátlan párja	1.90

3 mtr. férfi szövet teljes hozzávalóval együtt 23·- P.

PETRIKNÉL

Szent Anna-u. 5.

A fenti áruk mind kifogástalanjó minőségek. Megtekintés vételkényszer nélkül.

Eddig nem érte fagykár a buzavetéseket

Budapest, március 11.

A legutolsó hivatalos vetésjelentés közzététele óta eltelt három hét időjárását magas hőmérséklet és bőséges csapadék jellemzi.

A nappali felmelegedések az időszak első felében gyengék, második felében rendkivül erősek voltak. Az éjjeli lehülések nem voltak erősek.

A gazdasági munkálatok közül a tavaszi talajelőkészitési és vetési munkálatok a föld nedvessége miatt igen sok vidéken még nem volak megkezdhetők. Ugyszintén az őszi kalászosok, a mesterséges takarmányok és a rétek boronálása nem volt még mindenütt végezhető.

Az őszi repce általában kielégitően telelt és hibátlanul fejlődik. Az őszi buza korai vetései az ország legtöbb vidéken jól teleltek és erőteljesen fejlődnek. Fagy, viz, egér, vagy rovarkár ezideig alig van.

Az őszi rozs általában szintén jól telelt. A tavaszi buza és rozs elvetésére a talaj a legtöbb vidéken még nem volt alkalmas.

Az árpa és zab vetése a legtöbb vidéken szintén még nem indulhatott meg.

A burgonya vetőgumók válogatása és itt-ott elcsiráztatása folyamatban van.

A cukorrépa és takarmányrépa alá a talaj előkészitése és a mag elvetése a földek nedvessége miatt általában még nem indult meg.

A kerti vetemények közül a borsó, mák és gyökérfélék szabadföldi vetését megkezdték.

A mestersges takarmányok közül a lóhere és lucerna általában jól teleltek és zöldülni kezdenek.

A rétek csak az Alföldön kezdenek lassan zöldülni.

Az Ipartestület nem ad anyagi hozzájárulást a debreceni idegenforgalmi szerv létesitéséhez

Az Ipartestület előljárósági ülésén sulyos panaszok hangzottak el a közüzemek ellen

(A Debreceni Ujság tudósitójától) Az Ipartestület előljáróságának legutóbb tartott ülésén a tárgysorozat első pontjaként a polgármester megkeresése szerepelt, amelyben a felállitandó idegenforgalmi szerv költségeihez az Ipartestület anyagi hozzájárulását kéri. Az előljáróság, bár tudatban van azoknak a rendkivül fontos érdekeknek, amelyek a felállitandó szervhez füződnek, az iparosság és ennek következtében az Ipartestület sulyos anyagi helyzetére tekintettel, anyagi támogatást nyujtani egyelőre nem tud, miután erre a költségvetésben fedezet nincs.

Sokszor hangoztatott kivánsága volt az előljáróságnak, hogy az u. n. kontár ügyek gyorsabb elintézése céljából külön kihágási biró állittassék be. Többszöri kérelemre a polgármester most arról értesiti az Ipartestületet, miszerint e kérdés teljesitését a legközelebbi törvényhatósági bizottságnak javasolni fogja. Az értesitést megnyugvással vették tudomásul. A kontár kérdés tárgysorozatra kerülvén, ismét szenvedélyes hangu panaszok hallatszottak el az állami, de főképpen a városi közüzemek ellen. Hiába mondotta ki már évekkel ezelőtt a miniszter, hogy a rendkivül fontos és nélkülözhetetlen közüzemek kivételével minden állami és városi üzemet meg kell szüntetni, a közüzemek száma nemhogy csökkene, de még ujabban a Köztisztasági Vállalat, a Világitási Vállalat, az Auguszta szanatórium és a Horthy Miklós Közkórház egymásután rendeznek be ipari mühelyeket, nem is beszélve arról a sulyos kárról, amelyet a házmesterek ipari munkák végzésével az iparosoknak okoznak. Az előljáróság el is határozta, hogy az ily irányu panaszokat összegyüjti és ezeknek birtokában most már a legerélyesebben fog harcra kelni a közüzemek és a jogosulatlan iparüzés végleges megszüntetése érdekében.

Több kisebb ügy letárgyalása után az ülés véget ért.

Férje halála feletti bánatában felakasztotta magát egy husz éves cseléd

(A Debreceni Ujság tudósitójától.) Szombaton délután a Simonffy-utca 54. szám alatt öngyilkosság történt. Özvegy Dienes Jánosné 20 éves asszony itt szolgált Kornhauser Adolf kereskedőnél, mint mindenes A fiatal asszonyt rendkivül elkeseritette, hogy férje az elmult év októberében meghalt. Azóta állandóan szomoru volt, azonban senkinek sem emlitette, hogy öngyilkosságra készül. Szombaton délután felment a ház padlására és ott a száradni kitergetett fehérnemüek közé egy ruhaszáritó kötélre felakasztotta magát.

Távolléte feltünt a házbelieknek és estefelé keresni kezdték. A házmester talált rá nyolc óra után, de már akkor halott volt.

A rendőrségi központi ügyeletről Zsákay József rendőrkapitány és Félegyházy Sándor dr. tisztiorvos szállottak ki a helyszinére, de már ők is csak a beállott halált konstatálhatták.

Az öngyilkos leány bucsulevelében bocsánatot kért szüleitől, szolgálatadóját pedig arra kérte, hogy fizetését adja át az édesanyjának.

Megverték az öskeresztyénel szektájának papját

Budapesten a Bendeguz utca egyik házában szombat este összegyülekeztek az öskeresztyén szekta hivei és istentiszteletet tartottak. Egyszerre 18—20 fiatalember tört be a helyiségbe, mindent összezuztak és a szekta papját egy asztalos mestert elverték. Mire a rendőrök megérkeztek, a tettesek elmenekültek.

Ü Z L E T E

forgalmát

csak lapunkban közölt hirdetés

után

fokozhatja.

Tanczer bácsi a magyar Guarnerius

Tiz éve halt meg a debreceni mesterhegedük nagyhirü épitője — Hogyan honosodott meg a hegedükészités müvészete Debrecenben — Látogatás a Guarnerius-iskola utódjánál

(A Debreceni Ujság tudósitójától) A radjó-gépzene bendzsóhangokat nyálaz. A Batthyány-utcán egy pinceablakból kihallatszik a dzseszbend s a tavaszi esőcseppek, mint szerény svukopák menetelnek a furcsa taktusok között. Már hét óra lehet s az üzletredőnyök szivettépően hasitják át a zenét. A fogtőgyulladás tompa nyilallásait juttatják eszembe. Egy-két lépés a szomszéd ház műhelye hegedühangokat áraszt. Valaki felhuroztatta hegedüjét s most „kipróbálja" a hangszert. Forró akkordok suhannak át a tavaszi alkonyaton. Tanczer György műhelyét örök emlékek csókolgatják...

Ez a kis műhely országraszóló értéket őriz.

A magyar Guarneriusok lelkét.

A Tanczer-hegedük hire

Tiz éve most, hogy

„Tanczer bácsi",

a Nemessányi Samut is tulszárnyaló magyar hegedüépitőmester, a Piac-utcai Tanczer-műhelyben meghalt. A debrecenjek közül csak kevesen tudják, hogy ez az európai hirü művésziparos akinek emlékét meg kellene a Déri-muzeumban is örökiteni, egyik legnagyobb művésze volt a klasszikus stilusu hegedükészitésnek. Aranysárga hegedüi ma szerte a világon elterjedtek-s a legnagyobb művészek, közöttük Barré Emil sőt Hubay Jenő is nem egyszer játszottak Tanczer-hegedükön a publikum előtt.

Füredi József, a debreceni zenede hires tanára, sokszor elmondta tanitványainak, hogy egy izben Hubay zenedélutánt rendezett és egy spanyolfal mögött ugyanazt a darabot olasz mesterhegedüjen majd a nála levő Tanczer-hegedün eljátszotta. A szakértőkből álló közönség nem tudta kitalálni, hogy mikor melyik hegedün játszott...

Azóta sok idő eltelt. A Tanczer-hegedük cseresznye-piros szine lassan-ként aranysárgává érett. Megnemesült a hangjuk s a fiatalabb művészgeneráció igen sok tagja Tanczer-hegedüjét is megszólaltatja a külföldi koncertjein. A

„Tanczer"

név kezd lassan világmárkává lenni.

Müvészet-e a hegedüépités?

A szakszerüen kulturált emberi hang mellett a vonóshangszerek azok melyek a zenei szépséget teljes szinpompájukban kifejezik. Mig a többi hangszer csak gép, a hegedü, viola, gordonka müvészi ihletből fakadó alkotások. Egy-egy mesterhegedü önmagában véve is él. Az egyik Stradivárius a másik Amati, a harmadik Guarnerius-szerinti lélek. Amikor a XVI. század folyamán, az addig használatos violák alapján,

Duiffoprugcar Gáspár,

a hegedüépités megteremtője, egy kis tiroli műhelyben kész lett a legelső szoprán-hegedüvel, e csodaszép alkotás külön fejezetet kapott a zenetörténet könyveiben. Niederheitmann késő századok multán igy ir a hosszuszakállu mesterről:

> „Ő teremtette meg a mi hegedünket, ezt a mestermüvet, még pedig oly tökéletesen, hogy felülmulni alig lehetett; alakján későbbi mesterek némileg változtattak, de hanganyag tekintetében jobbat alkotni nem igen voltak képesek. Ha megnézzük ezt a kis hangszert, csodálnunk kell a hangjának nagy szépségét, erejét és kifejező képességét. 58 részből van összetéve, oly szellemesen és oly praktikusan, hogy hihetetlen virtuozitást lehet rajta kifejteni. Ügyes kéz a gyenge testből oly bájos hangszint tud elővarázsolni hogy méltán megérdemli a Hangszerek Királya cimet. Habár csak 500 gramm sulyu 40 kilogramm vizszintes feszitést és egy 12,5 kilogramm sulyu függőleges nyomást bir ki; hangja pedig áthatja és megtölti a legnagyobb hangverseny-termet és a legmagasabb templomot"...

A hegedü utja Bresciától Debrecenig

Hogy Tanczer György működésének igazi értékét megerthessük, tudnunk kell azt az utat, melyet a mesterhegedü évszázadok folyamán megtett. A zongora, bármilyen kitünő legyen is négy-öt évtized alatt használhatatlan fa-skatulyává öregedik. A hegedü, az más.

A vonós hangszernek telke van: nem fognak rajta az évszázadok.

Minél öregebb, minél kopottabb, annál nemesebb lesz. Mint minden igazi alkotás, ez sem veszithet erejéből.

A Guarneriusok Amatik tiz-husz hegedüt csináltak évente. Minden darabját kézzel faragva s lelküket öntve a törékeny szerkezetbe. Sokat jelent, hogy a hát- és oldallapok, valamint a nyak és müvészileg faragott csiga milyen minőségü juharból, a fedőlap milyen fenyőből készüljön. Az egyes iskolák örökre megőriztek a falemezek száritásának, hajlitásának faragásának, nemkülönben a lakk-keverésnek titkát. Duiffoprugcar után után Gasparo de aalo alapitotta meg a bresciai iskolát. Az olasz alpok, a tiroli, svájci és bajorországi erdőségek közelében működtek a legkiválóbb hegedüepitők akik a gondosan kiválasztott fát

évekig áztatták valamelyik tóban

s azután hosszu időn át napon, vagy vaskohók szomszédságában szárittatták.

Az egyik leghiresebb hegedüépitőiskolát Amati András (1520—1580.) alapitotta meg. A legjobb Amatikat unokája, Miklós készitette. Ez utóbbinak volt tanitványa Straduáris Antal (1644—1737.), aki a testesebb, gömbölydedebb formákat szerette. Tanitványának, Guarnerius Józsefnek egyik közeli rokona, a világhires Guarnerius József Antal del Gesu (1686—1745.) megteremti a ma is legtökéletesebb rendkivül karcsu és finom hajlásu Guarnerius-formát. Hegedüi a Stradivariusokkal egyértékűek. Egymásután alakulnak meg a jobbnál-jobb iskolák. Az Amati-iskolák (cremonai hegedük) kiváló mesterei az olasz Ruggeri a hollandiai Jacobs Péter s a római Techler Dávid. Guarnerius iskolájához tartoznak a Cagliano-testvérek, a Guadagniniéhez Carlo Felice, majd következnek: Seraphin Sanctus, Testore Storioni, a XIX. század végén Leeb és Geisenhof, a magyar Szepessy Londonban, Lupot, Vuillaume, Nemessányi Samu és mások.

A Guarnerius-iskolát követő bécsi Franz Geisenhof leghiresebb tanitványa a budapesti Schweitzer János. Ettől tanult a bécsi Leemböck Gábor aki viszont Tanczer György mestere volt.

Tanczer György tehát a Guarnerius-iskola leszármazottja s egyik legkiválóbb alakja, aki a hegedü-épités mesterségét Debrecenbe is elhozta s ezzel a márámarosi fákból készitett hegedüknek világbecsületet szerzett azon a földön, amelyhez mindhalálaig hüséges maradt.

A debreceni hegedü-mester

Akik a debreceni zenedének tizenöthusz évvel ezelőtt hegedü-tanszakos növendékei voltunk, sokszor elnéztük Tanczer mestert, amint kicsinyke műhelyében, a présbecsavart falemezek és bokáig érő forgácsok birodalmában egy-egy hegedücsigát faragott szijon tett bicskájával. Ilyenkor sokat mesélt az élményeiről. Az ihletés percei bőbeszédüvé tették.

— A lakkot ám nem árulom el!... — mondotta sokszor. Az én lakkom titok. Leemböcktől tanultam Bécsben. Az meg ugy volt hogy édesapám a móri uradalomban, Baldacci bárónál szolgált. Gazdatisztje volt neki. Egyszer játékhegedüt kaptam az apámtól. Hát hallgassák csak: egy szép napon szétszedtem. Szétszedtem, bizony, de össze is raktam. Ugy, ahogy volt, még játszani is lehetett rajta... A báró ur végignézte a ragasztást s azonmód elvitt Bécsbe hegedüt faragni. Leemböck Mihálynál inas lettem, ott ragadtam, még ma is csak hegedüt szerettek faragni...

A magas termetü, őszhaju németes dialektusu mester 1923-ban halt meg. Üzletét azóta fia, ifj. Tanczer György folytatja édesapjának szellemében.

Aki Londontól Szentpétervárig bejárta Európát

Most, tiz év után, a Batthyány-utcai műhelyben Tanczer bácsiról beszélgetünk. A fiatal mester egy háromszögletü juhar-hasabot mutat:

— Ezzel dolgozott édesapám is. Ahány Tanczer-hegedü van, az egytől-egyik márámarosi fából készült. Kizárólag légszáraz anyagot használunk. Például ez a habos juhar is 25 évig száradt egy padláson. A szaritás tehát nem mesterségesen, hanem levegőn történik.

— Édesapám nagy gonddal dolgozta ki a hegedüit. Évente nyolc-tiz darabot készitett. Sajnos, nem opuszolta a hegedüket s igy nem lehet tudni, hogy egész életének a terméke mennyi darabból áll.

Ezután a birtokomban levő Tanczer-hegedü iránt érdeklődik, majd elmondja, hogy dr Sebestyén Lipót hegedüje, dr Szenes Zsigmond csellója, amelyek ma is szerepelnek a koncertdobogókon, Tanczer bácsinak remekművei. Készitett hegedüt Barré Emilnek, Weszpremy Andornak, Hubaynak, Páricsy Pálnak és másoknak. Egy kvartett-hangszert dr Szilágyi Imre rendelt tőle s ezeken a szerszámokon most egy hires német vonósnégyes társaság játszik.

Elmondja édesapjáról, hogy bécsi tanulmányai után Párisban, Londonban és Németország különböző városaiban működött sokáig, majd éveken keresztül a Zimmer-testvérek szentpétervári lerakatát vezette s csak azután tért vissza Magyarországba. Budapestről a Füredi-testvérek ajánlatára Simonffy Emil zeneiskolai igazgató hivta meg Debrecenbe. Tanczer a meghivást elfogadta s a hegedüépités addig ismeretlen iparága igy honosodott meg nálunk.

Tönkre megy a hegedüipar?

A fiatal Tanczertől azirányt érdeklődöm, hogy édesapjának megtelepedése előtt hogyan jutotak hegedühöz a tanulni vágyók?

1 drb. kéztusoszappan első-rendü 1/10 kg.-os — — — P —.07
1 kg. fürdőszappan jóminőségü — — — — — P 1.68
1 drb mandulaszappan „Izsák" P —.18
1 „ mandulaszappan „Izsák" közép — — — — P —.22
1 „ mandulaszappan „Izsák" óriási — — — — P —.28
1 „ fürdőszappan „Izsák" kicsi — — — — P —.18
1 „ fürdőszappan „Izsák" óriási — — — — P —.54
1 „ tejkrémszappan „Izsák" nagy — — — — P —.54
1 „ lanolinszappan „Izsák" óriási arcfinomito — — P —.78
1 dkg kölniviz elsőrendü 80 százalékos — — — P —.18

IZSÁK JÓZSEF R.-T.

Debrecen, Csapó-utca 17.

— Az ugy volt, kérem, hogy egy-egy iskola vándorbotot adott a legények kezébe. Ki-ki tiz-husz hegedut a hátára kötött s végigjárták az országokat. Később a mittenwaldi klingenthali, markneukircheni stb gyárak a maguk vásári portékaikai házaltak.

— Hát most, hogy megy az üzlet?

Tanczer György legyint a kezével, majd rákacsint egy hurozás végett behozott tennisz-rakettre:

— Tönkremegy a hegedüipar. Ez pedig elsősorban a gépzene bünc. A szinkronizált filmek miatt megszüntek a mozi-orchesztrék, a cigányokat kiszoritják a szavophonok. Már otthon is kevesen hegedülnek. Rádió gramophon: nem kerül fáradtságba. Mindenki készen kapja a zenét. Azután meg a mai ideges korban a fiatalságnak sincs türelme hegedüt tanulni. Ahhoz, hogy valaki ugy amennyire megtanulja a hegedüt, hosszu esztendők kellenek... No és még egy ok, talán a legfőbb: kinek van pénze hegedüt tanulni?...

Id. Tanczer György: Debrecen dicsősége

Azért a Tanczer hegedük mindig Tancer-hegedük maradnak. Ezt az értéket meg kell becsülni Debrecennek. Genua városa üvegbura alatt őrzi Paganini Guarnerisát. A debreceni Déri-muzeumnak is diszére válnék, ha a Tanczer-féle kvartett hangszerekből egy mesteri csoportot kiállitana a Déri-muzeumban. A külföldről idesereglő idegenek szájtátva néznék hogy a hortobágyi „Puszta" szomszédságában nemcsak gubacsapás és pereckészités divott, hanem a XX. század legértékesebb mesterhegedüi is itt készülnek. S ez annál becsesebb érték, mert Tanczer bácsi a Guarneriusok szellemében maga is gondoskodott az iskola folytatásáról: ő tanitotta fiát és Mándy Zoltánt, akik ma is jónevü mesterei a hegedüépitésnek. (Itt említem meg, hogy Kenézy professzort szintén Tancer György vezette be a hegedükészités rejtelmeibe!)

Fájó szivvel bucsuzkodom a Tanczer-emlékek otthonából. Odakint zuhog az eső és alig lépek az utcára, egy másik pinceablakból ujabb dzsesz-nóta szürődik elő. Ordit a saxophon, Nyafog a bendzsó. Az a bizonyos gépmuzsika mely meg fogja ölni a hegedüipart és vele együtt a hegedüépités müvészetét. **(In.)**

A MAGYARSÁG SZEREPE KÖZELKELETEN

Aki fegyver nélkül hóditotta meg Bulgáriát...

Beszélgetés egy Bulgáriában élő magyar tudóssal — Fehér Géza tizenegy év óta él a bulgárok közt — A bulgár király látogatása a magyar tudósnál — A debreceni előadás

(A Debreceni Ujság tudósitójától) A magyarság lelkiismeretében időnként felébred a vád, hogy vak nyugat imádásunk mellett nem láttuk meg a közvetlenül mellettünk élő keleti népeket, a Duna medencében élő balkáni országokat. A magyarság európai honalapitása óta ujra meg ujra figyelmeztetik népünket erre a keleti orientációra. Az Árpádházi királyok nagyszerü Balkán-politikája óta, bizony csak mementóként jelent meg egy-egy keletre néző magyar.

Báthory Zsigmond nagy koncepcióval a török ellen akart szövetkezni a balkáni népekkel.

Kőrösi Csoma Sándor keletre indult, hogy az Európában rokontalan magyarságnak rokonokat találjon.

Széchenyi István az Alduna szabályozásával háritotta el Magyarországot a Balkánnal összekötő Duna közlekedési akadályait.

Jerney János keleti utazást tesz és a magyarság figyelmét átfütött szavakkal igyekszik kelet felé irányitani.

Ilyen egyedül áll korunkban az a kivételes pályafutást megtett magyar tudós, Fehér Géza egyetemi magántanár, aki tizenegy esztendeje Bulgáriában él és a magyarság szempontjából felbecsülhetetlen értékü tudományos munkásságot fejt ki.

Az elmult napokban Fehér Géza Debrecenben járt és előadást tartott Bulgáriáról. A Debreceni Ujság munkatársa beszélgetést folytatott a kiváló tudóssal, amelynek alapján beszámolunk erről a nagy fontosságu kérdésről.

Egy debreceni diák

Milyen érdekesen is alakul az ember életpályája?

Fehér Géza Debrecenben végezte a főiskolát a világháborut közvetlenül megelőző években. A főiskola akkori hallgatói közül például Dancs Házy Sándor református lelkész ugy emlékszik vissza rá, mint aki már akkor is kitünt diáktársai közül és egészen eredeti egyéniség volt.

A főiskolai tanulmány elvégzése után a kollégium nagy könyvtárában Ferenczy Gyula mellett dolgozott, majd Sepsiszentgyörgyre került helyettes tanárnak. Aztán jött a világháboru, ami kiesett az emberek életéből. A világháboru után Szabadkára került, majt a szerbek benyomulásakor Budapestre ment, ahol ujra könyvtárban dolgozott. 1922-ben azután eliutott élete fordulójához. Kiment Bulgáriába. Tizenegy év óta ott él. Tudós és ásatásokkal foglalkozik. A honfoglalás korának kulturáját akarja rekonstruálni, még pedig a honfoglaló magyaork kulturáját.

Aki az egész Bulgáriát meghóditotta

Fehér Géza munkája az egész Bulgária figyelmét felkeltette. Nem elvont tudományosságot csinált, hanem a jövő számára akarta értékesiteni a mult felderitett kincseit. Ásatásaiban feltárt egy város szerü helyet, ahol kőpaloták és vizvezetékek voltak. Ezekkel a felfedezésekkel állandóan foglalkoznak a bulgár tudós körök, a napilapok és megtörtént az a szokatlan eset, hogy a bulgár király személyesen meglátogatta munkája közben a magyar tudóst, aki bulgár tudósok rajával volt körülvéve és ötven bulgár katonával dolgozott az ásatásoknál.

Eredményeit és felfedezéseit nem rejtette véka alá, hanem közkincsé tette. Eddig 22 könyve jelent meg bulgár nyelven, több francia és német nyelven és egy magyar nyelven. Ezzel Fehér Géza valósággal központja lett a bulgár tudománynak és a bulgár szellemi élet az ő által felvetett problémákkal foglalkozik most legtöbbet.

A huszadik század véres árnyai között megtörtént a csoda. Egy magyar tudós fegyver nélkül egy népet hóditott meg a magyarság barátjául

Mert a bulgárok és magyarok egymásra vannak utalva. Erről beszélt a kitünő tudós debreceni előadásában.

A bulgár nép

Rendkivül érdekes előadásának idevonatkozó része, azt a problémát tárgyalta, hogy russzofilek-e a bulgárok. A bulgár nép szabadságának a visszaszerzését remélte az oroszoktól, de amikor látta, hogy az oroszok mindig a szabadság letiprására vállalkoztak, kiábrándultak az oroszokból. A bulgár ujabb nemzedék nyugat felé nézett és megvetette a szabadságtipró oroszokat. Az oroszok soha sem töltötték be hivatásukat, mert ahelyett, hogy a szibériai feladatokat megoldották volna, mindig külső sikereket akartak elérni.

Különben is a bulgár nem szláv nép. Szláv nyelvü, de eredetében bulgár-török nép, amelynek karaktere teljesen elüt a szláv népekétől. Dolgos, kitartó, szervezett; erős akaratu szervezett nép, kitünő katona.

Egy millió kisbirtokon rentábilis gazdálkodást folytat a bulgár kisgazda, aki teljes társadalmi egységben él.

A bulgár-magyar kapcsolat

A világháboru utáni kényszerbékék Bulgária határait is tarthatatlanul megváltoztatták és Bulgária szembe került Romániával és Szerbiával. Tehát a bulgárok érdekei megegyeznek a magyarok érdekeivel. Különben a világháboru óta, ahol a magyar csapatok rendkivül sokat érintkeznek, a magyarokkal élénk rokonszenv fejlödött ki a két nép között. A bulgár tisztek az ország leginteligensebb elemei közül kerülnek ki és a bulgár katona a bulgár kertész erényeivel vlt ki: amit rábiztak, azt a végsőkig teljesitette.

A magyarság kötelessége, hogy az európai kultura magyar formáját vigye el a bulgárokhoz. A bulgár-magyar kapcsolatok kimelyitését állandóan munkálják, de a magyarságnak sokkal inkább kell kelet felé fordulni, mint eddig, mert a magyarság jövője a Balkánon van.

Magyarok Bulgáriában

Az előadás után kérdést intéztünk Fehér Gézához hogy hány magyar él kint jelenleg Bulgáriában, aki a következőkép válaszolt:

— Körülbelül 1300 magyar él jelenleg Bulgáriában. Ezek közül 300 tisztviselő, kereskedő, kereskedelmi képviselő, akik nagyon jó viszonyok között élnek. A többiek munkások, de ezek is rendszerint szakképzettek és jól keresnek. Szófiában működik a Magyar Egylet és a Magyar Bulgár Egyesület, amelynek elnöke vagyok. A bulgárok igen szeretik a magyarokat és meg van a lehetőség és alkalom arra, hogy a magyarság minden vonalon, kulturális, gazdasági és idegenforgalmi téren sokkal nagyobb mértékben összeköttetésbe kerüljön Bulgáriával. A szófiai Magyar Egylet után meghivom a magyarokat Várnába nyaralni és mindenkit biztosithatok, hogy senki sem fogja megbánni, ha eljön ide, mert olcsón és jól fog nyaralni. **(kd.)**

Az uj világ

Irta: ESZTÓK JÁNOS.

A szeghalmi hegyőr büszkén, becsülettel viselte köz állását. A hagyományos szürke ruhájan kivül egy jó állásu kalapot hordott, dicsérve messziről ajándékozója izlését. Kihuzva magát, vállán puskája lógott. Fütyörészett ami pedig nem volt szokása, nem tartotta komoly hivatalához illőnek. Szembe nagybajuszu parasztok jöttek, köszöntek előre „Jónapot.“ Olyan öntudattal vágta rá az „Agyj Isten“-t, ami nem is állt neki rosszul.

Gondolkozott a nagy megtiszteltetésen. Hogy is volt? Igen.

A doktor urnak nem rég halt meg a felesége Egy négy éves csöpp emberkét hagyott vigasztalan. Az pedig érdeklődött játszótárs után fiának. És az ő fiát ajánlották.

Az övét. Aki maga csak egy földhöz ragadt szegény ember, aki alig tudja eltartani hat gyermekét, akik a földön alusznak és havonta egyszer esznek hust. De most legalább Gabinak jobb dolga lesz lehet hogy a doktor uroktól még ajándékot is hoz haza. A kölyök kezében tartja a szerencséjét, csak aztán megbecsülje.

Közben hazaér, a pitar ajtóban megáll s kiált az eperfák felé! A fáról epertől maszatos fiucska mászott le, a Gabi, aki ott ette napi étkét.

Tessik Ids Apám!

Reggel, mikor fiköttél, átmész a doktor urék, mosodj meg jól, a kis fiuval fogsz játszani. Aztán panaszt ne halljak rád. Sarkon fordult, bement a szobába, a válasz nem érdekelte.

A kisfiu ugyan nem is tudott volna válaszolni, de ez mindegy Alig tudja felfogni a nagy boldogságot. Ahhoz a kis fiuhoz megy, akinek a szép kék szemét és ruháját már rég csodálta és akinek egy bozontos kis kutyája van, amire Mihara Pesta azt mondja, hogy megadna érte 4 pengőt, pedig milyen nagy pénz ám az, két napi napszám. Persze sejtelme sem volt hogy valójában ennek a pénznek a tizszerese sem volna nagy ár a fai tiszta japán pincsiért.

Az izgatott éjszaka után már korán hajnalban a gémes kutnál állott, vizet huzott fel, szájába vette s lassan, akurátusan a markába eresztette, aztán evvel mosogatta az arcát. Felvette egyetlen agyonfoltozott ruháját s ment játszani.

Ugy telt el az egész nap, mintha mennyországba járna. Reggel kapott nagy csésze csokoládé kávét, alig akarta meginni, még sohasem látott ilyet. A kis kutya tejcsit ivott az urfi csöppnyi kezeivel kalácsot szórt bele. A kutyát „Morog“-nak hivták. Bent a szobában volt egy kis házikója, amelyet tréfásan Morog-laknak hivtak. Bámulta, hogy a kis kutya a kenyérre rá sem néz pedig milyen jó az.

A doktorhoz vendég jött, kövér kis pohos emberke, nem sokára spriccelt mellett ültek, a verendán politizáltak Hiába mondsz akármit, hallatszott ki a doktor hangja, mi agrár állam vagyunk és gazdáink tönkrementek, bizony szomoru, de igy van, lassan haladunk a sir felé minket nem fog megmenteni más, csak ha magunkra eszmélünk és ugy hangoztatjuk, mint ti, hogy nem is olyan sulyos a baj.

A pohos feszengeni kezdett. Hadd már abba, nem látod be, hogy igazam van, a magyar paraszt mindég furfangos volt, azt hangoztatta már évszázadok óta, hogy nyomorog. Pedig milyen csinos házaik vannak.

És nézz meg egy paraszt gyereket akár zzt ni ott lent, ott az udvaron tudod mit fog felelni, ha megkérded mi akar lenni, kocsis, vagy juhász és azt hiszed azt mondaná, ha ezek nyomorognának.

Tévedsz!

No gyerünk! Lementek.

Kis fiam, mi szeretnél lenni, ha felnősz kérdezte jó indulattal a doktor bácsi, felelj bátran!

A gyereknek elszorult a torka, hogy olyan kutatólag nézett rá, megijedt, könny tolult a szemébe, de aztán legyőzte végre zavarát és kimondta bátran: „Tutya szeretnék lenni!“

Kimondottan első-rendü két éves vágásu szinhasábfából
apritott
teljesen száraz
tölgyfa
legalább 5 q vételnél
P 3·20
Prohászka és Tsa
Bethlen 44. Telefon 11 61

LAPUNKAT TÁMOGATJA,
HA HIRDETŐINKNÉL VÁSÁROL!

A debreceni vendéglősök akciót kezdenek idegenforgalom megszervezéséért

Dr. Szilágyi Béla a vendéglős szakosztály uj elnöke nyilatkozik az aktuális problémákról

(A Debreceni Ujság tudósitójától)

Az elmult hét elején elnököt választott a debreceni vendéglősök, kavésok és szállodások iparosszakosztálya. A választás eredményéről röviden beszámolt már a Debreceni Ujság—Hajdufőld s hogy most ismét visszatérünk reá, annak magyarázata egy rendkivül örvendetes jelenségben keresendő, amelyre érdemes felfigyelni azoknak, akik szivükön viselik az egyes foglalkozási ágak bajait, panaszait és sulyos helyzetüket.

A vendéglősszakosztályi elnökválasztás ugyanolyan keretek között folyt le mint bármely más szakosztályi tisztujitás talán az elmaradhatatlan korteskedés sem hiányzott, de végül megis olyan egészséges uj szellem győzedelmeskedett a választáson, amely példaképül állithajó a többi hasonló választásokra is. Hétfőn folyt le ez a választás amelyen mindössze annyi történt, hogy a vendéglős társadalom érezvén azokat a szomoru jelenségeket, amelyek ezt az egykor oly virágzó iparágat is a lassu sorvadás felé sodorják, félre tett minden személyi érdeket és olyan tetterős, ambiciózus és tökéletes szaktudásu embert választott elnökévé, aki a vendéglősök egzisztenciális érdekeiért folyó küzdelemben eredményes szolgálatokat hivatott végezni.

A magyar vidék legnagyobb vendéglőüzemnek igazgatója az uj elnök

Dr Szilágyi Béla a debreceni vendéglős iparosszakosztály uj elnöke évek óta igazgatója az Arany Bika szállodának kávéházának és éttermeinek. Hogy ez a pozició milyen felelősségteljes és mekkora szakértelmet igényel, annak illusztrálására elegendő annyit megjegyezni, hogy a debreceni Arany Bika Budapestet kivéve az egész országban a legnagyobb szállodai és vendéglő üzem, amelynek hatalmas méreteihez megközelitőleg sincs hasonló arányu a legnagyobb vidéki városokban sem. Ezt az óriási vállalatot a mai gazdasági helyzet mellett vezetni és még fel is virágoztatni, nagy feladat s dr Szilágyi Béla 33 éves fiatalságának tetterejével nem csak, hogy könnyen megbirkózik az igazgatás gondjaival, hanem a benne összpontosuló bizalom megnyilvánitása után odaáll a nyolcvan főnyi debreceni vendéglős társadalom élére és küzdeni fog a közös vendéglős érdekekért most már a közélet terén is képviselni fogja kivánságaikat a hatóságok előtt és keresni fogja a legjobb megoldásokat sérelmeik orvoslására.

Az a hatalmas feladat kör, amelyet dr Szilágyi Béla betölt, már előre is zaloga annak, hogy uj elnöki pozicióiában is tudni fogja tennivalóit. Mikor felkerestük igazgatói irodájában a szakember éleslátásával és a mai sivár helyzetben is bizakodással és lelkesedéssel beszél terveiről, amelyekkel a vendéglős ipar helyzetén akar könnyiteni.

A vendéglős ipar legégetőbb problémái

— En nem adok külön programmot, — mondotta érdeklődésünkre — az ipartestületi autonómia maga a programm. A autonómia azt célozza, hogy az iparosság érdekeit minden fórum előtt megvédtük. Az ipartestület rendeltetésében meg van adva a mi célunk, ez pedig nem egyéb, mint megszervezni kartársainkat, hogy egységesen léphessünk fel az olyan hatósági intézkedésekkel szemben, amelyeket magunkra sérelmesnek tartunk és olyan intézkedéseket sürgessünk, amelyek megfelelőbb helyzetet teremtenek a vendéglősipar számára is.

— A másik fontos cél az, hogy lüktetőbb gazdasági élet kialakitására ösztönözzük az illetékeseket. A mi szakmánkban nem lehet semmi ok a széthuzásra, mert a kis üzletnek kicsiben ugyanazok a bajai, fájdalmai, sérelmei, mint a nagy üzemnek.

— A legközelebbi teendőink a jövedelmi adó, a kontárkérdés megoldása a borbatvuzás kérdése és főképpen mint égető probléma: a vendéglősökre kitüzött adóárverések elhalasztásának és a kamatamnesztiák sürgetése. Részletfizetési kedvezmények kieszközlése is egyik fontos programmpont. A borfogyasztási adónál is további kedvezményt kell forsziroznunk mert már most is kilátásba van helyezve a szikvizadó ami ellen tiltakoznunk kell mert ennek bevezetése nem jelentene mást mint azt, hogy az egyik oldalon kapunk valami könnyitést, de ugyan akkor a másik oldalon ujabb terhet rónak ránk.

A vendéglősök állásfoglalása az idegenforgalom kérdéseiben

A vendéglős ipart közelről érdeklő probléma az idegenforgalom megszervezésének kérdése is. Debrecenben még mindig rendezetlen ez a nagy fontosságu ügy. Dr Szilágyi Béla beszélgetésünk során mint a kérdés egyik legalaposabb ismerője, teljes tájékozottsággal fejtette ki állásfoglalását a régen vajudó idegenforgalmi probléma rendezése terén szükségesnek mutatkozó intézkedésekről.

— Ne áltassuk magunkat — mondotta — idegenforgalmat ugy nem lehet csinálni, hogy csak beszélünk róla komoly idegenforgalom megszervezése révén a város számos iparágának és közvetve a vendéglősiparnak is csak haszna lehet. Kifelé kell megszervezni az idegenforgalmat, méghedig ugy hogy az ne Debrecenből induljon ki hanem ide irányuljon. Olyan idegenforgalmi irodának a felállitásával amelynek semmi kapcsolata nincs a lüktető élettel, nem sok értelme van.

— Már van egy országos idegenforgalmi tényező az IBUSZ, amelynek bekapcsolása nélkül nagyobb eredményt elérni nem lehet. Feltétlenül fontosnak és helyesnek találom azt, hogy a felállitandó idegenforgalmi iroda a város ellenőrzése mellett működjön, mert ezzel hivatalos jelleget és tekintélyt nyer, amivel csak emeli a hitelét ennek a rendkivül fontos szervnek.

A költségek viselésében a városnak is részt kell venni

— A kérdés Debrecenben főleg azért huzódik, mert eddig nem sikerült megállapodásra jutni az idegenforgalmi propagandával kapcsolatos terhek és költségek viselése tekintetében. A városnál mindig az volt az irányzat, hogy ezeket a költségeket rá kell háritani az érdekeltekre. Miniszteri rendelet is jött a városhoz amelyben arra van utasitás, hogy a város ugy oldja meg ezt a kérdést hogy a városra hátrány és költség ne háruljon.

Véleményem szerint azonban Debrecenben egy egészen speciális helyzet alakult ki, amely lehetővé teszi hogy a miniszteri rendelet szellemében járjon el a város vezetősége, mégis Debrecen városának ugyanolyan arányban kell részt venni a költségekben mint az összes érdekelteknek, kereskedőknek, vendéglősöknek, henteseknek stb. Mert maga a város is érdekelt hiszen városnak van egy gyógyfürdője amely Debrecen első idegenforgalmi attrakciója. Az idegenforgalmi előnyök kihasználásánál elsősorban a fürdőre lehet számitani s ennek a város is hasznát látja, tehát az az igazságos, hogy a város is, mint érdekelt viselje a terhek egy részét. Éppen mostanában kaptunk a polgármestertől átiratot az idegenforgalom ügyében, s most össze fogjuk hivni a szakosztály közgyülését, hogy álláspontunkat ebben a szellemben oit is leszögezzük és megoldáshoz segitsük ezt a város szempontjából is olyan fontos kérdést.

Dr Szilágyi Béla felvilágositásai arra engednek következtetni, hogy a vendéglősszakosztályban az általa megindítandó uj éra előnyös változást fog hozni s nagy ambicióval megkezdett munkájának bizonyára üdvös eredményei is lesznek.

(Dr y.)

Arany láz a debreceni ékszerpiacon

Öt pengőt fizetnek egy gramm aranyért — Brilliáns helyett strasskő lett a divat

(A Debreceni Ujság tudósitójától.)

Sok mindenről közöltek már részletes statisztikát az ujságok s most nem érdektelen, ha elvezetjük az olvasót egy olyan térre, amely a mai világban ugyan nem nagyon forgalmas ugyan, de talán épen ezért érdekes: az ékszerpiac terére.

Nincs forgalom az ékszerpiacon

Debrecenben közel ötven ékszerész müködik most, köztük nem egy olyan is, amely már egy évszázad óta fennáll. Látott jó és rossz napokat, mig azután elérkezett napjainkig. A Debreceni Ujság—Hajdufőld munkatársa sorra járta a nagyobb ékszerüzleteket és igen érdekes adatokat sikerült megtudnia. Mindenekelőtt meg kell állapitanunk, hogy az ékszerpiac körülbelül 1927. óta meglehetősen hanyatló forgalmat mutat. A háboruban, majd a diktatura utáni időkben egészen más volt a helyzet. Az ékszerüzletek akkori látogatottsága ma már csak mintegy álomkép marad a kereskedők lelki szemei előtt. Naponta nem egyszer adtak el egy-egy üzletben sok millió pengős brilliáns gyürüt, ezüst serlegeket, arany gyürünyakéket és minden elképzelhető ékszert. Volt vásárlási kedv s ha például valamelyik sportegyesület nagyobb versenyeket rendezett, a Piac-utcán öt-hat üzlet kirakatában láthattuk az ajándéktárgyakat. Az ezüst serlegek, cigarettatárcák valóságos tömegét.

Brilliáns helyett strass-kő

Egy-egy báli mulatság alkalmával vagy összejövetelen a hölgyek smukkja szinte elkápráztatta az ember szemét. Nézzük csak most! Azok az ékszerek, — legalább is nagyon sok esetben — amelyeket évekkel vagy évtizedekkel ezelőtt vásároltak, ma már régen nem az eredeti tulajdonosé. Gazdát cserélt azóta nem is egyszer. A brilliáns vagy, akármiféle drágakő ma olyan ritkamint a fehér holló. Eltelhet egy, sőt két hónap is, amig valaki ilyen vásárlásra határozza el magát. Nem is lehet rajta csodálkozni. Hiszen csak azt kell elgondolnunk, hogy egy egyszerü brilliáns gyürü, aminek a köve átlag egy karátos, 350—400 pengőbe kerül. Egy brilliáns nyakék kétezer pengő! Ezért van az, hogy az utóbbi években mindinkább előtérbe kerültek az ugynevezett strass kövek, amelyek a brilliánsnak kitünő utánzatai és ami a legfőbb — olcsó is. Egy kétezer pengős brilliáns nyakéknek megfelelő strass kövekkel készitett nyakék kerek számban öt pengő! Ennek ma is rendkivül nagy kelendősége van.

Megjöttek a nikkel-ékszerek

Legujabban, mióta az arany ára 1930 óta rohamosan kezdett emelkedni, francia minta szerint nikkelékszereket is gyártanak, amiből egy teljes garnitura kerül öt pengőbe. Azon azután lehet vitatkozni, hogy tetszetőse a szemnek vagy sem. Mindenesetre egy öt centiméter széles nikkel karperes igen hasonlatos amaz afrikai „ékszerhez", amelyet a derék fekete Junók huznak a karjaikra.

Az ezüst tárgyakban, ékszerekben is alig van valami forgalom. Ma nem egy ezüst cigarettatárcát vásárolnak az emberek, hanem megelégednek az egyszerü pléh dobozzal, a „dóznival", ami nem ötven pengő, mint az ezüst, hanem 20 fillér! De a ciga-

GRAND HOTEL
IMPERIAL
a gyszálloda
BUDAPEST,
1 perc a Keleti pályaudvartól.
Rendkivül olcsó téli idényárak:
Teljes pensió: szoba, napi 3-szori étlapszerinti étkezéssel, fütéssel és borravalóval heti P 50.—
1 ágyas szoba fütéssel és borravalóval heti P 30.—
2 ágyas szoba fütéssel és borravalóval heti P 45.—
Átutazóknak is rendkivül mérsékelt árak.

retta viszont épen olyan izü marad benne is, mintha ezüst lemezek között volna. Érdekes, hogy mig régen igen nagy kelendősége volt a különböző szines drágaköveknek, ma ezen a téren teljesen szünetel a vásárlás.

A dühöngő arany-láz

Végül, ha már az ékszerekkel, drágakövekkel, nemes fémekkel foglalkozunk, nézzünk el az aranypiac terére is. Nemcsak Debrecenben, de az egész világon szinte dühöng ma az aranyláz. Nem az aranyékszert keresik, hanem magát az aranyat. Amig 1927-ben egy gramm szinarany ára a világpiacon három pengő hetven fillér volt, az 1930 óta tartó állandó emelkedése után ma már elérte az öt pengőt, sőt annál is többet. Az arany ára március legelején kulminált, amikor is öt pengő ötven fillért adtak grammjáért! Ma — épen az emelkedés miatt — mindenki az aranyat hajszolja, amivel szemben mindenki igyekszik megőrizni a magáét, ha még van. Érdemes egy-egy zálogházi árverésen végignézni, hogy milyen hadjáratot folytatnak egyesek az arany ékszerek után. Négy pengős árban vásárolják össze grammját és azután jön a spekuláció. Soha még annyian és olyan türelmetlenül nem kisérték az ujságok közgazdasági rovatát figyelemmel, mint ma, amikor naponta közlik a lapok az aranypiac helyzetét.

Valahogy ugy képzeli el az ember hogy visszatérünk abba a világba, amikor mindenkinek egy volt a vágya: meglátni Alaska aranymezőit és pillanatok alatt meggazdagodni. Az is igaz viszont, hogy ma ezeket az alaskai aranymezőket az arany hajszolói sokkal közelebb, például a zálogházakban keresik.

Fellendült a gyorsiró élet Debrecenben

Majus 7-én lesz a kerületi bajnokság — Gyorsirói államvizsgák Debrecenben

Az utóbbi évek folyamán Debrecenben a gyorsiróélet erős kifejlődését láthatjuk, a Debreceni Gyorsirók Társasága széleskörü munkát fejt ki a gyorsirás terjesztése, fejlesztése körül s az ez évtől megindult középiskolai gyorsirástanitás nagymértékben szolgálja a gyorsirás terjedésének, felkarolásának ügyét. Széles rétegek közkincse lesz igy a gyorsirás, amelynek megtanulása a szellemi élet minden terén százszorosan kamatoztatja azt az időt és fáradtságot, amelyet annak megtanulására fordítunk.

Hatalmas munkaterv bontakozott ki azok előtt, akik a Debreceni Gyorsirók Társaságának kedd esti választmányi ülésén megjelentek. A választmányi ülést dr Erdős Károly egyetemi tanár, a Társaság elnöke nyitotta meg, ezután dr Naményi Gyula főtitkár ismertette teljes részletességgel a tavasszal lebonyolitandó hatalmas versenyprogrammot amely alkalmas lesz arra, hogy a keleti kerület gyorsirási fejlődését, erőviszonyait megmutassa és módot és alkalmat nyujt minden gyorsirónak, hogy munkásságáról, fejlődéséről tanubizonyságot tegyen. A választmányi ülés elsősorban a március 19-én tartandó helyi versenyt tárgyalta és elhatározta, hogy a verseny magasabb fokai, a 250—280—300 szótagos versenyek délelőtt 9 órakor kezdődnek, mig az alacsonyabb fokok, a 150—120—100 szótagos versenyfokok délelőtt 11 órakor kezdődnek. A március 19-iki verseny színhelye az Ipariskola fizikai előadóterme (Burgunda-utca.)

A választmányi ülés ezután a tavaszi országos és kerületi valamint helyiversenyekkel foglalkozott. A keleti kerület bajnoki gyorsiróverseny május 7-én lesz Debrecenben. Aki a keleti kerület „bajnoki" cimét el akarja nyerni, annak ugy a 250, mint a 300 szótagos fokokon is részt kell vennie és a két fokon nyert pontszáma alapján biráltatik el. A 200—150 szótagos áttételes és a 100 szótagos szabatosirási verseny május 13-án lesz. Ezen a napon gyorsirói államvizsgák is lesznek Debrecenben. Az elsőrendü irodai gyorsirói államvizsga követelménye 10 perces 150—200 szótagos sebességü diktátum áttétele, mig az irodai gyorsirói államvizsga követelménye 10 perces 120 szótagos diktátum áttétele. Kellő számu jelentkező esetén gépirói, illetve gépirónői államvizsgák is lesznek, amelyeknek követelménye 10 percig tartó 120, illetve 80 szótagos sebességü szöveg diktálás utáni irása meghatározott hibaértéken belül. A vizsgálatok a fővárosból kiküldött bizottság előtt folynak le.

A választmányi ülés részletesen megvitatta a versenybizottság teendőit. A gyorsirást tanitó tanárokat is felkéri az egyesület a versenybizottságban való részvételre, hogy ezáltal is biztositsa a verseny minél simább zökkenésmentes lebonyolitását. E javaslatok részletes vitájához többek között dr Horváth Gyula ügyvezető alelnök és Bajnok József női felső keresk. tanár, valamint Edvy Illés Aranka és Zsatkovits Endre tanfolyamvezetők szóltak hozzá.

A választmányi ülés után társasvacsora volt.

Háromszáz érdeklődő gazda hallgatta a debreceni gazdászok szakelőadását a pestmegyei községekben

A debreceni gazdászok hasznos szakismeretet terjesztő falukiszállásai az ország távolabbi vidékének gazdaközönségében is felkeltették az érdeklődést. Ezt bizonyitja a Széchenyi Gazdasági Osztály legutóbbi kiszállása, amidőn a pestmegyei Alberti és Irsa községekben a gazdászok időszerü és közérdekü mezőgazdasági kérdések fejtegetésével kötötték le az összesereglett gazdák figyelmét.

Alberti községben több, mint 300 gazda gyült össze a Népmüvelési kör előadótermében.

Halász Miklós gazd. akad. tanár a Széchenyi Osztály tanárelnöke általános képet festett a jelen nehéz gazdasági, főképpen pedig mezőgazdasági helyzetének okairól. Hangoztatta a mezőgazdasági termelés és értékesités szervezetlenségét. Felhivta a gazdák figyelmét a termelés szövetkezeti alapon való, nagy tömegü összegyüjtésére tárházakban, közraktárakban, végül azoknak piacra dobása oly időkben, amidőn legmagasabbak a piaci árak.

A gazdabajokat átfogó, körvonalozó bevezető szavak után Németh István gazd. akad. hallgató az Osztály ifjusági elnöke a sertés ragályos betegségeiről értekezve, kiemelte az orbáncot és sertésvészt, amely a legérzékenyebb károkat okozza a gazda állományában még ma is. Amidőn ellene sikeres és biztos védekezési eljárások alkalmazhatók.

Erdős Olivér gazd. akad. hallgató az állattenyésztés fontosságára hivatkozva a különböző takarmánynövények termelési eljárását ismertette, rámutatott arra, hogy az állattenyésztés mellett tehát gazdaságos, mert ma is mellett lehet gazdaságos, mert ma minden gazdasági üzem jövedelmezősége a szakszerü gazdálkodáson alapszik.

A kiszállás másik állomásán, Irsa községben Halász Miklós gazd. akad. tanár a vetőmagvak termelését és a gyümölcstermelést nevezte meg olyannak, mint amelynek termelése ma is nagy jövedelmet hozhat a gazdának. A jó vetőmagvaknak van piaca belföldön, de külföldön is. Hiszen a magyar lucerna lóheremag külföldön is keresett. Mégis ott állunk, hogy répa lóhere és lucernamagból behozatalra szorulnak.

Goron József akad. hallgató a burgonyatermelésnek uj irányát, a korai burgonya termelését ismertette. Ezenkivül a burgonya szeszgyári hasznositását jelölte meg, mint jövedelmező felhasználási módot.

A helyi viszonyokat figyelembe véve Kozák Miklós akad. hallgató a tehenészet jövedelmezőségére tért ki. Kifejtette, hogy Budapest óriási tejfelvevő képessége a környékbeli gazdáknak alakalomszerü lehetőséget biztosit a jövedelmező tejtermelésre. Fontos a helyi viszonyoknak megfelelő fajta tehenek megválasztása és takarmányozása. Jóformán ezen mulik a tehenészet jövedelmezősége.

Csodálatos a magyar gazdaközönség kitartása. Ma, amidőn az egyik gazdasági év terhe a másikra fekszik, tanulni, haladni akar a magyar gazdatársadalom. Ezen fáradozik a debreceni gazdászok áldásos, immár országos jellegü szaktevékenysége is.

Ma délután lesz az Ady Társaság vitaelőadása a Déri muzeumban

Milyen legyen a rádió müsora?

(A Debreceni Ujság tudósitójától.)

Nagy érdeklődés várja az Ady Társaság második vitaelőadását, amely ma, vasárnap délután pontosan 5 órai kezdettel lesz a Déri muzeum előadótermében. A vitaelőadás tárgya a rádió müsora lesz. Ez a téma roppant gazdagságánál, elméleti és gyakorlati vonatkozásainál fogva mindenkit érdekel. Az Ady Társaság vitája bizonyára kiemeli a problémát a meg nem indokolt hangulatból eredő kritikák kicsinyes szempontjai közül és a kérdés igazi nemzeti, irodalmi és tudományos szempontra vizsgálatát adja.

A vitabevezető előadást Fáy Árpád zeneesztétikus, a Zenekedvelők Köre titkára tartja, akinek a személye biztositja a felvetett vitatéma helyes kezelését.

A vitaelőadás teljesen dijtalan. A vitához való felszólalásra az előadás elhangzása után sorrendben lehet jelentkezni.

Az előadás iránt nagy érdeklődés nyilvánul meg, ugy hogy a vita rendkivül érdekesnek és nivósnak igérkezik.

Március 19-én lesz Debrecenben az országos hölgyfodrász verseny

Szenzációs látványosság lesz az Angol Királynőben rendezendő verseny

A debreceni Ipartestület hölgyfodrász szakosztálya az Ipartestülettel, a Kereskedelmi és Iparkamara, a debreceni urifodrász szakosztály, a budapesti nőifodrász mesterszövetség, a budapesti nőifodrász segédek országos egyesületének erkölcsi támogatásával nagyszabásu, országos fésülő és hajvágó versenyt rendez március 19-én Debrecenben, az Angol Királynő összes termeiben.

Ilyen érdekes bemutató és látványosság még nem volt Debrecenben. Különösen a hölgyek körében nyilvánul meg nagy várakozás a verseny iránt, amennyiben a felvonuló, élő modellek fején végző hajmunkák szebbnél-szebb változatát tárják majd a közönség elé.

A programm szerint a versenypontok a következők lesznek: tartós villanyondolálás, hajvágás délutáni és estélyi frizurák, vasondolálás stb. Szenzációs lesz a versenyen kivüli az a szám, amikor is a budapesti mesterek és segédek, akik már a nemzetközi versenyen dijazva lettek, — müvészi munkájukat fogják bemutatni.

Maga a verseny megmozgatta az ország hölgyfodrászait. A fővárosból mintegy harminc neves versenyző jön le, de a vidék sem marad hátul, a jelentkezések nagy számából itélve. Müvészi tudásu és képességü frizőrök adnak Debrecenben találkozót, hogy a nagyon fejlett hölgyfodrászat mesterfogásait ragyogtassák.

Nagyon csábitó a versenyzőkre a kitüzött vándordij, nemkülönben a tekintélyes pénz és éremdijak, melyeket különböző testületek stb. ajánlottak fel.

A verseny, mely a jövő hét vasárnapján délután fél 4 órakor kezdődik az Angol Királynő termeiben, a hölgyfodrászok ünnepe lesz, melynek befejezésekép ugyanott reggelig tartó tánc fogja az élményekben gazdag, tanulságos versenyt bezárni.

Külföldi koksz, Gabányi cégnél
koksz-brikett, mindenféle elsőrendü hazai szenek és tüzifa legolcsóbb árban:
Debrecen legrégibb széntelepén kapható.
Céglulajdonos: LÁNG MIKLÓS, CSAPÓ-U. 28. Telefon: 24—40.

A női sportolás ellenzői azt vitatják, hogy a nőnek a hivatása a meghódítás és nem a küzdelem, mely a férfinek adatott. A simuló konyság felel meg a női léleknek, nem a küzdelem. Hát az ilyen küzdelem csak férfiakhoz illik? A mai gazdasági viszonyok között hány nőnek kell küzdeni a létfenntartásért, miért nélkülözzék még a sportolás jelentőségét is, amely életre való készségeket ad — és bizonyos mértékig küzdelemre, sőt küzdelemszeretetre nevel? Mennyivel kevesebb munkabirást, türést és tetterőt követel a gazdálkodás, házimunka, anyaság és gyermeknevelés hivatása, mint a legtöbb modern férfifoglalkozás, pl. reggeltől délig irószasztal melletti való ülés?

Tehát a sportolás nem nőietlen, viszont nem minden sport üzése felel meg a női nemnek. Hátra van még az a kérdés, hogy esufit-e a sport? Már természetesen a nőket esufitja-e?

Aki valaha is végignézett egy futóversenyt, láthatta, hogy minden futó arca elváltozik a küzdelemben, különösen akkor, ha erőlködik. A nők sportolásának pedig soha ne legyen a célja a megerőltető, versenyzés és erejüknek tulságos próbáratevése. Soha nem a versenyért sportoljanak, hanem az egészségükért. Ami mégis az arcnak a küzdelemben való eltorzulását illeti — tényleg nem szép látvány esztétikailag, viszont csak addig tart, amig az erőlködés. Az arcon látható fáradtság is addig látható, mig az illető ki nem piheate magát. Egy csunya sportnő pedig csak azt jelenti, hogy a sportolás sem óv meg szükségképen a csunyaságtól.

Ettől eltekintve, mindig lesznek nők, akik vágynak a versenyzés után és fognak is versenyezni. A vetélkedés és dicsőségvágy sohasem volt kizárólag a férfi sajátsága. — Akit képességei arra tesznek alkalmassá, hogy eredményeivel magasan kiemelkedjék sportoló társnői felé, s hogy azokkal dicsőséget szerezzen városának, nemzetének — versenyezzen. Amint vannak gyáva és nőies férfiak, ugyanugy vannak bátor, erőslelkü nők, akik lelkületének megfelel a küzdelem. — Vannak Grétchen és vannak amazon typusok. Ne féltsük őket, hogy elesunyulnak, hogy elnőietlenednek.

Hogy mi a nőies és mi a nőietlen, mindig vita tárgyát fogják képezni, csak az egyetlen kétségbevonhatatlan nőies megnyilvánulás: az anyaság. Minden nőies tehát, amely előmozditja az anyaságra való készséget és vágyat és minden nőietlen, amely az anyaságra való készséget és örömet csökkenti. A helyes sportolás pedig csak az erre való alkamasságot segiti elő.

Ebből következik, hogy helytelen azoknak a sportágaknak az üzése, amelyek nagy megerőltetéssel járnak, durvaságukkal a nőt természetes gyöngédségéből, finomságából kivetkőztetik és legfőképpen az anyaságra való készségét és képességét csökkentik.

(A következő cikkemben ismertetni fogom, hogy milyen sportok illenek a nőkhöz, továbbá a versenyzés elfajulásait és a sporttal való visszaéléseket, amelyek a női sport ellenzőinek a táborát növelik.)

Baresay Kálmán.

Modern világnézet, modern stilus

II.

A modern stilus legjellegzetesebb tulajdonsága az egyetemesség. Akkor azonban, amikor a modern stilus univerzális jellegét hangsulyozzuk, azzal nem a benne megnyilatkozó modern világnézet érvényre jutásának egységességét, hanem azt akarjuk kidomboritani, hogy az az alkoló művészetek mindegyikében azonos szellemből indul ki és egységes tulajdonságok alapján keresi azt a formát, amely ben az uj felfogás a maga teljességében megvalósulhat. A modern stilus, legalább most még nem egységes, de egyetemes, mert a művészet minden ágára kiterjed és tárgyköre s megnyilvánulási módjai a legszélesebb skálát mutatják.

Amint tehát látjuk egységesség és egyetemesség különböző fogalmak. A régi stilusok egységes világnézetéből fakadtak. Az antik harmónia, a középkor hite egységes szempontokat alakitottak ki. A tudományokat és müvészeteket a felfogás sajátos egyirányusága tartotta egységben. Ezzel szemben az uj felfogás lazább, nem egységes, csupán egyetemes. Az ujkor emberének nincs egységes világnézete, ha nem fogadja el az előző eszmeáramlatok valamelyikének egységes irányát.

Az előző korok közös szempontokat kerestek és azonos elvekből magyarázták a világot. A görög lélek a mindenségben a harmóniát, az arányosságot látta meg. Geocentrikus világfelfogása miatt a végtelen, a disszonácia iránt nem volt érzéke. A középkor istenhitte viszont minden egocentrikus világmagyarázatnak utját állta. A világot Istenből és Istenért valónak fogta fel. A modern ember egészen más a régebbi korok emebreinél. Nem mintha történelmi érzéke nem volna s ezeket az értékeket nem becsülné meg, de a világot más szemmel nézi. A hindut a lélekben való elmerülése, a görög szellemet a szépség iránti ittassága, a középkort rajongó imádata kiengesztelte a világ hátrányaival szemben s arról mintegy elterelte a figyelmet. Az ujkort éppen a világban levő disszonáncia, a tökéletestől eltérő mozzanatok érdeklik, talán mintegy segiteni akarva azokon. (Társadalomtudomány.) S mert ezek elterelik az egységről a figyelmet, az ujkori ember sokkal komplikáltabb. Kutat, de nem értékel. A tekintély elve, az evidencia élménye mind ritkábban érvényesül nála. Az eredmények s nem az előzmények érdeklik.

Azt mondhatnók, hogy az ujkor embere elvesztette a hitét a világnak a maga egészében való megérthetőségében. Ezért a részletekbe merül el s az emberi gondolkodást annyira jellemző analizáló törekvés jut uralomra nála. Lelke sokkal szétesőbb, de szövevényesebb is.

Természetesen a modern müvészet is ezeket a jellemvonásokat viseli magán.

(Folytatjuk.)

DEBRECENI MAGAZIN

Wagner

Wagner Richard a XIX. század romantikus mozgalmában egyedül áll. Mig kortársainak nagyrésze megelégedett azzal, hogy a szimfónikus zene terén haladt előre, addig Wagner reformjaival sem érve be, olyan területre vitte az operát — kizárólag csakis ebben az irányban fejtve ki zeneszerzői munkásságot —, abonnan hosszu ideig sem visszatérés, sem pedig továbbfejlesztés nem volt lehetséges.

A klasszikus operákban a drámai cselekmény kizárólag a dialogusokra, vagy az ezt helyettesitő, deklamálásszerü secio recitativokra szoritkozott. Az énekszámok nem voltak egyebek, mint a dráma menetéből kiragadott hangulatszigetek, a zene szimfónikus lényegének megfelelően. Némi drámai mozgalom zenei tekintetben csak a finálékban mutatkozott. Ez mind annyit jelentett, hogy a dráma teljesen alá volt rendelve a zenének.

Wagner nagyszabásu tervet dolgozott ki ennek a szerinte anomáliának a végleges megszüntetésére, egy nivóra akarta emelni a zenét, a drámát, a szinpadot és ezt az összmüvet nevezte el Gesammtkunstwerknek.

A zene a klasszikus fogalmak szerint a maga szimfónikus, tehát architektonikus mivoltában ilyen célra a legkevésbbé sem volt alkalmas. Wagner felfedezett egy előtte már lényegében ismeretes, de nagyobb mértékben fel nem használt eszközt, az u. n. vezérmotivumot.

Ezt sikerült is megtalálni egy külső eszközben, a vezérmotivumban (Leitmotiv). A vezérmotivum egyes, eleinte nem szándékosan

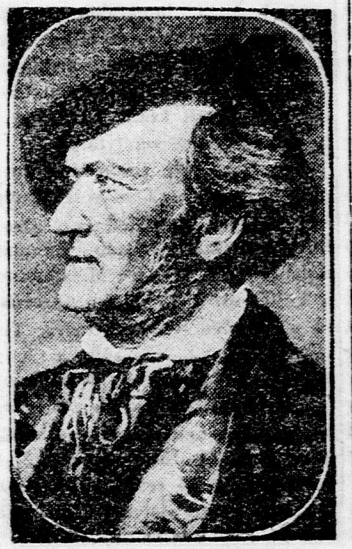

WAGNER RICHARD

visszatérő, mindig azonos zenei gondolatból fejlődött ki (nyomait már megtaláljuk Weber Freischützében). Wagner aztán észrevette ennek az eszköznek a rendkivüli fontosságát és tudatossá tette. Későbbi alkotásai folyamán pedig olyannyira kifejlesztette, hogy a dráma minden fontos momentumának, minden szereplő személynek volt egy vezérmotivuma. Ezt ugy kell érteni, hogy valahányszor az operában egy személy megjelenik, vagy valami a dráma szempontjából fontos dolog történik, azonnal megesendül a zenekarban egy határozott karakterisztikus dallam, vagy dallamtöredék, amely szorosan ahhoz a személyhez, vagy gondolathoz tartozik és annak ismételt megjelenésekor, vagy szóbakerülésekor újra megszólal. Ezeknek az összefonásából, vagy egymásutánjából párhuzamosan történő dolgokat, vagy folytonosan változó cselekményt is lehetett érzékelteni.

Wagner első operái inkább a régi zenei irány küzdelme az ujjal. A Rienzi még Weber hatása alatt készült, mindössze a szövegkönyv nagyszabásu és nagyterjedelmü volta az, ami már Wagnerre mutat. A bolygó hollandiban az összeütközés már eredményekre is vezet. Ebben is vannak még zárt részek, mint a fonódal, Senta balladája, a matrotkórus, stb., de a későbbi operák szempontjából sokkal fontosabb a deklamálás, az énekbeszéd kialakulása. Wagnernek egyik főelve az volt, hogy a zene teljes mértékben alkalmazkodjon a szöveghez, vagyis a költészeti prozódia teljes mértékben menjen át a zenébe. Az elmult korszak operáiban ez teljesen a recitativola szoritkozott, mert az áriákban a melodikus dallamképzés törvényei nem igen vágtak egybe a szöveg hullámzásával, sőt egyes visszatérő frázisokat csakis szövegismétléssel lehetett megoldani. A prozodia meglehetősen ingatag valami volt, s legtöbbnyire

csakis a hangsulyos és hangsulytalan hosszu és rövid szótagok egyeztetésében merült ki, a szöveg természetes melodiáját már nem adta vissza.

A szöveget és a zenét összeegyeztetni még könnyü volt az olasz nyelvnél annak melodikus volta miatt, nehezebben ment ez azonban a német szöveg sulyos, jóval nehézkesebb és darabosabb lejtésénél. Wagner első operáiban a megoldás még meglehetősen vegyes volt: néha ariozusan, néha recitativszerüen. A Tannhäuserben és a Lohengrinben aztán a két elem egyre jobban kezd összeolvadni, a Ringben már teljesen kialakul a Wagneri deklamátas.

A Ring teljes cimen és magyarul: a Nibelung gyürüje, Wagner legnagyobbszerü alkotása, mely az ugynevezett Sigurd mondát dolgozza fel monumentális arányokban, egy négy estére terjedő operaciklusban. A négy opera a Rajna kincse, a Walkür, Siegfried és Istenek alkonya. (A darab óriási arányai szociális tendenciaja csak a tiszta boldogság és az igazi, az arany nem boldogit) nehéz feladatokat ró a komponistára. Megoldás a következő: a vezérmotivumokból összeszött folytonos mozgásu kisérőzenébe bele van ékelve a többnyire nem motivisztikus, teljesen a szövegnek alárendelt deklamáció. A deklamáció annyira alkalmazkodik a szöveghez, hogy nemcsak a szótagok hosszu, rövid, hangsulyos és hangsulytalan voltát érzékelteti, hanem az emberi hang természetes melodiájának a hullámzását is. Ott aztán, ahol az a deklamáció motivumtöredékekkel olvad össze, melodikussá is vált néha.

Wagner nem csekély képességekkel rendelkezett a vezérmotivumok megválasztása terén. Motivumai legnagyobbrészt rendkivül plasztikusak és kifejezők, természetesen csak a hozzátartozó szövegrész megvilágitásában. Ha már most ezeket a motivumokat zeneileg kezelheti, architektonikusan épitheti, tiszta zenei képek válhatnak belőlük. A Ringben zek a tiszta zenei képek váltakoznak a kevésbbé zeneiekkel az előbbiek különösen ott fordulnak elő, ahol a régi operára emlékeztetve, valami olyan hangulatsziget fordul elő, mikor a eselekmény többé-kevésbbé szünetel és ezt az az állandó hangulatot kell zenével érzékeltetni. Vannak aztán Wagnernek olyan operái is, ahol a cselekmény legnagyobbrészt érzelmi momentumokon nyugszik és egy hangulat hosszu ideig uralkodik a cselekményen, sőt áriaszerü részeknek, kórusoknak és együtteseknek a belehelyezése is lehetséges. — Ilyen két opera a Meistersinger von Nürnberg és a Tristan és Isolde.

A Meistersinger nem egyéb, mint a német kulturának és művészetnek az apotheozisa. A mü eredeti gondolatában a természetes született zseni magasztalása a spekulativ mesterkedőkkel szemben. Feleleveniti a Meistersingereket, megkövesedett költészeti és zenei törvényeikkel, közibük hoz egy Istentől ihletett költőt, Walter von Stolzingot, ki azonban a költészet törvényeiről mitsem tud. A két irány összeütközésbe kerül egymással s a bonyodalmat Hans Sachs, a tehetséges és böles Meistersinger oldja meg, megtanitja Stolzingot az alkotás törvényeire s igy a született költő játszva győzi le tehetségtelen vetélytársát.

A másik ilyen tiszta zenei megoldásu opera a Tristan és Isolde, hol Wagner Gottfried von Strassburg közismert Tristan mondáját dolgozza fel. Mig a Meistersinger a költészet, a Tristan a szerelem és a szenvedély apotheozisa. Tisztán érzelmeken alapszik s igy tud tiszta zenei, minden spekulációtól mentes lenni. Ellentétben a Meistersingerrel, nem napfényes hangulatu, hanem tulfütött, szenvedélyes. Azért részek itt rendkivül hosszu, fél felvonásnyi jelenetekké nyulnak ki. Leghatalmasabb ilyen része a második felvonás duettje, mely csaknem egy egész felvonást tölt ki s mely melódiagazdagság és hangulatfestés tekintetében Wagner egész működésében páratlanul áll. Összehasonlitani talán csak a Ring egyrészével, a Walkür első felvonásával lehetne.

Wagner élete vége felé a szerelem és művészet felmagasztositása után elérkezett a hit és a vallás apotheozisához a Parsifalban, ahol a másik nagy Minnesängernek, Wolfram von Eschinbachnak a munkáját dolgozza fel operává. — Arapeszméje a tévelygéseken való megtisztulás és a tiszta naiv hit felmagasztositása.

Azt már Bach müveiből is láthatjuk, milyen müvek alkotására képes az embert megihletni a hit. Wagnernek is a leghatalmasabb, legmegkapóbb munkája éppen a hit ihlete alatt készült. Ebben az operában a hit tiszta világába vezet bennünket s az egész operán végighuzódó fönséges nyugalom lenyügözőleg hat a hallgatóra: a motivumok szépsége, tisztasága, leiró ereje: s az a földöntuli fény, fény, amelyben az egész opera uszik, talán csak Mozartnál található meg, ott sem ilyen értelemben.

Wagnernél reformálódik meg az operaszinpad is, ő nemcsak kiemelte a szinpadot eddigi nevetségesen kicsiny szerepéből, hanem a Gesammtkunstwerk érdekében, ahova a szinpadot is belecértette, igyekezett olyan lendülettel előrevinni, hogy ujitásainak megvalósitása még ma is nehézségekbe ütközik. Hogy csak példát emlitsek, a Rajna sellői a nyilt szinen uszkálnak a folyó fenekén, a Walkürben a felhőkön lovagolnak, a Parsifalban egy egész táj vonul el a nézők szeme előtt — Reális szinpada egyedül a Meistersingernek és Tristannak van.

Wagner a modern opera terén ugy, mint Mozart a klasszikus operánál, képitő és egyszersmind betelező zseni volt, ugy, hogy az utánakövetkező korszak ebben a tekintetben semmi ujat nem tudott mondani. Az opera részint kiélte magát Strauss Richard tulzott dramatizálásában és naturalizmusában, részint megelégedett a Wagner által elért eredményekkel, mint Walter Hausennél, vagy Wagner külföldi utánzóinál, részint pedig ezek után a kiélések után uj utakon igyekezett elindulni. Mint ilyenek, a pantomin és a táncjáték; ezek a kisérletezések végeredményben az opera haldoklásához vezettek, csak a modern korszakban van némi remény a feleleveniteséhez, a naturalisztikus világnézet lassankint elhomályosodása miatt.

Szabó Emil.

lött, szemközt a második emelettel. Mert csak annyit lehetett látni. A szoknyát, meg a két lábat. Néha még a parkettviaszoló kefét. Mást semmit.

Trézsi azon mesterkedett az ablaktisztitó háta mögött, hogy lebontsa a függönyszárnyakat. Ki kell rázni, ha már nyitva van az ablak.

— No, álljon odébb, — lökött egyet öklével a dudorászó legényen. Az meg arrább ugrott eszetlen fürgeséggel, cipője orrával egyenesen neki az almának, szinte célirányosan, mint egy billiárdgolyónak rugaszkodik. Az almák nekilendülve repültek ki egymásután az ablakon, szép sorjában potyogtak, akár a szálukat vesztett olvasószemek és elterültek, szétlocsantak a kávéház terraszán, mint sokat szenvedett, elszánt öngyilkosok.

Trézsi csak ugy a bebizonyosodás okából lenézett az utcára, utolsó pillantást vetett a szomorusorsu almatetemekre, aztán viszszafordult s a seprüvel háthavágta az ablaktisztitó legényt.

Nők sportja

Sportoljanak-e a nők, különös figyelembe véve a női nem testi és lelki sajátosságait

A testkultura erős fellendülésének a korában élünk, a nyár folyamán a világsajtó hetekig csak az olimpiai játékokkal foglalkozott. Az olimpiai játékokon, melyre mi, magyarok is kiküldtük versenyzőinket, akik a kis Csonka-magyarországnak annyi dicsőséget szereztek. A világ minden müvelt embere olvasta és tudta ezeket az eredményeket, melyekhez nemcsak a sportoló magyar férfiak, hanem a nők is hozzájárultak. A sportoló magyar nők.

A nők sportolása egészen uj keletü dolog. Nálunk, Magyarországon még gyermekcipőben jár, de Amerikában pl. már óriási arányokat öltött. A sportnak már külön irodalma van, amely helyet kér minden müvelt ember asztalán, ezért a Debrecemi Ujság vasárnapi Magazin mellékletében sikksoro zatot fog közölni, melyben ismerteti a sportolásnak testi és lelki hatásait.

*

A nők sportolásának kérdése vége-hossza nélküli vitára adna alkalmat azok körében, akik ezt a kérdést egyéni izlésük szerint fogják fel. Köztudomásu dolog, hogy minden férfinek van egy nőideálja. Egyik a lágyságban látja a nőiességet, a másik viszont rajong a fius nőkért. Asszonylélekről beszél és olyan lélekre gondol, amilyennek az asszonyt szeretné, vagy nőiességről beszél és arra gondol, ami neki a nőnél tetszik. Abban azonban nagyrészt megegyeznek, hogy: „A sport nem illik a nőhöz, mert nőiellen és csufit".

Hogy a férfiak véleménye és kivánsága milyen döntő szerepet játszott a nők mindenirányu tevékenységében, már a világ teremtése óta — kétségtelen dolog. Bizonyára nem egy nő mondott már le azért a sportolásról, melyre egyébként nagy vágyat érzett, mert választottja ellenezte azt. Általában a női nem a történelem folyamán a testi kultura terén — már amennyiben szó lehet erről — mindig és mindenben alávetette magát a férfiak követelményeinek, amely hol apácai, hol lovagkisasszonyi nevelést kivánt a korszellemnek és az egyes társadalmi osztályok sajátos életmódjának megfelelően.

Épen ezért vizsgáljuk ezt a kérdést tudományos szempontból. Hasonlitsuk össze a férfi és a nő testalkatát, izomfejlettségét és vérösszetételét. A laikus szemlélő is azonnal észreveszi, hogy az átlagos nő alacsonyabb az átlagos férfinél, vállai, mellkasa keskenyebbek, — amiből kifolyólag tüdeje és szive kisebb, mint a férfié. A medencéje széles, a sulypontja mélyebben van, tehát alsóteste jóval nehézkesebb. Törzse aránylag hosszabb, lábai aránylag rövidebbek s a mellett is alaki elváltozást látunk. Izmai jóval fejletlenebbek, igy azok munkaképessége is csökkentett, a vérében pedig sokkal keveseb vörös vértestet találunk, ami a vérnek legfontosabb alkotórésze az oxigénesére szempontjából. Az összehasonlitás mindenben a nő hátrányára szól, ezért illetjük a nőket a „gyengébb nem" elnevezéssel.

Felmerül a kérdés: mit csináljunk a gyengébb nemmel? Minél inkább bebizonyult, hogy gyengébb, annál inkább szükséges test gyakorlással, sportolással a megerősitése, de annál kevésbbé a tulzott teljesitményekkel való megerőltetése.

Kétségtelen dolog, hogy az egészség nagy érték, de az is, hogy a nő egészsége nem kevésbbé értékes, mint a férfié. Ma már régen bebizonyitott tény, hogy a testgyakorlás a legalkalmasabb eszköz az egészség megteremtésére és fenntartására, de azonkivül még többet is ad: tud széppé, karcsuvá, tevékenyé, frissé és vidámmá tenni — s ezek ugyanolyan értékek, mint maga az egészség. Ilyen értékek mellett ki vonja kétségbe a nők sportolásának létjogosultságát?

Bizonyos, hogy nem a nők testgyakorlásának, általában testi tevékenységének létjogosultságát vonják sokan kétségbe, mert azt még elismerik, hogy erre szükség van és a legtöbb nő mindennapi foglalkozásával velejár, hanem a sporttevékenységét kifogásolják. Ez az, ami szerintük nőietlen és elesufitja a nőt. Akik azt valljak, önkéntelenül arra gondolnak, hogy a versenyzés milyen küzdelemmel jár és milyen próbára teszi a legerősebb férfit is, tehát a sportolást összetévesztik a versenyzéssel. Pedig hány és hány olyan sportág van, amelyet a nők is üzhetnek és hány sport van, amely nem verseny! És a a legtöbb sportágban sportolóknak csak egész csekély százaléka versenyző!

Ha a sport mégis küzdelem ugy küzdelem a természet erőivel, melyek akadályként tornyosulnak elénk: vizhullámokkal, sziklákkal, viharokkal, stb., de küzdelem legelsősorban saját tehetetlenségünkkel és lustaságunkkal szemben. Ebben az értelemben tényleg küzdelem a sport nemcsak a természet erőivel, hanem a tulajdon énünkben rejlő akadályokkal is, melyeknek leküzdése is azok közé az értékek közé sorolható, mint az egészség, szépség, karcsuság, stb. Ez az érték az akaratnevelésben jut kifejezésre

lett volna néha a kenyérhez! De az se volt.

És belegörnyedt, beleöregedett Trézsi ebbe a vágyba. Valahogy itt ragadt, idenőtt a méltóságáék hoz. Mikor idejött, még nem is voltak méltóságáék, aztán lettek azok. A rang megjött, de a kávé nem, a gyümölcs sem.

Egy hónapban egyszer szabadnapos volt Trézsi. Azt a szabadnapot most öregségére igazán csak azért kérte, hogy elmehessen Vecsésre az unokahugához s ott aztán alaposan bekávézhasson. Hanem ez sokba került. Az út, meg az ajándékok. A gyerek mind azt leste, hogy Trézsi néni mit hozott. Trézsi néni mit hozott?

Jó, jó, hiszen fözhetett volna ő magának kávét a béréből, de ezt ezerszer meggondolta. Hogy még ő költse azt a takarékba kuporgatott keserves pénzt a gyomrára? Hát azért dolgozik ő, hogy a magáéból egyen? Nem, azt már nem. Nincs olyan méltóságája a világnak, akiért ő ezt megtegye.

Igy aztán békeürességgel fogyasztotta tovább a rumos teát és csurgott a nyála a mások kávéjának szagára és sóvárgott a vén szeme a gyümölcs kosárra, amit nálunk villogtatott a nap.

Még a piacra se igen járt a Trézsi. Az ördög látott ilyen dutyit, — mert annak is beillett, — itt mindent a házba hoztak. Mindent, csak gyümölcsöt nem, meg kávét nem.

A jó finom beföttek a spájzban? Tyüh, az egy külön világ, féltett csoda, pecsétes titok. Attól kezdve, amikor befőzték, egészen addig, míg a beteg vagy a vendég kanalát elmosta Trézsi. Mert abból a befőttből csak a beteg kapott, meg a vendég. — Trézsi még soha sem volt beteg — hála Isten —, hogy ágynak esett volna, hát nem tudta, hogy fiáért volna-e neki is a tisztesség, hogy befőttet kapjon?

Hogy az Isten miért is teremt ilyenbélü embereket! Ezek soha se csznek almát. Tán csak patikaszernek ennék, ha volna. Ezeknek csak a sonka, meg a szalonna, meg az oldalas, meg a kolbász. Amennyi kolbászt ezek már megettek ahhoz a hitvány löttyhöz, azzal körül lehetne keriteni nem csak Budapestet, de talán az egész vármegyét.

Egy reggel aztán mégis valami furcsa dolog történt. Trézsi az ablakban állt mosolyogva, dudorászva, a rongy nem volt a kezében, hanem más. Alma. Szép, egészséges, pirqs alma, Öt darab. Trézsi egész ifjusága rajta mosolygott az öt almán! Beköszöntött talán a régi falu!... A 20 éves régi Jani. Meg a náluk termett régi rozmarin alma! Hej abból Jani csak csókért adott. A csók izét Trézsi már elfelejtette, de az almát bezzeg nem. Az érzés most ugyancsak feltámadt, hogy ezt az öt almát a kezével, szemével cirógatta.

Szokatlan volt a látvány. Magam is elbámultam rajta. Alma! Öt! Jézusom, hát mi történt oda át? Biztosan csomagban érkezett az öt alma, vagy vendég hozta. Elég az hozzá, hogy — volt.

Trézsi fényesre puccolgatta valamennyit. Gondosan megnézegette, hibátlanok e. Ép, szép, hibátlan volt valamennyi. Mert ha volna valamelyikben egy szikrányi becsület, hát volna rajta legalább akkora rothadás, mint egy lencse. De nem volt. Pedig hátha akkor megehette volna Trézsi? A méltóságáék csak nem ették volna meg, ha már rothad! — Istenem, végre, az öregedő fogaival beleharaphatott volna és lecsurgott volna a torkán az a drága lé. Alma. Gyönyörü szép rozmarin alma! —

No hát ezután volt ám Trézsinek külön dolga minden reggel. Az almaregimentet meg kellett nézegetni ablaknyitáskor. Akkor bevitte mind az ötöt az asztalra, ablakesukáskor megint csak kirakta.

Megszoktuk az almákat mi is. Furcsa lett volna, ha egyszer nem látjuk. Ugy aggódtunk értük, mint a macska a kis fiáért. Jaj, csak nem esett bajuk! Hiszen az öt mosolygó alma engem is gyerekkoromra emlékeztetett, a Miku lásra. Az éppen ilyen szépen odarakta az almát, diót, szentjánoskenyeret annak idején az ablakpárnákra s ennek olyan ragyogóan lehetett örülni. Az ember szinte leste, hogy az almák mögül egyszer mégis csak kikukkan az öreg Mikulás ősz feje. De csak Trézsi kukkant ki, mindig csak Trézsi.

Egyszer aztán másik ablakba helyezték át az almákat. Biztosan a méltósága. Csak az volt képes rá, hogy ettől a mindennapos, áldott reggeli örömtől megfossza Trézsit. Nyilván sajnálta az időt, amit az öreg cseléd ezekre — a mihaszna almákra fordit.

Pedig hát, — amig Trézsi gondozta őket, addig csak mosolyogtak, virultak, akár a virág, — de mikor bekerültek a másik szoba ablakába, ahol ritkábban volt ablaknyitás, az almák is . . . no de vegyük sorjába.

Trézsi ezután már csak loppal vizitálhatta az öt almát. Volt idő, hogy már ugy simogatta, babusgatta őket, mint a betegeket szokás. Talán már nem is vágyott arra, hogy beleharaphasson valamelyiknek leves husába. Már megszokta, hogy itt legyenek. Ezeket is meg kell sajnálni, el kell gondozni, meg kell pucolgatni, mint a papa, vagy a méltósága cipőjét.

Azt hiszem, hogy már neve is volt mindegyik almának.

Egy reggelen aztán, — itt is nyitva voltak az ablakok, meg tul is, — hallom ám, hogy Trézsi sajnálkozó hangon, de meg diadalmasan ujságolja, hogy az alma romlik, meg kellene enni. Itt van, ni, kettő is hibás.

A papa meg a méltósága összedugták a fejüket a két alma fölött, megkonzultálták, aztán a papa belenyult a mellényzsebbe, kivette a bicskát, kinyitotta és — megoperálta a beteg almákat.

Trézsi csak bámult s a szája is tátva maradt, amikor ráparancsoltak: — ne itt van, tedd vissza az ablakba.

Azután, — szemlátomást szaporodtak ezek az „operációs" sebek. Szaporodtak és nagyobbodtak. Trézsi eleinte meg-megesóválta a fejét, de később már nem törődött az aszalódó, meganyomorodott almákkal. Egészen addig, amig nem jöttek az ablakpucolók. Azoknak még odaszólt:

— Azt az almát meg tegyék át a másik oldalra. Ha készen lesznek tegyék vissza.

Az ablaktisztitóember a benzines flanellel odább sodorta az öt beteg hitványságot, amik almára már alig-alig emlékeztettek. Az egyik le is gurult a parkettre. A munkás felvette s odalökte a többi mellé, még egyszer felvette, megnézte. Lám, megrepedt az alma. Üsse kő, ugyis szemétre való ez már. Hanem ha egyszer azt mondták, hogy rakja vissza, hát majd visszarakja.

Az ablak már tisztán ragyogott, csak még fönt a jobb sarokban kellett ujra meglörülgetni. A lisztitió legégy dudorászva ágaskodott. Ki is hajolt az ablakon, hogy jobban szemügyre vehesse azt a rózsaszin rokolyát, amelyik ott illegett-billegett két fürge kis láb fölött.

A modern kézimunka

Régen a kézimunka öncél volt, ma eszköz, szinfolt, amivel a lakást vagy ruházkodást élénkitjük. Régen a szemrontó és egyhangu himzésnél nem is annyira az volt fontos, hogy meg legyen, hanem hogy elfoglaltságot, kellemes időtöltést adjon. A fehér szálak lassan sorakoztak egymás mellé, szépen összesimultak kecses virágokká, hajlott ágakká tevődtek össze. Mennyi gondolatot, álmot, ábrándot lehetett beléjük szőni; a tiszta leányévek lelompitott kedves romantikája élt bennük. De változnak az idők — változnak a kézimunkák is. A mai fokozott élettempó nem ad arra lehetőséget, hogy óraszámra, nap-nap után hónapokig dolgozzunk egy munkán; ma gyors eredményekre van szükség minden téren; a modern kor épp a nőtől kiván olyan széles terü sokoldaluságot, ami mellett lehetetlenség a nap jelentékeny részét kézimunkának szentelni. De azért a női kézimunka nem ment ki a divatból, sőt még eddig soha nem tapasztalt forma és szingazdagságot ért el. Az mditó okában és a kivitelben állt be változás, amennyiben nem időrabló, hanem szükség, előre megnatározott cél vezet minket, mikor dolgozunk. „De jó lenne ide a divány sarkára valami kék tónusu párna, vagy egy piros kockás pullover a szürke szoknyához!" és igy tovább.

Olyan érdekes uj öltéseket, szinösszeállitásokat használnak fülbeszövés, rátét, lapos, álló és ferde öltések), hogy mindenki megtalálhatja közlük az egyéniségének legjobban megfelelőt. Az egészen modern minták is kezdenek tért hódítani. Uj butorformákhoz, ezek a merész szinezésü, stilizált ábrájú kézimunkák nagyon dekorativek.

Az uj kalapdivat

1932 tavaszáig a fél fej elől volt kint a kalapból; a homlok megnagyobbodott, a sapka hátracsuszott (volt aki borotválta is a homlokát). Aztén lassan oldalra fordult a kalap, ugy, hogy a baloldal legyen szabadon és megkisebbedett, jóformán csak szimbolummá vált, mert a jobboldalon szerényen meghuzódó válami nemcsak a fejet, de a kalap fogalmát sem fedi. Mindegy, most igy a fess!

Most a kalap megint forduló előtt áll; a sokáig mellőzött tarkó szót kér és a párisi divatkreátorok életjogot adtak neki. A tavaszi és nyári divatkollekcióból az ábrákon látható egy pár modell. Most még néma borzalommal szemléljük őket, de lehet, hogy pár hét mulva képtelenségnek fogjuk tartani, hogy a tarkónk fedve maradjon. Bár az is előfordulhat, hogy az uj ötlet megbukik és a kalap legfeljebb átmenetileg tartózkodik uj helyzetében és talán visszatér régi és megszokott, jól bevált formájához.

Válasz az „Asszonyproblémák" szerzőjének

Beküldték a „Magazinunk" a következő sorokat:

Kedves Cikkiró nő! A Debreceni Magazin e hó 5-iki számában megjelent „Asszonyproblémák"-ra, engedje meg, hogy pár szóval válaszoljak.

B. cikkének cimét ugy kellett volna kiegészíteni, hogy „Asszonyproblémák női szemmel". En férfiszemmel nézve válaszolok.

Felfogásom szerint ezt a problémát, (mely tulajdonképen nem is probléma) a nők nagyon egyoldalról fogják fel. Azt mondják, hogy a nők eddig nem éltek emberhez méltó életet, mi férfiak nem engedtük semmilyen szerepkhez sem a nőket s igy tulajdonképen csak most kezdenek élni. En viszont azt állitom, hogy nők éppen most nem élik igazi életüket s hogy az életbe való kilépésük a természetellenes. A nőnek a Teremtő teljesen más munkakört adott, mint a férfiaknak s ne akarjanak a férfitakéba (bocsánat a kifejezésért) belekontárkodni. A nőt azért teremtette az Isten, hogy a férfiak életét, a férfiak küzdő életét elviselhetőbbé tegye: hogy a munkából fáradtan hazatérő férfi otthon pihenést, jó ebédet (nem kostházbelit), meleg szobát találjon s ily módon munkaerejét s munkakedvét fokozni tudja. Amint a t. cikkirónő a nők férfiakkal való versenyképességének akadályául tekint, a gyengébb fizikumot és az anyai hivatást, ez épen legfőbb bizonyitéka a nőnek női elhivatottsága tekintetében. Szeretném látni egy nőnek a háztartását, akit a férfiakkal való versengés ambiciója fut, szeretném látni egy ilyen asszony férjének harisnyáit, hogy lássam, meg tud-e felelni épen az igazi hivatásának. Ez ugyan kicsinyeskedésnek látszik, pedig éppen nem az.

Az én hivatalomban is vannak női tisztviselők s szomoruan nézem, hogy amikor a derék, dolgozni és családot alapitani vágyó férfiak ezrei vannak munka nélkül, akkor kolleganőim egy része keresményét ruhákra és piperecikkekre költi. Ezer és ezer apró példát tudnék még felhozni, amelyek mind azt bizonyitják, hogy a nők mostani „felszabadulása" nem természetes állapot.

A nőt az Isten nőnek teremtette. Benne van ebben a szóban minden, szépség, művészet, otthon

miden-minden, ami a dolgozó férfi életét széppé tehetí. Nem elég szép hivatás ez a nőnek?!...

Azt mondja kedves Cikkrónó, hogy a nő nem alkotó nagyot. Hát nem nő szülte e Beethovent, nem nő nevelte-e Arany Jánost: nem a nő szelleme látszik és érzik meg minden művészi alkotáson? A nő közvetlenül nem alkotott nagyot, de közvetve minden nagy alkotásban részük van. S ebbe bele kell nyugodniok, mert ez az Istentől elrendelt hivatásuk!

Természetesen én is elismerem, hogy mint mindenben, ebben is vannak kivételek. Elismerem, hogy lehet dolgozó nő, ki rendben tartja férje harisnyáit s tudhat is alkotni, de csak kivételes esetben.

Boesásson meg, hogy soraimmal zavartam, de úgy éreztem, hogy ennyit kötelességem tenni ahhoz, hogy a férfiak véleményét is megismerje az olvasóközönség. Az „audiatur et altera pass" elve alapján kérem soraimnak a Debreceni Magazinban való közlését s maradtam a női nemnek igaz megbecsülője

Egy mai modern férfi.

Egy tárlat tanulságai

— Gondolatok a képről —

Nagy művészet csak olyan talajból fakadhat, ahol erre megvannak a feltételek. Két feltétele van a nagy művészetnek: erkölcsi és művészi. A kettőnek együtt kell jelentkeznie. Debrecenben az Ady Társaság legutóbbi tárlata komoly lépést jelent a nagy művészet felé. Nem azt mondom, hogy a tárlatnál jobb nem képzelhető el, — de nyugodtan állíthatom: ennek a tárlatnak sulya volt. Sulyát nemcsak a művészi fejlettsége, hanem azon felül az etikuma adta meg. Ilyen szép összefonódást még Debrecenben képzőművészeti téren nem tapasztaltunk.

A tárlatnak vége. A képeket leszedték a falról, a színek összecsomagolva folytatják tovább Csipkerózsa-álmukat. De a látomások bennünk és folytatódnak. Behunyom a szememet: nézd, ott ragyog Káplár holdvilágos messze Hortobágya, — ez ilt Félegyházi geometrikusan ringó vonala, — az Berki szelíd külvárosi utcája, — amott Vadász halk téli tája üdvözöl, — most G. Szabó élesre kiszámított fény- és árnyjátéka ostromol, — ez meg itt a debreceni festők tépelődő konstruktőrje, Senyei Oláh István.

Mi a kép? Aki nem kérdi meg ezt önmagától, aki nem tud elcsodálkozni néhány különös vonal helyzetén, — ne menjen tárlatra. Az elvi mozzanatot le kell jegyeznalme, néhány gondolat a képről, — tárlati tanulságul.

1. A technika vezet el a célhoz. Mi a kép célja? Egy látomás vetítése, a kifejezés anyagán át.

2. A látomás igazságát keresem a képben. Sok képet meg kell tekintenem, hogy meg ne tévesszen a technika, hogy tul legyek rajta: ne higyjem azt, hogy megértem, amikor még csak utban vagyok. Ne higyjem egy festőről, hogy művész, mert jól kölesönzött technikát vilogtat elém.

3. Az eszközök mérlegelése: egyik alapfeladata a kritikának. Hogy viszonylik itt egymáshoz eszköz és cél? technika és látomás?

4. Mily érzések csapnak meg egy nagyszerű kép szemléletekor? Az erők rejtelmessége. Valami mélyen megnyugtató van a jó képben. (Lehet a tárgy nyugtalan, a téma chaotikus, de a megodás mindig megnyugtat. A képkomponensek katharzisa: igy is nevezhetném.)

5. Persze, nem mindig evidens a megoldás igazsága. Ezért igy is fogalmazhatjuk a tételt: jó kép az, amelyik többször próbára tett szemlélet időtartama alatt a megoldás megnyugtató igazságával hat ránk. (Karikaturákat lehetne rajzolni a tárlaton bolygó villámként körülfutó u. n. müélvezőkről. Kezükben a katalógus, szivükben a Társadalom, arcukon negédes mosoly.)

6. Hozzátehetjük még, a 41 pontboz támaszkodva: maradandó képek azok, amelyeknek a technikai magyarázhatóságán és igazságán kivül még mindig van egy megmagyarázhatatlan erőtartalékok, — amelyből a magyarázatok táplálkoznak.

7. Legjobb képek azok, amelyek az egyenletek világosságával fénylenek ránk, s az erőösszetevők mathézise mögött mélységesek és kiszámithatatlanok.

*

De hátha csak Debrecenben érvényesek ezek az elvek? A kéleti hosszuság x foka és az északi szélesség y perce alatt? Milyen lehet a felfogás Párizsban, a képek hazájában? Vegyünk a kezünkbe csak úgy találomra egy müvészeti folyóiratot, pl. a Cahiers d'art-t. Idejegyzek néhány eszmefuttatásot. (Szabadon fordítva.)

1. Sok művész abba a végzetes hibába esik, hogy racionalizálni akar dolgokat, melyek világosak és misztikusak is, mint a teremtés cselekedetei és tettei.

2. A tartalom a formát életlel tölti meg és hitelesiti az időnek bármily pillanatnyi változása ellenében.

3. Midőn a forma üres, elpusztul idő haladtával,csomástól. A formát a tartalom igazolja.

4. A formák az utcára kerülnek ki, szegény utánzók müveiben ismétlődnek és meghalnak kérész élet után. De a hiteles festők müveiben, melyeket intenziv és ki egyensulyozott élet igazi, a formák az idővel csak erősödnek, mert kikerülték a hitvány utánzók utjából. A hiteles ugy kapja meg értékét, ha szembekerül a hamissal.

5. Minden festéssel, melyet jó akadémiai (vagy mondjuk „modern") szabályok szerint gyakoroltak, tanult formák rideg témafizmusává változott. Igy a rossz kubista festészet.

6. Az igazi kubista festőknek joguk volt feltalálni festészetüket. A kifejezést meg kell engedni.

7. Miért ne ismernénk el, hogy azok a kivételes emberek, akik tulélik a mozgalmakat? S miért ne látnánk be, hogy mozgalmakból születik a jó és rossz festészet közötti misztikus és ki nem fejezhető ellentét?

8. A festészetre alkalmazott minden állitás csak az igazi festők számára érvényes és csak általuk elfogadható.

9. Egy mü önmagában jó s s nem lehet tökéletes egy másik által. Ugy igaz, ahogy van.

10. A tökéletesség gondolata különben akadémikus gondolat: el vonja a müből a lényegét, spontán tulajdonságát, lelkét. A terméknyek be nem fejezettek.

11. Semmi sem érvényes azok számára, akik nem művészek. Minden lehetséges a művészeknek.

12. A festészet abban a pillanatban kezdődik, midőn a művész a szerzett mesterséget el képes feledni s megnyilik előtte szabadon a szinek gráciája.

13. Legtöbb festő a mesterség szinvonalán marad s épen nem fejlett. Dieksekszik a nehéz megszerzéssel és az erőfeszités verejtékes munkájával.

14. Egyedül azok méltók az alkotásra, akik a mesterség birtokában vannak és maguk mögött hagyják.

15. Cézanne ilyen volt. S mégis sokan benne a kinos és iskolás erőfeszitést csodálják, erőfeszitését a mesterség megtanulására: nem pedig az életszükségletet és személyes kisérletet, hogy a festészetet átalakitsa.

16. Mesterség-cél mesterség-bázis helyett eltanult mesterség személyes kisérlet és kockázatok helyett: ime a gyönge lelkek félreértése, akik mindig képességgel fogják vádolni a költőket és megvalósitókat.

*

Egy kis élc-csokor Párizsból. — Ugye, nem nagyon uj? Ugye kissé hasonlit a debreceni csokorhoz? Párizs—Debrecen: csekély táv: a principiumok gyorsszárnyu fecskék. Mindenütt gömb a föld.

Pál Lajos.

Öt alma

Irta: Radványné Ruttkay Emma.

Irta: Radványné Ruttkay Emma

Trézsi, az öreg Trézsi jelent meg az utca tuloldalán, az ablakban. Tiz esztendő óta ugy hozzá tartozott ez a kép a reggeli felkelésükhöz, mint a kávéhoz a kifli.

Talán szándékosan könyökölt mindig ugyanabban az időben az ablakba, hogy átnézzen hozzánk és beleszimatoljon a levegőbe, mint egy kócos puli, akit valamitől eltiliott a gazdája s most csak azt teheti, hogy előreszegett nyakkal belemered a levegőbe.

Csak később, mikor már összeszoktam az utcával, embereivel, az átellenl lakókkal, vettem észre, hogy tulajdonképpen nagy tragédia rejlik ebben a szomoru könyöklésben, mint Trézsi rászerencsétlenkedett a csipkés ablakpárnára, azzal a feketére váló padlórüllő ronggyal, az utca rémével, mert ugy felhőzte a port pelyhel, ha egyszer Trézsi elkezdte a rázást, hogy a templomig cluszott a felhő.

Trézsi tulajdonképpen a reggeli kávét szimatolta, szagolta és irigyelte öreg vágyainak minden remegésével.

A lenti kávéház nagy kávékondérja ilyenkor illatozta szét azokat a finom, ingerlő és szinte ellenállhatatlanul csábitó isteni párákat, melyek az utca felől kapaszkodtak fel az ablakokba s ott is különösképp mindig Trézsi köré. De a kávéskondért Trézsi nem látta. Nem hallotta a kávéház ablakaiban üldögélő boldog halandókat sem, csak néha, nagy ritkán, amikor éppen a terraszon „naplopóztak" s nem volt leeresztve a vászonernyő. Olyankor jól kihajolt, rávágyakozott a ropogós kiflikre, pasztrámákra, császárzsemlyékre, meg azokra a vastag habokra a kávé fölött. Azok a buta pestiek még ezt sem tudják élvezni. Beledugják az orrukat az ujságba s azt a mennyébéli jóságot csak ugy zubogtatják a torkukba, mint a csatorna az esőt. Legszivesebben a nyakukba rázta volna a padlóronggot, de ott állt a rendőr a sarkon s azzal nem jó összeakaszkodni.

Az öreg cseléd csak bámult, bámult önfeledten. Elnézte az ügyesen mozgó, elegánsan hajlongó pincéreket, különösen, ha teli tálcával jöttek.

De aztán leeresztették a terrasz ernyőjét s amint szaladt, szaladt lefelé, ugy veszett el az irigylésre méltó, pompás reggeli látvány Trézsi szemei elől.

Nálunk, a mi Mariskánk pont abban az időben gördítette a guruló asztalt a kávéritékkel az ablakhoz. Szerettük a napot Szépen besütött már korán s megszépitett mindent, a kávéscsészét, a kuglófos kosarat, a gyümölcsöket meg a virágot, ami mindig ott volt az asztalon.

Nem is gondoltunk arra, hogy a mi reggelizö negyedóránk az átellenl Trézsi szivetfájditó, legnagyobb irigysége.

Az ember ezt ugy apránként érti meg. Később. Mozaikszerüen tevődnek össze az akaratlan megfigyelések, szavak. Egyszer a póstás ujságol valamit Gellért főtanácsosékról, akik pont itt szemben laknak, aztán a házmesterné, akinek a lánya varrónő, elmondja a liftben, hogy Gellértné méltóságának ruhát varr Ilonka, hogy az a méltósága milyen fösvény, hogy a fogához ver tizszer minden garast, mielőtt kiadná, — no de föléér a lift és elfelejtem az egész diszkurzust.

Évek folyamán aztán hol a szénes, hol a jeges, hol a füszeres bökkent el kéretlenül valamit. Ej no, igazán nem vagyok rá kiváncsi, de a sok apróságot mégis csak meg kell hallani. És látni is kell. Ha véletlenül is.

Gellértéknél például nem tejeset reggeliznek, hanem teát rummal, hozzá szalonna, kolbász, ilyes mi járja.

A kávé körül többször lehetett már odaátról nézeteltéréseket hallani. Kivált nyáridőn. Trézsi, az öreg butordarab nem unta meg a dörmögést, a követelődzést az áhitott kávé után, de Gellértné állta keményen a harcot. Nem engedett a teából meg a rumból. Nem pedig azért se, mert „a papa" (igy titulálta férjét az asszony a cseléd előtt is) a papa csak a teát szerette. Legföljebb ugy ebéd után 1—2 findzsácska feketét, — de azt a feketét aztán a méltósága maga főzte a kredencen s ugy őrizte, mint a hétfejü sárkány. Abból ugyan még kóstolóba sem jutott hohni Trézsinek. Hogyne, hogy még ilyen finom kávét, amit külön expedicióként egészen a Kossuth Lajos utcából hoz a papa mindig!

Trézsi meg annak idején fiatal lány korán igazán nem jött fel másért szolgálni, csak azért, mert hogy majd kávét reggelizhet mindennap. De talán még uzsonnára is az lesz. Nem ugy, mint otthon: rántott leves, kenyér, hagymával, maradék étel, vagy száraz kenyér. Jaj, csak legalább egy piros alma

Padokat helyeznek el a Szent Anna-utcai fasorban

(A Debreceni Ujság tudósitójától.) A városi tanács szombati értekezletén Zöld József tb. polgármesterhelyettes főjegyző jelentette a polgármesternek, hogy a Déri-muzeum kertjében levő finomabb kivitelü padokat állandóan rongálják az ott játszadozó gyerekek. Éppen ezért a padokat könyebben ellenőrizhető helyre, a strandfürdő területére és a Piac-utcai fasorba fogják vinni, a Déri-parkban pedig egyszerübb kivitelü padokat szerelnek fel. Erre a célra a költségvetésben 681 pengő áll rendelkezésre.

Dr. Vásáry István polgármester a főjegyző javaslatára elhatározta, hogy Debrecen legszebb fasorjában, a Szent Anna-utcai fasorban is padokat állittat fel a város. Ez ellen ugyan a római katholikus egyház s a Szent Anna-utcai lakosok pár évvel ezelőtt erkölcsi szempontból tiltakoztak, most azonban a padokat mégis felállitják, de azzal a polgármesteri rendelkezéssel hogy gondoskodnak a fasor megfelelő világitásról és az ott tartózkodó közönség fokozottabb ellenőrzéséről.

Meghalt egy gazdálkodó a „csoda-gyógyszertől"

(A Debreceni Ujság tudósitójától.) Különös ügyben tett jelentést tegnap a mikepércsi csendőrség a debreceni királyi ügyészségnek. A jelentés szerint olyan hirek terjedtek el a községben, hogy a 66 éves Deczki Lajos, aki hosszu idő óta sulyos beteg volt, legutóbb valamilyen „csoda-gyógyszert" vett be, de ettől olyan rosszul lett, hogy be kellett szállitani a debreceni klinikára. Ott alaposan megvizsgálták és megállapitották, hogy nem mérgezésről van szó, hanem az idős ember a legsulyosabb vese- és tüdőgyulladásban szenved. Az egyik tanársegéd maga kisérte március 9-én a mikepércsi lakásba, ahol megmondta a hozzátartozóknak, hogy Deczki Lajos pár óra mulva meghal, az életnek megmenteni nem lehet. Március 10-én Deczki meg is halt. Miután megálapitották, hogy bünceselekmény egyáltlaában nem történt, az ügyészség a temetési engedélyt megadta.

Kiszakitotta a cséplőgép a karját

(A Debreceni Ujság tudósitójától.) Letiner Gézát, a Steinfeld-uradalom ispánját gondatlanságból okozott emberölés vétségével vádolta a debreceni királyi ügyészség. Ugyanis a mult évben cséplés alkalmával Papp János napszámos az asztag tetején állva megcsuszott és belezuhant a cséplőgép dobjába, amely töből kiszakitotta a karját. Olyan nagy volt a vérvesztesége, hogy már az orvosi segitség sem használt s a szerencsétlen ember kiszenvedett. Leitner Géza ispánt vonták a szerencsétlenségért felelősségre, aki a tegnapi tárgyaláson azzal védekezett, hogy ő előzőleg megmondta a munkásoknak, hogy a legnagyobb óvatossággal járjanak el. Ezt a tanuk is bizonyitották. A törvényszék a bizonyitási eljárás befejezése után Leitner Gézát jogerősen felmentette a vád alól.

Kétszáznegyvenezer pengőt igért az állam a Tisza István-tér rendesésére, de még egy fillért sem kapott a város

(A Debreceni Ujság tudósitójától.) Mint ismeretes, a központi egyetem előtti Tisza István-tér rendezésére a kultuszminiszter annak idején 240.000 pengőt igért s ezt évi 80.000 pengő kiutalásával kivánta folyósitani. Debrecen város eddig 300.000 pengőt fektetett bele a tér munkálataiba, ezzel szemben az államtól még nem folyt be semmi. Az állam által felajánlott szobrok közül az első szeptemberre lenne esedékes.

A kultuszminiszter legutóbb értesitette a város vezetőségét, hogy a pénzösszeg kiutalására nincsen költségvetési fedezete. Ezzel kapcsolatban dr. Vásáry István polgármester a szombati tanácsi értekezleten ugy döntött, hogy közgyülés elé viszi az ügyet s majd ezen az uton próbálják az állam által megajánlott pénzösszegek kiutalását megsürgetni.

A modern irodalom tanitásának kérdése a középiskolákban

Az Ady-Társaság vitaelőadásainak sorozatát február hó 26-án egy igen érdekes téma felvetésével: „Tanitsuk-e a modern irodalmat a középiskolákban vagy nemet" kezdte meg.

Tagadhatatlanul érdekes téma, mely élésen belevág a mai gyermeknevelésünk rendszerébe s különösen nem közömbös ránk, szülőkre nézve, hogy ez a kérdés miként dől el jobbra vagy balra, tanitsuk-e hát a modern irodalmat vagy nem.

Mert elvégre a vita minden pedagogiai vonatkozása mellett is mégis a mi gyermekeink jövőjének kérdése első sorban.

Nem akar jelen irás hirlapi tudósitás lenni, hiszen ez megtörtént, csak egy pár szó magához a kérdés érdemléhez a szülők szempontjából.

A vitadélután egész komplexuma — csodálatos — ram, ki néma hallgatója voltam a pro et contra vitának azt a benyomást tette, hogy a vita lényege nem annyira az ott elhangzott felszólalásokban dőlt el, hanem az ott jelenlevő, általunk ismert, irodalomtörténet kiváló tanárainak, tovabbá komoly, tekintélyes intézetek vezetőinek néma hallgatásában s tetszés és nemtetszés nyilvánitásoktól való teljes tartózkodásában, vagy pláne abban hogy az egyik szintén nagy multtal rendelkező gimnázium még csak nem is képviseltette magát, — ha jol láttam — az előadáson.

Akkor ezen a néma hallgatáson megütköztem, mert vártam azt, hogy ott egy olyan nivós vita indul meg mely ezt a felvetett igen érdekes és nagyon is aktuális témát teljesen kimeriti.

Ma, mikor jobban utánna gondoltam a történteknek — örömmel állapitom meg, hogy az volt a helyes állaspont: a kérdéshez hozzá nem szólni — legalább ott nem —, hanem az egész vita anyagából tapasztalatokat gyüjteni, szemlélődni, benyomásokat szerezni s utánna az iskolában még nagyobb erővel ráfeküdni a multban rejlő nagy szellemi értékeknek — a gyermekifjui lélekkel való minél tökéletesebb megismertetésére, hogy azok a serdülő ifju lelkek a mult klasszikusait ne csak ismerjék hanem megszeressék, forgassák szinte naponként, mint a Bibliát.

Mert ma, ebben a sivár jelenben az egyedüli igazi értéket a Petőfi, Arany Tompa, Vörösmarty, báró Eötvös, báró Kemény, Jókai s a többi igazán klasszikusok jelentik, akik, hogy feltünték a mi magyar egünk égboltozatán, mint ragyogó csillagok, nemcsak hogy hálát adunk érte nemzetünk sorsát intéző Mindenhatónknak, hanem ugy vesszük tőle, mint áldást, mert csak a mai jelen ködös khaoszából tudjuk őket igazán értékelni akiket még mindig vissza-visszavágyunk erőt, bizalmat, hitet meriteni a jövőre nézve még ma is, ha a mai nagyon is vérszegény, sokszor pornográf, kétes erkölcsi igazságokat hol nyiltan, hol burkoltan hirdető u. n. „modern irodalomtól" megundorodtunk.

Minden korszaknak vannak irói s ezeknek munkái révén; irodalma. Hisz ez természetes.

A mai kor irodalmának csak ujszerüségét ismerem el szembeállitva az elmult kor irodalmával, a régivel. Elismerem, hogy a folytonos fejlődés örök törvénye szerint a mai kor irodalmára a mának képe, mindenféle életnyilvánulásai erősen befolyással vannak s ebből folyóan ma másként kell irni, mint régebben. De ez nem jelenti mégsem azt, hogy a mai kor irója annyira modern legyen, hogy az életet a maga csupasz és sokszor hatásvadászs szempontjából nagyon is torzitott mezetlenségében tálalja az olvasó elé, mintha ma már nem is lenne vonzó, tiszta házasélet és kihalt volna az emberekből az élet szépségei iránt minden fogékonyság akiket — ugy látszik — a modern iró szerint csak az élet szennyes, a kloáka büze ringathatja édes mámorba s az a fény csalogathatja csak az élet utain, mely a láp felett szokott imbolyogni?

Szabad-e a modernség szent jegyében az irónak például a református papot ugy bemutatni, mint ahogyan azt Szabó Dezső az „Elsodort falu"-ban az olvasó szeme elé tárja?

Vagy szabad-e olyan keretek között beállitani a székelységet, mely az olahtenger közepén, annyi nyomás, üldöztetés zaklatás mellett is megmaradt magyarnak, a magyarság védőbástyájának annyi vérzivataros századon át, mint ahogyan őket a „Zátony" cimü regény irója bemutatja. Csak ez a forma a legalkalmasabb a széke'ység ügyének propagálására?

Avagy melyik anya tudja nyugodt lélekkel, tiszta lelkiismerettel fiatal lánya kezébe adni Zilahy „Két fogoly"-át csak azért, mert ma ez a divatos iró ma erről beszélnek a zsurokon?

És ha még olyan beérkezett irók is a fentiek s a többiek, akiket nem soroltam fel s ha még olyan divatosak is vagy modernek, ha tartalmuk csak legkisebb kifogás alá is esik, középiskolás tanuló kezébe adni nem szabad.

A tanitás mindenkor müvészet volt s végtelenül nagy felelősséget jelentett minden időben tanárra, tanitóra egyaránt. Ma ez a felelősség még inkább hatványozott mértékben fent áll. Tudom, a tanár, a tanitó sem egyforma, mint ahogyan nem egyforma képzettségek, intelligenciájuak a szülők sem. Lesznek szülők akiknél a tanár intézkedése, ha az véletlenül a modern, hajadó irányzattól elragadtatva a Zilahy „Két fogoly"-ára — mondjuk irná elő kötelező olvasmányul —, azt válthatná ki, hogy a szülők a tanárral ellentétben gyermeküket annak olvasásától eltiltanák. Ezt még akkor is, ha ez a gyermekre nagyon is kellemetlen következményekkel járna.

És ezt meg kell érteni, mert a szülőnek elsőbbségi joga abban, hogy a gyermeke lelkének tisztaságát megóvni, afelett őrködni akar — vitán felül áll. S ha a szülők ezt akarják, menynyivel inkább erre kell törekednie az iskolának?

Mert azon csak nem lehet vitatkozni, hogy társadalmunk, annak összes berendezései — igy iskolái is — ma még a keresztyén hiten, a krisztusi erkölcsön alapszanak s hogy ezt az erkölcsi alapot nekünk minden erőnkkel fent kell tartanunk?

A kérdés, hogy „tanitsuk-e a modern irodalmat vagy nemt" méltóztassanak eldönteni a gyermeknevelés szempontjából, igy, vagy ugy. De ne méltóztassanak elfeledni, hogy a szülők egy tekintélyes része fel fog ügyelni gyermekei olvasmányaira és — ha véletlenül ismeretlen lenne a kötelező olvasmányként feladott mü a szülők előtt, majd veszik maguknak azt a fáradtságot, hogy előbb maguk olvassák el azt s há el lehet olvasni a tanuló gyermeküknek ugy jo, olvassa el. De, ha nem arra való hogy abból a serdülő ifju lélek a jóra, a nemesre buzditást, ösztönt kapjon, ugy nem fogja elolvasni, a kiadott rendelet dacára sem, mert a szülők nem fogják engedni.

Ez pedig igen veszedelmes helyzetet teremtene minden vonalon.

Illuzoriussá tenné egyfelől a nevelést az iskolában és a családban a kettő között önként kifejlődő diszharmónia révén másfelől megrenditené a hitet a bizalmat a szülőkben az ilyen irányu nevelés miatt az iskola iránt.

Mindkettőt kerülni kell.

A szülők álláspontját a dr. Szalacsi Rácz Imre felszólalása fedi teljes egészében, mikor körülbelül, ezeket mondotta: „Hagyják meg a középiskolát annak, ami volt a multban": a nemzetnek, a hazának, egyházaknak öntudatos fiait, hazáját szerető magyarokat adó, — egyházához, vallásához hithüséggel ragaszkodó hiveket nevelő iskolának, akik az élet ezerféle kisértései között megállottak a multban s ilyen nevelés mellett meg fognak állani minden bizonnyal a jövőben is.

Dr. Sallay Lajos

Rimanóczy Kálmán cserkészcsapat avatása

(A Debreceni Ujság tudósitójától) Vasárnap délelőtt 11 órakor a Debreceni sz. kir. város Világitási Vállalat Önképző Dal- és Sport Egyesületének helyiségében (Piac-utca 36. sz., régi posta épület) avatják fel a fenti egyesület kebelében alakult 166. számu Rimanóczy Kálmán cserkészcsapatot.

Az ünnepélyes aktuson két csapat nyer felavatást, mégpedig a 27 főből álló öreg és a 42 főből álló apród csapat, a csapat vezetősége ezt az alkalmat használja fel arra, hogy Rimanóczy Kálmán fényképét is leleplezze.

A szép és lélekemelő avatás müsora a következő: 1. Cserkész induló. A IX. cserkészkerület tábori rendőrségének énekkara. Karnagy: Cséke Zoltán. 2. Rimanóczy Kálmán életének ismertetése és arcképének leleplezése. 3. Cserkészparódok igérettétele. 4. Öreg cserkészek fogadalomtétele. A fogadalmat vitéz dr. Bessenyey Lajos, a IX. cserkészkerület elnöke veszi ki. 5. Rimanóczy Béla igazgató beszéde. 6. Török Tibor cserkészkerületi ügyvezető elnök beszéde. 7. Ámmer: Nem, nem, nem, Soha. A IX. cserkészkerület tábori rendőrségének énekkara.

LAPUNKAT TÁMOGATJA.
HA HIRDETŐINKNÉL VÁSÁ[illegible]

Hirek

1933. március 12. (Vasárnap.)
Prot.: Gergely. Kath.: Reminisc.
1933. március 13. (Hétfő.)
Prot.: Krisztián. Kath.: Szabin.

—

Ma a következő gyógyszertárak tartanak éjjeli szolgálatot:

„Megváltó" Major Mihály, Piac-u. 18., „Aranyegyszarvu" Grósz Nagy Ferenc, Kossuth-u. 8., „Magyar Korona", Sz. Tóth Béla, Péterfia-u. 10., „Arany János", Bozóky György, Csapó-utca 66., „Szent Háromság", Bernáth Miklós, Homokkert, „Hungária", Sz. Szabó Jenő Vargakert, K. Tóth Kálmán-utca 22.

—

A debreceni egyetem Földrajzi Intézete jelenti március 11-én:

Az európai kontinensen ködös és száraz az idő. Az óceán déli tájairól beáramló melegebb levegő ma is csak a nyugati partokra szoritkozik. Nem változott a keleteurópai hideg sem. A Földközi tenger nyugati felében kialakult ciklon következtében a Balkánon és nálunk is megélénkült az északi légáramlás. A keleteurópai igen hideg kontinentális levegő és a Középeurópát boritó mérsékelten hideg levegő határvonalán a borulás és a mérsékelt lecsapódás még nem szünt meg. A Tiszántulon még az éjszaka folyamán csökkent a felhőzet és ma reggelre gyenge fagyok léptek fel. A hőmérséklet Debrecenben 5, Budapesten 6 fokig emelkedett. Csapadék nem volt.

Időprognózis: Részben felhős idő várható, gyenge éjjeli faggyal, élénk északi légáramlással. A nappali hőmérséklet változatlan marad.

—

ÜNNEPÉLYEK, HANGVERSENYEK ÉS BÁLOK NAPTÁRA

Március 12-én, vasárnap:

A MANSz hazafias matinéja délelőtt 11 órakor a Kereskedő Társulat dísztermében.

Március 14-én, kedden:

A IX. cserkészkerület jamboree rendezőségének hazafias müsoros estélye este fél 8 órakor az Angol Királynőben.

—

VASÁRNAPI ISTENTISZTELETEK

A református templomokban:

Nagytemplomban délelőtt 10 órakor Benke Tibor, délután 5 órakor dr. Farkas Pál. Kistemplomban 9 órakor Kiss Antal, 11 órakor Kulcsár Dezső, 5 órakor vallásos ünnepély: Uray Sándor. Kossuth-utcai templomban 10 órakor dr. Farkas Pál, 5 órakor dr. Módis László. Árpádtéri templomban dr. Módis László, 3 órakor Nagy Sándor. Ispotálytemplomban 10 órakor Magyar Bertalan, 5 órakor Molnár Ferenc. Homokkertben 10 órakor Kalas Ferenc, 3 órakor Asztalos Ferenc th. Szegényházban 10 órakor Kovács József. Nyilastelepen 3 órakor Kovács József, Csapókertben 10 órakor és délután 3 órakor Halász András. Sámsoni-uti iskolában 4 órakor Bárdi Ferenc th. Horthy-közkórházban 9 órakor Siposs Imre. Téglásker ben 3 órakor Szőke Mihály th. Kerekes-telepen 3 órakor Csikesz Tibor th. Wolaffka-telepen 3 órakor Kádár László th. Alvinczy-téren 3 órakor Tóth Sándor, Ebesen 10 órakor Bagdy Dániel. Pacon 10 órakor Kántor József, Nyulason 10 órakor Murányi Árpád th. Kunpálhalmon és Nagyhegyesen vitéz Szabó Endre. — Szappanos-utca 16. szám alatt este fél 8 órakor dr. Révész Imre egyetemi tanár.

Március 15-én, szerdán minden református templomban reggel nyolc órakor lesz az istentisztelet.

Megjelent Liszt Nándor „Fele se tréfa" c'mü uj krokiskönyve

(A Debreceni Ujság tudósitójától.)

A magyar könyvpiacnak mindig figyelemreméltó eseménye, ha dr. Liszt Nándornak a „Debreceni Ujság—Hajduföld munkatársának egy-egy uj könyve megjelenik. A sokoldalu irónak eddig már egész sereg önálló müve jelent meg: verseskönyvek, müforditások, humoros müvek. A „Fele se tréfa" cimü krokiskönyv, amely irodalmi paródiákat, verseskrokikat, humoreszkeket és jobbnál jobb perszifláz sokat tartalmaz, az országszerte népszerü Lisztiusznak harmadik kroki-gyüjteménye. A „Tudjátok-e, mi a jogrend" s a „Zokon ne essék" után, amelyeknek példányait megjelenésük után rövid pár hét alatt elkapkodták s amelyekről a fővárosi és vidéki kritika egyaránt nagy elismeréssel emlékezett meg, ez a Lisztius-könyv is a legteljesebb érdeklődésre tarthat számot.

A könyvet a Magyar Nemzeti Könyv és Lapkiadó Vállalat állitotta ki diszes kiállitásban s a müvészi értékü, rendkivül ötletes cimlapot Pesthy István, a kiváló rajzolómüvész és karrikaturista készitette. A „Fele se tréfa" egyelőre a „Debreceni Ujság" szerkesztőségében, kiadóhivatalában kapható s a nyolc ivre terjedő könyv ára példányonként csak 1 pengő 50 fillér.

A róm. kath. templomban és az iskolakápolnákban

Nagyböjt második vasárnapja. Szentmisék a szokott ünnepi rendben: reggel 6, 7, 8, 9, 11, háromnegyed tizenkettő és félegy órakor csendes szentmisék. Féltizkor ünnepélyes nagymise, utána szentbeszédet mond Kovács Sándor. Délután 5 órakor szentkeresztuti ájtatosság.

A csapókerti iskolakápolnában 10 órakor szentmisét mond és prédikál Kummergruber Emil kegyesrendi tanár. — Nyilastelepen 10 órakor Szabó Imre káplán. — Homokkertben 10 órakor Melau Ferenc káplán. — Auguszta-szanatóriumban 9 órakor Somogyi Ferenc káplán. — Nagymacson 10 órakor dr. Lindenberger János.

A görög szertartásu róm. kath. templomban

Reggel 7 órakor reggeli istentisztelet. 8 órakor diákmise. 9 órakor katonamise. 10 órakor nagy szentmise, a szentbeszédet Papp Gyula szentszéki tanácsos tartja, fél 12 órakor a Credo-egyesület gyülése az iskola tanácstermében. Délután fél 3 órakor rózsafüzér ájtatosság, 3 órakor vecsernye, a böjti szentbeszédet Papp Gyula szentszéki tanácsos tartja, utána szentségimádás. Délután 5 órakor müsoros vallásos délután az iskola nagytermében. A Téglásker ben délelőtt 10 órakor a szentmisét Fodor Antal s. lelkész tartja. Március 15-én, a nemzeti ünnepnapon délelőtt 9 órakor lesz az ünnepélyes szentmise. Pénteken délután 6 órakor böjti ájtatosság, a szentbeszédet Papp Gyula szentszéki tanácsos tartja.

Az evangélikus templomban
(Miklós-utca 3. szám)

Március 12-én, vasárnap délelőtt 9 órakor ifjusági istentisztelet. Prédikál: Labossa Lajos hitoktató. Délelőtt 10 órakor istentisztelet. Prédikál: Pass László lelkész. Este 6 órakor esti istentisztelet. Prédikál: Pass László lelkész.

—

Nemzeti ünnepi istentisztelet az unitárius templomban. A debreceni Hatvan-utca 24. szám alatt levő unitárius templomban folyó évi március 15-én, szerdán délelőtt 10 órai kezdettel alkalmi istentiszteletet tartanak. Imádkozik és prédikál: dr. Csiky Gábor budapesti unitárius miszsziós lelkész. Ez alkalomra is a hatóságok, testületek, egyesületek, intézetek kiküldöttjeit és az érdeklődőket tisztelettel meghivják.

— **Istentiszteletek a baptista imaházban.** A Szappanos-utca 23. alatt levő imaházban vasárnap délelőtt 9—10-ig imaáhitat, 10—11-ig biblimagyarázat, 11—12-ig vasárnapi iskola, délután 6—7-ig prédikáció, fél 8—9-ig vallásos estély vegyeskar és zeneszámokkal. Szerdán este 7—8-ig prédikáció. Péntek este 7—8-ig bibliaóra szabadlhozzászólással.

— **Szivszélhüdésben meghalt egy asszony.** Kurilla Mártonné 58 éves asszony illemhelyfakaritónő mt délelőtt a zsibogón felállitott utcai árnyékszékben hirtelen rosszul lett. Az asszony pár pere mulva összeesett és meghalt. A kiszállott rendőri bizottság megállapitotta, hogy halálát szivszélhüdés okozta.

— **Evangélikus istentisztelet március 15-ikén.** A március 15-iki nemzeti ünnepen az evangélikus templomban délelőtt 10 órakor lesz az ünnepi istentisztelet. A lelkészi hivatal arra kéri a hatóságokat, intézeteket, testületeket, hogy az ünnepi istentiszteleten megjelenő képviselőik nevét és számát az evangélikus lelkészi hivatalnak Miklós-utca 3. szám, telefon 33—05) március 14-én déli 1 óráig bejelenteni szíveskedjenek, hogy részükre a kis befogadóképességü templomban helyet lehessen fenntartani. (A lelkészi hivatal külön értesitést nem küld.)

— **Debrecen város akciót indit a dohánytermelési területek meghagyása érdekében.** Debrecen város vezetősége arról értesült, hogy a pénzügyminiszter le akarja szállitani a dohánytermelési területet. Minthogy a városnak nagykiterjedésü birtokai vannak s mivel a termelési ágak között még a mai rossz értékesitési árak mellett is egyik legjelentősebb foglalkozás a dohánytermelés, dr. Vásáry polgármester elhatározta, hogy akciót indit az eddigi dohányterületek meghagyása érdekében.

Kerités fonatok,
tüskés huzalok
TÓTH GYULA vaskereskedésében

— **Kálvinház teadélutánja a Templomegyesületben.** Kedden, március 14-én délután 5 órakor a Kollégium dísztermében teadélutánt rendez a Kálvinisták Templomegyesülete a felépitendő Kálvinház javára. Háziasszonyi tisztséget vállaltak a következő urasszonyok: özv. Vásáry Andrásné, dr. Veres Gézáné, Herpay Gáborné, Kelcsváry Kiss Lászlóné, dr. Keztyűs Lajosné, Kardoss Gézáné, Mester Istvánné, dr. Szabó Sándorné, Baskay Ferencné dr. Reke Gusztávné, Magyar Beralanné és Kovács Lajosné. Ref. Tanitók asztala: Kovács Mihályné. Templom. egyesület asztala: Simon Miklósné. A teadélután ének és imával kezdődik. Előadást tart Herpay Herpay Gábor okleveles lelkész, vármegyei főlevéltáros.

x Schaif tánciskolájában a Koronában az uj tanfolyam megkezdődött, beiratások még elfogadtattnak.

x Bél-Infekciónál „Igmándi" gyorsan segit, mert pár óra alatt gyomrot-belet tisztit.

x **Felhivjuk olvasóink figyelmét** lapunk mai számában megjelent XXX. osztálysorsjátékra. A huzást már április 7. és 10-én megtartják. Igen ajánlatos volna, ha a nagy keresletre való tekintettel az eddigi résztvevők sorsjegyszámaikat megtartanák s az uj vevők pedig minél előbb rendeljenek.

— **Gyomor-, bél- és anyagcserebetegségeknél** a természetes „Ferenc József" keserüvíz az emésztőszervek működését hathatósan előmozditja s igy megkönnyiti, hogy a tápláló anyagok a vérbe kerüljenek. Orvosi szakvélemények hangsulyozzák, hogy a **Ferenc József** viz különösen ülő életmódnál igen hasznos gyomor- és bélszabályozó szer. A **Ferenc József** keserüvíz gyógyszertárakban, drogériákban és füszerüzletekben kapható.

— **A vármegyei vitézek fegyelmi bizottságának megválasztása.** Hajdu vármegye és Debrecen vármegyei legénységi fegyelmi bizottságba a következőket választották meg: Rendes tagok: vitéz Ferenczi Miklós szabómester, vitéz Boldogh István gazdálkodó, vitéz Papp József tiszthelyettes, vitéz Faragó András gazdálkodó. Póttagok: vitéz Gaál Lajos szegényházi gondnok, vitéz Varga Lajos ny. tiszthelyettes vitéz Makády Lajos irodaigazgató, vitéz Liptay József kórházi kapus.

— **Gyümölcsösök** létesitésével siettetjük a gazdasági bajok gyógyulását. Szakszerü utbaigazitással és árjegyzékkel dijtalanul szolgál az állandó állami ellenőrzés alatt álló Unghváry László faiskola rt. Cegléd, Budapesti iroda: IV., Veress Pálné-utca 8., félemelet. Telefon: 883—31. Legnagyobb készlet: diszfák, diszcserjék, fenyőfélék, rózsák, szőlővesszők, stb.-ből.

— **A Déri-muzeum és a Filléres gyors.** Debrecen sz. kir. város Déri-muzeuma ma, vasárnap, f. hó 12-én a Filléres gyors érkezése alkalmával délelőtt 9—1 és délután 3—5 óráig lesz nyitva. Belépti-dij ugy délelőtt, mint délután 20 fillér.

x Szilágyi kézimunka üzlete, Széchenyi-utca 1. mindenkinél olcsóbb! Szőnyeg fonalak 12 fillér.

„Délibáb" 66 önborotva penge
Csak TÓTH GYULA vasüzletében

— **Dr. Sőregi János nyilatkozata.** — Alulirott a Debreceni Ujság folyó évi február 12-iki számában közreadtam „A fancsikai aranykincs" c. cikkemet melyben a leletkörülmények és a tárgy tudományos értékének rövid ismertetése mellett tisztán és önzetlenül azért, hogy a leletnek a Déri-Muzeum részére való elnyerése ügyében az érdeklődőket és a közhangulatot is akcióra birjam, a Nemzeti Muzeum igazgatóságával szemben olyan kijelentéseket tettem, amelyekről a Nemzeti Muzeum főigazgatóságának leiratára beismerem, hogy a tények nem helyes ismeretéből, illetve kellő meggondolás nélkül eredtek. Igy beismerem, hogy a Magyar Nemzeti muzeumnak az ország bármely részén talált kincslelet megtartására törvényeken és miniszteri rendeleteken alapuló joga van, tehát ezt illetőleg nem volt helyes az általam irott „more patrio" kifejezésnek. Ugyszintén cikkem végén a Déri Muzeum országosan elismert mintaszerü berendezésével szembe állitottam azt a körülményt, hogy a Nemzeti Muzeum világhirü és sok aranyban bővelkedő bronzkori anyaga még ma sincs rendezve, nem gondolván meg azt, hogy ez nem a Nemzeti Muzeumv vezetőségén mulik, hanem a jelenlegi szomoru gazdasági helyzetnek a következménye, amennyiben a magyar államnak nincs fedezete a termek behutorozására. A megtörtént kijelentések felett sajnálkozásomat fejezem ki és ezennel visszavonom őket annak uira való hangoztatásával, hogy mindezt tisztán a szakmámért való rajongás váltotta ki bennem, mely ezuttal is elhomályositotta előttem a várható következményeket. Kelt Debrecenben, 1933. március 11. Dr. Sőregi János a debreceni Déri-muzeum őre.

GYÁSZHÍREK

Nagy részvét mellett temették el Zempléni Karolinát

Debrecen város magyar társadalmának impozáns részvététől kísérve szombaton délután 3 órakor temették el a Köztemető ravatalozójából Zempléni Karolina Máriát. A gyászszertartáson több száz fönyi embertömeg vett részt és ott látuk Debrecen közönségének csaknem valamennyi vezető egyéniségét. Nagy számban jelentek meg az orvosi kar tagjai élükön, dr. Láng Sándor egészségügyi főtanácsos, tiszti főorvossal és dr. Hüttl Tivadar professzorral. Megjelentek a városi kerületi szülésznők és a Magyar Bábaegyesület debreceni csoportjának tagjai testületileg. A beszentelést dr. Lindenberger János apostoli kormányzó, pápai prelátus végezte, a „Circumdederunt"-ot Csernus Gáspár tanár intonálta. Ezután a koszorúkkal elboritott koporsót a sirhoz vitték, ahol az elhunytat a jelenvoltak nagy részvéte mellett helyezték nyugalomra.

—

— **Apponyi emléke Rómában.** Az egy hónappal ezelőtt elhalt nagy magyar államférfi, Apponyi Albert gróf emlékének áldozott a napokban a magyarbarát olaszok milánói és római egyesülete. A római emlékünnepélyt annak megrendezője dr. Giovanni Terranova nyitotta meg s magyar és olasz előkelőségektől érkezett táviratok felolvasásával. Az emlékbeszédet Amedeo Giamini meghatalmazott miniszter az elhunyt régi barátja tartotta, ki emelve Apponyinak a nemzetközi összejöveteleken vitt nagy szerepét. Az ünnepségen olasz és magyar előkelőségeken kivül részvettek a római dip. lomácia képviselői is.

— **A Ker. Nemzeti Liga választmányi ülése.** Az Egyesült Ker. Nemzeti Liga debreceni Osztálya március 13-án, hétfőn délután 6 órakor rendes havi választmányi ülést tart az egyesület székházában (József kir. herceg-utca 16. szám). A tagok szives megjelenését kéri az elnökség.

A régi világhirü magyar gyártmány
Tiszaujlaki bajuszpedrő mindenütt kapható.

Nagyon olcsón vásárolhat most **Biró Árpád** divatüzletében, **Szent Anna-utca 5.**

— **Üzletek zárórája a március 15-i nemzeti ünnep alkalmából.** A Kereskedő Társulat ezidén is felhivja a kereskedőket, hogy üzletüket a nemzeti ünnep napján déli egy órakor zárják be és egész délután tartsák zárva.

ANYAKÖNYVI HIREK:

Házasságok: Farkas Lajos kereskedő—Sándor Róza, Varga Sándor lakatossegéd—Tóth Erzsébet, Hári Károly müvezető—Lakatos Ida, Tóth János fm.—Bimóczi Julia, Kardos Sándor kőfaragósegéd—Bozsó Róza, Szilágyi István kocsis—Varga Mária.

Születések: Szilágyi János fm. leány, Katalin, Bodolai István kéményseprősegéd leány, Erzsébet, Varga László cipészsegéd fiu, Zoltán, Maxim János npsz. fiu László, egy halvaszületés és egy törvénytelen ujszülött.

Halálozások: Kovács Lajos ref. 70 éves Timár-utca 27, Ecsedi István ref. 83 éves Harsányi Gábor-utca 23, Szabó Sándor rk. 92 éves Komáromi-utca 15, Gulgóczy Lajos ref. 44 éves Gólya-u. 4, Molnár Mária rk. 52 éves Zádor-utca 22.

Előzd meg a nagyobb bajt, BAYER PURGO enyhén hajt, Egészségnek mit sem árt, Utánzattól szenvedsz kárt.

Vasárnap lesz az első böjti est

Hirt adtunk már róla, hogy a katholikus hivek számára ezidén is megrendezik a máskor s anniyra kedvelt böjti estéket, mégpedig egyszerre négy helyen is: a piarista reálgimnáziumban és a nyilastelepi, csapókerti és a homokkerti iskolakápolnákban. Az első böjti est ma, vasárnap lesz. A piarista gimnáziumban pontban hat órakor kezdődik a következő nagyszerű müsorral: 1. Megnyitót mond dr. Lindenberger János ap. kormányzó. 2. Beethoven sonata, Allegro, Adagio. Hegedün játsza Piribauer Ferenc, zongorán kiséri Piribauer Aranka. 3. Költeményeket szaval Lakner Lilly előadóművész. 4. Koudela: Magyar Miatyánk. Kacsóh: Regős ének. Előadja K. Voith Ilonka operaénekesnő, Zongorán kiséri dr. Csiky-Mészáros Tibor. 5. Szellemidézés és a vele rokonielenségek. Előadás, tartja Mellau Márton pápai főpap, zárdaigazgató. 6. Kacsóh: Rákóczi negtérése. Előadja K. Voith Ilonka operaénekesnő, Zongorán kiséri dr. Csiky-Mészáros Tibor. Az előadás pontosan 6 órakor megkezdődik. Belépődíj nincs. Ruhatár a közönség rendelkezésére áll.

A kertségi iskolakápolnák böjti előadásaira is sikerült változatos müsort összeállitani. Énekszámok, szavalatok tarkitják a gazdag programot. Előadók lesznek: Nyilastelepen: Mészáros Sándor főreáliskolai tanár. Homokkertben: dr. Schlammadinger József orvos. Csapókertben: Szepacher Ferenc igazgató. A kertségi előadások 5 órakor kezdődnek. Belépődíj nincs s önkéntes adományokat sem kérnek.

—

— **Doktorrá avatás.** A Tisza István tudományegyetemen tegnap, szombaton délben tartott doktorrá avatáson Nagy Lajos és Balázs György jogszigorlókat avatta fel az egyetem tanácsa a jogtudományok doktorává.

— **Zsadon Antal** ároktői ref. kántor vasárnap, március 12-én délután 5 órakor a Kistemplomban tartandó vallásos ünnepélyen orgona- és énekszámot ad elő. Orgonán Th. Dubois-tól az „Alleluját" játsza, a magánének J. S. Bach: Bizzál, lelkem .. c. darabja lesz.

— **Iparosszakosztályi ülések.** A kőmüves iparosok szakosztálya e hó 13-án, hétfő délután 6 órakor az Ipartestületben szakosztályi ülést tart. — A kőmüves mesterek 14-én, kedden délután 5 órakor adó és egyéb fontos ügyekben tartanak szakosztályi ülést az Ipartestületben.

— **A csapókerti egyházrész szeretetvendégsége.** A csapókerti egyházrész Nőegylete és Leányköre ma délután 5 órakor a csapókerti gyülekezeti otthon nagytermében a csapókerti szegénysegélyezés céljaira szeretetvendégséget (teadélutánt) rendeznek tartalmas müsorral.

— **A Tiszántuli Madárvédelmi Egyesület természetvédelmi estje.** A kultur ember befolyása a növényzetre és az ősfoglalkozásokra cim alatt tart előadást vetitett képek fogják élénkiteni Tikos Béla egyesületi főtitkár. Az előadást vetitett képek fogják élénkiteni. Az előadó estét Sesztina Jenő elnök fogja megnyitni és befejezésül pedig dr. Nagy Jenő ü. v. alelnök tart előadást, aki ez alkalommal az olasz országi madárvédelem és madárfogás mai állását fogja ismertetni. Az egyesület tagjait ezuton hivja meg és a madárvilág minden egyes barátját — Belépődij nincs.

Egyetemi élet

Nyilvános főpróba lesz a Sárospatakra menő Kollégiumi Kántusnak

A Kollégiumi Kántus március 15-én a sárospataki Kórus meghivására találkozóra megy. Erre az alkalomra szebbnél-szebb dalokat válogatott össze, hogy tudásának legjavát adhassa. Hogy azonban a debreceni Kántust szerető közönségnek is megmutassa készültségét a Kántus, ezért kedden délután 5 órakor nyilvános főpróbát tart a kollégiumi énekteremben (II. emelet). Belépődij nincs! Az utiköltség fedezésére önkéntes adományokat köszönettel fogadnak.

—

Pályázat fasiszta könyvsorozat megindítására

Olaszország barátainak Magyar Egyetemi és Ifjusági Szövetsége pályázatot hirdet olyan könyvsorozat létesitésére, amely vonzó formában a fascizmus eszmei és politikai problémáit tárja a magyar társadalom széles rétegei elé. A pályázaton résztvehet a Szövetség minden tagja, tehát a debreceni csoporthoz tartozók is.

A pályázat első terminusára, 1933 november 1-re a következő témák: a) A fascista állam történelmi hivatása b) A fascizmus és az uj európai lelkiség c) A fascizmus és a régi Róma. 1934. február 1-re: a) A fascizmus eszmei alapjai. b) A fascista külpolitika c) Fascista korporációk. A pályamüveket budapesti egyetemi tanárokból álló bizottság birálja felül.

Debrecen sz. kir. város adóhivatalától

Az V. Bfk. 2031—932 tétel alatt lefoglalt és 12.965 pengőre becsült ingóságok, ugymint 457.000 darab tégla, cséplőgarnitura az 1933. évi március 20. és 30-án délelőtt 10 órakor a Bellegelő 157—8. sz. alatt a legtöbbet igérőnek azonnali készpénzfizetés esetén eladattnak.

Debrecen, 1933. március hó 11-én.

Városi adóhivatal

METEOR
MOZGÓ SZINHÁZ
Bocskay-tér. Telefon: 14—26
Vasárnap: **„Frakkos banditák".** Izgalmas kalandortörténet William Haines főszereplésével. Megelőzi: **„Egy kis félreértés". Metro hiradó.**
Előadások: 3. 5. 7 és 9 órakor.

FOTO HIREK

Vasárnap délután 3 órakor cserkész-foto összejövetel lesz MAOSz egyesületi helyiségben Szent Anna 10. Lift dijtalan.) Ez alkalommal Perczel Miklós tart előadást: „Negativok javitása" cimmel. Ugyancsak elkezdődik a cserkész-amatörök gyakorlati kiképzése is. Az előző előadásokon tárgyalt elméleti részek gyakorlai hasznositásának bemutatása következik. Aszmann Ferenc, Buza Gábor és Perczel Miklós utmutatásai alapján csendélet fényképezésben és a modern előhivási eljárásokban fogják gyakorolni magukat a cserkész-amatörök. Gépét mindenki hozza el!

Vasárnap délelőtt napsütéses idő esetén, társas foto-kirándulás. Indulás 9 órakor a MAOSz egyesületi helyiségből.

A DMTE közgyülése

A Debreceni Munkás Testedző Egyesület 1933 március 26-án (határozatképtelenség esetén 1933 április 4-én) Hunyadi utca 1. szám alatt tartja évi rendes tisztujitó közgyülését, melyre a tagokat tisztelettel meghivja az elnökség. Tárgysorozat: 1. Elnöki megnyitó, 2. Főtitkári jelentés, 3. Pénztáros jelentés, 5. Szamvizsgáló bizottság jelentése, 6. Tisztujitás, 7. Inditványok. (Inditványok nyolc nappal a közgyülés előtt irásban adandók át az elnökségnek.)

A **DMTE birkozó szakosztálya** hétfőn este 7 órakor a Hunyadi utca 1. sz. alatti helyiségében szakosztályi ülést tart. A tárgysorozat fontosságára való tekintettel felkérem a tagokat, hogy minél nagyobb számban jelenjenek meg. Intéző.

Ha eladni akar, vagy lakása kiadó, csupán egyszer hirdesse meg lapunk apró-hirdetési rovatában biztos eredményre vezet

Március 12—13.	Vasárnap	Hétfő
VIGSZINHÁZ 3, 5, 7, 9 órakor	Marlene Dietrich legerotikusabb filmje A BUKOTT ANGYAL (Szöke Vénus) Csak felnőtteknek	Marlene Dietrich legerotikusabb filmje A BUKOTT ANGYAL (Szöke Vénus) Csak felnőtteknek
URÁNIA 3, 5, 7, 9 órakor **Délelőtt fél 11 órakor ifjusági előzdás.**	Dolly Haas és Willy Forst legbájosabb operettje. A Yo-Yo KISASSZONY	Ábrahám Pál operettje MI TÖRTÉNT AZ ÉJJEL? Bünügyi kalandos operett 10 felvonásban. Főszerepekben: Jenny, Jugó és Hans Brausewetter
APOLLÓ 3, 5, 7, 9 órakor	Chaplin, Buster Keaton és Zero Huru KACAGÓ VERSENYE	Szünet

Vigszinházban és Urániában vasárnap délelőtt 11 órakor zóna-előadás.

Iparügyek

Ipari közigazgatás statisztikája a mult hónapban

Az elmult hónap folyamán 68 uj iparjogositvány adatott ki Debrecenben. Ezek szakmák szerint a következőképpen oszlanak meg: Szatócs 14, baromfi, tojáskereskedő 4, burgonya, zöldségkereskedő, dohányzási mellékcikkek kereskedés, sütő 3—3, ács, kötélkészitő, kovács, timár, kifőző 2—2, halkereskedés, papir és irószerkereskedés, gyümölcskereskedő, ékszerkereskedő, hordár szikvizgyártó, korcsmáros, férfi és női fodrász, mázoló, lakatos, mézeskalácsos, baromfi vágó, nyakkendőkészitő, ruhakereskedő, virágkereskedő, széna és szalmakereskedő, péksütemény árusitás, női konfekciókereskedés, kegyeleti cikk-kereskedés, bérkocsis, bérautófuvaros, fogmüves, mészáros, kerékgyártó, szobafestő, nőiszabó, asztalos, épitési vállalkozó 1—1. Ipari megszüntetés iránt bejelentés iránti bejelentés tétetett 57 esetben. Telepengedélyezési helyszini tárgyalás volt 3 iparteleppel kapcsolatban. Zálogházi árverés volt a helybeli két zálogintézetben s ezzel kapcsolatban a zálogházak előirt hatósági ellenőrzés is foganatosittatott.

Utcán járva-kelve árusitásra jogositó engedély kiadatott 24 egyénnek. Zárórántuli dolgozhatásra engedélyt nyert 20 cég.

Uj iparosok és kereskedők Debrecenben

A mult héten az elsőfoku iparhatóság a következőket vette fel lajstromába:

Ferge István hentes és mészáros, Kiss Jenőné szatócs, Magyar Jánosné liszt-korpa kereskedő, özv. Nemes Imréné szatócs, Nagy József gyümölcskereskedő, Fodor Aladárné tüzelőanyagkereskedő, Pellei Lászlóné szatócs, Pollák Frigyes ócskaruhakereskedő, Bodó József molnár, Cziczó Lajosné szatócs, Langer Ármin cipőkereskedő, Langer Ármin rőfösárukereskedő, Törő Sándor és Man Vazul tojás, baromfi és gyümölcskereskedő, Gáll Lajos gyümölcs, zöldség vétele és eladása, Gottlieb Mihályné rövidáru és kézimunka kiskereskedő, Fekete Lászlóné élő és müvirágkereskedő, Csoma Zsuzsánna burgonya és zöldségkereskedő, Kerekes Gyula cipész, Dobruczki Albert fésüs, Langer Ármin bőrdiszmükereskedő, Nagy Péter cipész, Bornyi Gyula hentes, Ökrös Dánielné korcsma, Faragó András és Kohn Adolf mészáros, Szakáll Antal vendéglő, Horváth Sándor hangszerkereskedő, Lovas Margit nőiszabó.

A mult héten tehát összesen 26-al szaporodott az iparosok és kereskedők száma Debrecenben.

Uj debreceni polgárok

A mult hónapban a város a következőket vette fel községi kötelékbe:

Truckai Sándor gépjárművezető, Őri Ferenc mészárossegéd, Hegedüs László géplakatos, Polgár Kálmán kpvj. őrm., Szilágyi György ny. Máv. kalauz, Farkas Dezső Máv. pályamunkás, Őri István hentesmester, Tóth József távirdamunkás, Makra Pál férfiszabósegéd, Láng György reálgimn. tanuló, Kupfertstein Manó kereskedő, Fakiis József nyug. rendőr, Szalay Pál nyug. állomáselőjáró, Kósa Ferenc cipész, Mező Endre m. kir. vámőr őrnagy, Lengyel Sándor zenész, almester, Görgey Alajos kir. törvényszéki irodaigozgató, Ágh István kpvj. őrmester, Molnár Sándor m. kir. vámőrezredes, Tremba Márton m. kir. püszámv. főtanácsos, Wallner Gyula kir. törvényszéki irodatiszt, Sarkadi Sándor kir. törvényszéki irodafőtiszt, Machó Ferenc ny. állami tisztviselő, Máté János máv. állomáselőjáró, Elischer Gyula szatócs, Katz Andor müszaki kereskedő, ifj. Füzeséri Barna Máv. főtávirász, Szorocsák János Máv. munkás, Sotkó Gyula gépkocsivezető, Rostás János szakaszvezető, özv. Simonidesz Albertné htb. Szabó Zsigmond Máv. pályamunkás.

A Debreceni Ujság—Hajdufőld 82. számu keresztrejtvénye

Készitette: Cs. Bogáts József.

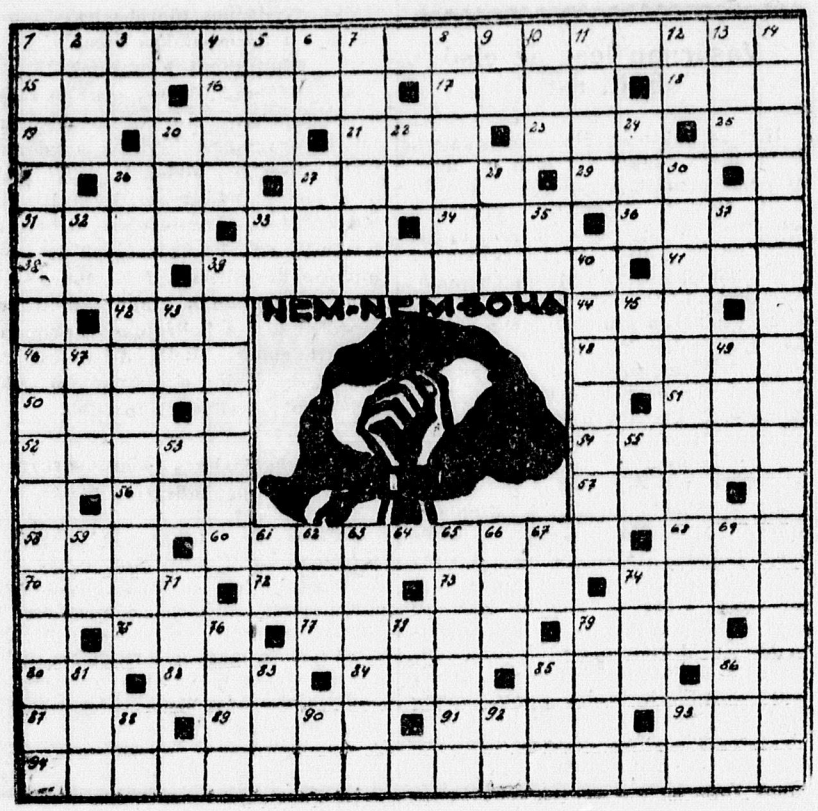

Meghatározások

Vizszintes sorok

1. Március 15-ike. 15. Az izesitő. 16. Évszak. 17. Detektiv keresi. 18. Traktor is huzza. 19. Rag. 20. A szent háromság egyike. 21. Hivatalos rövidités. 23. Disze. 24. Mult idő ragja. 26. Elemi cikk. 27. Finom étel. 29. Emeléshez kell. 31. Egyik hivatal a másiknak. 33. Ezt a „Murit" Móricz Zsigmond irta. 34. Lelkiatya. 36. Mágnás. 38. Forditott ital. 39. Körül a középkereten. Ez történik március 15-én. 41. Békalárva. 42 Magyarul levegő. 44. Rejt. 46. Kevés van belőle. 48. 2 szó. I. Ujpesti Tornaegylet. II. igekötő. 50 Láncon van és szebben hordják. 51. Állat himje. 52. Biztositék. 54. egyenlő 31. vizsz. parancsolólag. 56. ...et lahora. 57. Autóhang. 58. B-vel Császárváros. 68. Lép. 70. Légjármü egyik neve. 72. Mondat lesz belőle. 70. Bibliai női név. 74. Öccsét agyonvetre. 75. Embertömeg. 77. Enni mult időben. 79. Be kell varrni. 80. Forditottan „édes". 82. Barátságtalan eltávolitási szó. 84. Megye. 85. Tiszántuli község. 86. ével ijesztő valami. 87. Vonatkozó. 89. Mitológiai Isten. 91. Épitkezési dolog. 93. Édes csemege.

—

Függőleges sorok

2. Előadja. 3. Szid. 4. Nemcsak te. 5. Oszip Dumov müve. 6. nyár közepe. 7. Nemesnek van forditva. 8. Március 15-iki hangulat. 9. Kettős mássalhangzók. 10. Arrarát hőse. 11. Erdélyi egyesület getüi. 12. Tagadó szó. 13. Müvész szolgálatában áll. 14. Ezt cselekszik március 15-én — körül a kereten a 15-ig 8 szó. 20. Lyukat csinál. 24. Erger része. 26. a hatóságok igy vesznek részt. 27. Érzék szerv. 28. Harmat németül. 30. Vének fiatalok. 32. Személyes névmás. 33. Ukáz magánhangzói. 34. Görög betü. 35. Névjegyrövidités. 37. Orosz folyó. 43. igerag. 45. Közlekedő hely. 47. Irta — felmultban. 49. Német ritkaság. 53. Arany franciául. 55. Virág része. 59. Letünt uralkodó (mássalhangzók). 61. Régi római pénz. 62. ...büzo (ikerszó). 63. Egyiptomiak szent virágja. 65. „Ennyit" sepertem. 66. Tagadás. 67. Kettőzve regényem. 69. Forditott füleshang. 71. Biztonsági eszköz. 74. „Sulamitban" az egyik „tanu". 76. Vadállat. 78. Trianon szélei. 79. „Rakasz"-nak is nevezik. 81. éktelen fohász. 83. Rutitó folyadék. 85. Nehezen mulik el. 86. Virágos hely. 88. A Mannlicher öse. 90. Rag. 92. falusi „bácsi". 93. Te és én.

—

A nyertesek

A keresztrejtvény versenyünkön a 200 pontot a következők érték el. Nyerők: Balogh István, Seyfried Zoltán, Szibert Marika. A jutalomkönyveket a nyerők a kiadóhivatalban, Kossuth-utca 3 szám alatt vehetik át a délutáni órákban.

—

Tudnivalók.

A keresztrejtvény megfejtéseket csak ugy fogadjuk el, ha a megfejtés az ujságban közölt és kivágott rejtvénykockán történik. Külön papiron megfejtett rejtvényeket nem fogadunk el. Egyben kérjük a keresztrejtvény megfejtőinket, hogy a megfejtéseket mindenkor ugy küldjék be, hogy a rejtvény felett nevüket és előző pontszámukat is megjelöljék. Minden helyesen megfejtett rejtvény után busz pontot adunk s aki eléri a kétszáz pontot, az jutalomkönyvben részesül. A keresztrejtvény megfejtéseket csütörtökön délig kérjük beadni vagy a szerkesztőségébe (József kir. herceg-u. 16.), vagy a kiadóhivatalban (Kossuth-utca 3. szám.)

25042—1931. áü.

HIRDETMÉNY.

Felhivja a városi adóhivatal a város lakosságát, hogy a város határában termett, vagy vidékről a város területére akár tengelyen, akás vasuton, akár posta utján behozott fogyaszási adóköteles cikkeit, bor, sör, hus és szeszes italokat, a behozataitói számitott 24 óra alatt a városi adóhivatalnál a hivatalos órák alatt bejelenteni el ne mulassza. Közli a városi adóhivatal a város összes lakosságával azt, hogy az összes behozatali utakat fokozott és szigoru ellenőrzés alatt tartja és a bejelenés elmulasztása jövedéki kihágást képez, minek során a mulasztó a be nem jelntett fogyasztási adóköteles cikk után járó fogyasztási adónak 8-szoros összegéig terjedő birság összegében elmarasztaltatik.

Debrecen, 1933. március hó 11.

Városi Adóhivatal.

Debrecen sz. kir. város polgármestere.

6146—1933. VI.

HIRDETMÉNY.

Értesitem a város érdekelt lakosságát, hogy a m. kir. Földmivelésügyi Miniszter ur 10690—1933. VII. sz. körrendeletével az egészben vagy részben lefölözött tejnek pezsgő (szénsavas) tejjé való feldolgozását engedélyezte.

Az előállitott termékek azonban csak „szénsavas tej részben lefölözött tejből", vagy „szénsavas tej egészben lefölözött" tejből megjelöléssel hozható forgalomba.

Az ilyen lefölözött tejből készitett tejpezsgő előállitása kezelése és forgalomba hozatala tekintetében — zsirtartalmat kivéve — a 48800—1932. F. M. számu rendelet rendelkezései megfelelően irányadók azzal a kiegészitéssel, hogy a termékek tartályára a tej forgalmát szabályozó 71000—1924. F. M. számu rendelet 17. paragrafusában a lefölözött tej forgalomba hozatalára vonatkozólag megállapitott különleges jelzéseket szembetünő és könnyen el nem távolitható módon szintén alkalmazni kell.

Debrecen, 1933. február hó 28.

Polgármester

32725—1932. VII.

Versenytárgyalási hirdetmény.

Debrecen sz. kir. város Pallagi th. ut belső szakaszán a Vigadó-tér kiképzésével egyetemben a Simonyi-ut torkolatáig 3200 m² városi kongó keramit kocsiutborkolat alapozási és lerakási munkálatainak, valamint 2000 m² kötött makadám burklat kiépitési munkálatainak biztositása céljából az e tárgyban kelt közgyülési határozat kormányhatósági jóváhagyásától feltételezetten nyilvános, zárt ajánlati versenytárgyalást hirdetek.

A kiirási müvelet a müszaki ügyosztályban kaphatók (Kossuth-utca 20. sz., III em.) 106/2 pengő befizetése ellenében a hivatalos órák alatt de ugyanitt meg is tekinthetők tájékozódás céljából a versenytárgyalási feltételek és tervek.

Az ajánlatot Debrecen sz. kir. város polgármesteri hivatalának cimezve „Ajánlat a pallagi-ut burkolat épitésére" feliratal ellátva Debrecen sz. kir. város közigazgatási iktató hivatalában f. évi február—március hó 24. napján délelőtt 11 óráig kell benyujtani.

Ugyanezen időpontig kell az ajánlati végösszeg 2 százalékának megfelelő bánatpénzt a város házipénztárába letenni. A letéti nyugta az ajánlathoz csatolandó.

Az ajánlatok a városháza tanácstermében 1933. március hó 24. napján déli 12 órakor bontatnak fel, amikor az ajánlattevők, vagy azok igazolt képviselői jelen lehetnek.

Az ajánlattevők a végleges döntésig maradnak kötelezettségben.

A város fenntartja magának azt a jogát, hogy a beérkezett ajánlatok között az árakra való tekintet nélkül szabadon válaszhasson s azokat megoszthassa.

Debrecen, 1933. március hó 8.

Polgármester

Lakása ? kiadó ?

egyszer kell csupán a napilapban meghirdetni, 10 szó 50 fillér, hirdetés feladási helye: Kossuth-utca 3.,

MŰVÉSZET

Dr. Széll Kálmán „Lackfi" cimü operájáról

Nem mehetünk el közönbösen a szerdán este a Városi Zeneiskolában lezajlott kimagasló zenei esemény mellett. A nagyszerüen képzett, fejlett zenei képzettségü Városi Dalárda és zenedei zenekar a szebbnélszebb müsorszámok után *dr. Széll* Kálmán *„Lackfi"* cimü *operájából* adta elő kiváló szólistái közremüködésével a bordalt és a finálét. A közönség lelkes ovációja, melyet a szerzőt ünnepelte, bizonyitéka annak, hogy a magyar történelmi tárgyu, pattogó magyar ritmusu, értékes és megkapó melódiáju zenenünek van közönségsikere is. Az ilyen darabok előadásával talán a szinházi válságon is lehetne segiteni; a részvétlen, fásult és pénztelen közönség örömmel hallgatná végig a lelkesitő dallamu és hazafias tárgyu operát.

Az opera *szövege*, amely szintén *dr. Széll* Kálmán müve, elejétől végig verses hősköltemény, hazafias lelkesedéstől izzó és költői szépségekben szinte tobzódó. Külön nyomtatásban megjelent 1912-ben a debreceni Városi-nyomdában.

Az operát a szerző 1908-ban a Mészáros-féle pályázatra adta be. Majd 1912-ben Zilahy Gyula társulata adta elő tombuló sikert aratva. Négy izben került előadásra, azonban Debrecen, amelynek akkor még alig volt zenei kulturája, a további előadásokat nem birta megtölteni s lassan feledésbe ment; a háboru sem kedvezett a felujitásnak s a debreceni szintársulat sem volt mindig olyan, mely az operai előadások tartására alkalmas lett volna.

Legutóbb Forrai István, a debreceni dalegylet agilis karnagya felismerve a darab csodás szépségeit, a szerző beleegyezésével müsorra tüzte s valószinüleg egyike lesz a dalegylet bravurdarabjainak.

A darab története abból a korból való, amidőn leghatalmasabb volt a magyar nemzet, Nagy Lajos király idejéből. Ismeretes, hogy Lajos király bosszuló hadjáratot inditott Tarentói Lajos, Durazzói Károly és párthiveik ellen, akiknek részük volt Endre király megöletésében. Lajosnak első betörése Itáliába nem hozott döntő sikert, a gyilkosok elmenekültek s Lajosnak az országába vissza kellett térnie. Második hadjáratában maga helyett Lackfi Apor István erdélyi vajdát hagyta ott a magyar hadak fővezérének, ennek fiai, Dénes és Miklós csapatvezérek voltak. Dénes ottléte alatt beleszeretett Vincennának, az olasz főparancsnoknak leányába, Beatrixbe, aki viszontszerelemre gyuladva Dénes iránt, titkon elküldött levélben elárulta az ellenség vezéreinek főhadiszállását. Az ellenség vezérei Vincenna Alfréd várában, Aversa mellett gyültek össze, hogy Beatrixnek San Severinóval leendő eljegyzését ünnepeljék. Az előjáték végső jelenetében, amely előadásra került, Dénes elindul egy kisebb, de bátor csapattal, hogy az ellenség vezéreit titkon meglepje és elfogja. Az I. felvonás Dénes megjelenésével kezdődik, aki San Severinóval megvív, ezt megsebesiti s bár megölhetné, de kegyelemből szabadon engedi.

A II-ik felvonás Simontornyán játszik Karácsony hetében. Dénes hazahozta szép feleségét s már 8 éve élnek együtt, boldogságukat két gyermek fokozza s Miklós is készül, hogy Csuzy Piroskával megtartsa esküvőjét, amidőn hosszas bolyongás után egy téli zivataros este megjelenik San Severinó szerzetesi álruhában s egy mesét mond el, hogy ő a szentföldön járt s most nem rég szabadult a saracénok fogságából. Szivesen marasztják Dénes vendégszerető várában.

A III-ik felvonás Karácsony hajnalán történik, amidőn a vár vendégei és barátai elmennek a közeli templomba; künn a jobbágyság hatalmas felvonulása látszik. Dénes pár pillanatra visszamarad, hogy előhozott kis fiait megcsókolja, ekkor előlép San Severinó s azon ürüggyel, hogy a szentföldről hozott ereklyékből nehányat Dénesnek akar hálából adni, hirtelen tört ránt elő s Dénest sziven szurja s ezután el akar menekülni. Miklós rosszat sejtve visszatér a templomi menetből s hirtelen átlátva a helyzetet, San Severinót leszurja s az opera hatalmas gyászindulóval véget ér.

A Tiszántuli Szépmives Céh P. Nagy Zoltán emlékünnepélye

(A Debreceni Ujság tudósitójától.)

A debreceni Tiszántuli Szépmives Céh szombaton este nagy érdeklődés mellett tartotta meg ünnepélyét, amelyet P. Nagy Zoltán emlékének szentelt. A Zenede hangversenytermét zsufolásig megtöltötte a közönség, amelynek soraiban megjelent dr. Vásáry István polgármester, dr. Rugonfalvi Kiss István egyetemi rektor és a város társadalmának igen sok vezető egyénisége.

Az ünnepélyt dr. Fényes Jenő nyitotta meg, aki közvetlen, meleg szavakban emlékezett meg az elhunyt P. Nagy Zoltánról. Utána a városi dalárda P. Nagy Zoltán szerzeményét, az Éji dalt énekelte el Forrai István karmester vezénylete mellett. A szólót Kiss Béla énekelte nagy sikerrel. Ezután dr. Kuthi Sándor mondott emlékbeszédet P. Nagy Zoltánról, a zeneköltőről, akinek elévülhetetlen érdemei vannak a müvészet terén. Gyönyörü verset adott elő, amelyben az elhunyt müvészember lelkiségét megható módon állitotta a közönség elé. T. Timár Ila nagy sikerrel énekelt el három dalt Szabó Emil zongorakisérete mellett. A dalok mind P. Nagy Zoltán szerzeményei. A következő szám az elhunyt zeneiskolai igazgató gyönyörü zongoranégyese volt, amelyet zongorán D. Simonffy Irén, hegedün Buza Gábor, violán Z. Csanak Mária, gordonkán Erdész Mihály adtak elő a közönség legnagyobb tetszésétől kisérve.

Szünet után Kardoss Géza, a Csokonai-szinház igazgatója mondott beszédet P. Nagy Zoltánról, az emberről, aki jó barát, jószivü ember és müvészetszerető volt. Könnyekig meghatotta a hallgatóságot őszinte szivből jövő, szép beszéde. Utána P. Nagy Zoltán Prelude- és Capriccio-ját adta elő Höchtl Margit, az országosan ismert kiváló zongoramüvésznő. Ugyancsak az elhunyt P. Nagy Zoltán „Szerenádját" énekelték el a zongorajáték után Kovács Gyula, Oláh Emil, Cséke Zoltán, dr. Gidófalvy Elemér, akiket Szabó Emil kisért zongorán. A müsor utolsó számaként a Mácsai Dalkör Szabó Emil vezénylése mellett P. Nagy Zoltán—Csobán Endre: Igazságot Magyarországnak cimü szerzeményét adta elő.

A kitünően sikerült ünnepély bevételét a Tiszántuli Szépmives Céh a P. Nagy Zoltán siremlék-alap javára forditja.

—

Nagy érdeklődés nyilvánul meg Szathmáry Irma képkiállitása iránt

Egy héttel ezelőtt nyilt meg az „Angol Királynő" aranytermében Szathmáry Irma képkiállitása, mely iránt változatlanul nagy érdeklődés nyilvánul meg. A rendkivül tehetséges és nagyiövőjü festőmüvésznő a legsikerültebb pasztell, akvarell és olajfestményeit állitotta ki, amelyeket az elmult nyáron alkotott a Hortobágyon. Ezeken a képeken ott van a hortobágyi róna sajátos költészete, sokszinü világa és a hamisitatlan psziché.

Szathmáry Irma képeinek van még egy különlegessége. És pedig az, hogy rendkivül olcsó. Már eddig is több kép kelt el.

Aki értékes és szép festménnyel akarja feldisziteni lakását, az bő választékot talál Szathmáry müvésznő tárlatán. A kiállitás naponként nyitva d. e. 9 órától este 9-ig.

Megtekintése dijtalan.

Kitünően bevált, minden jobb háztartásban nélkülözhetetlen

Petrolgáz főzőgépe nk

terjesztésére agilis, korekt

Helyi képviselőt

keresünk. Ajánlatokat eddigi müködés megjelölésével alanti cimre kérünk:

„Fortuna" Petrolgázfőző Vállalat, Budapest, VI., Andrássy ut 33.

KÖZGAZDASÁG

A százezer pengőt is meghaladják a hortobágyi legelőbér hátralékok

(A Debreceni Ujság tudósitójától.)

A hortobágyi legelőbérlők évről-évre nagy bérösszeggel tartoznak a városnak. A szombati tanácsi értekezleten Veress Géza tanácsnok jelentette a polgármesternek, hogy legutóbb 179.000 pengő volt az összes hátralék s ebből a városi adóhivatal erélyes behajtási müveletére is csak 79.000 pengő folyt be. A város ismételten felszólitja bérlőit a tartozások mielőbbi befizetésére.

Terménytőzsde

A készáruvásáron 5—10 filléres árjavulások keretében kötötték az üzleteket, a haáridőpiacon pedig 8—10 filléres áremelkedések keletkeztek.

A 76 kg-os buza hivatalos jegyzése: tiszai 15.00—15.15, ftiszai 14.50—14.60

Határidőüzlet: Buza: március 14.50, május 14.40—41. Rozs: május 8.66—68. Tengeri: május 7.55—57, julius 7.97—98.

Készáruüzlet: Buza: tisai 77 kg 15.20—15.55, 78 kg 15.40—15.70, 79 kg 15.60—15.85, 80 kg 15.75—16.05. ftiszai 77 kg 14.65—14.75, 78 kg 14.80—14.90, 79 kg 14.95—15.05, 80 kg 15.10—15.30.

Rozs: pestv. 7.85—7.95, egyéb rozs 7.85—7.95, tak árpa 10.30—15.50, felvsörárpa 11.00—13.25, zab 9.20—9.50, tiszai tengeri 7.00—7.10, egyéb tengeri 7.00—7.10, korpa 6.25—6.35

A készáruvásáron buza 10, rozs 5 fillérrel drágább, zab nem változott, tengeri 10 fillérrel drágább.

—

Debreceni termény- és takarmány-piaci árak:

Buza 15.00—14.00, rozs 11.00—10.00, árpa 9.80—50, zab 8.00—7.50, tengeri 6.50—40—20, lucerna 5.20—4.80—20, széna 3.80—50—80, bükköny 3.50, alomszalma 1.80—60, ágyszalma 2.00, répa cukor 110—100, répa takarmány 80—70.

—

Gazdasági előadás

Györök Leó Tivadar kertészeti főfelügyelő vasárnap délelőtt 11 órakor a Polgári és Gazdakör helyiségében „A gyümölcsfák néhány gyakoribb állati ellensége s gomba-betegsége és az ellenük való védekezés" cimmel tart ismeretterjesztő gazdasági előadást. A gyakorlati tárgyu és tapasztalatokban gazdag előadásra ezuton is felhivja a gazdaközönség figyelmét a Debreceni Gazdasági Egyesület.

—

Kertészeti előadás

A Tiszántuli Mezőgazdasági Kamara és Hajduvármegyei Kertészeti Egylet előadássorozatában e hónap 8-án az éneklő madarak fontossága, haszna és védelme a gyümölcsösökben, valamint a szőlő átoltásának gyakorlati kivitele került előadásra. Mindkét tárgy a helyhatóság rendkivül nagy figyelmét és érdeklődését váltotta ki. A szőlő átoltási tanfolyamra az előadások során lehet beiratkozni.

Következő előadás március 15-én délután 4 órakor kezdődik a városháza közgyülési termében. Előadásra kerül: az egyes főzelékfélék termesztése és felhasználása, továbbá a gyümölcsfák kezelésénél használt védekező permetezési oldatok elkészitésének ismertetése.

—

Magtermelés

A zöldség, főzelék és virágmagvak termelésével, ha a talaj megfelelő jó erőben van oly eredményt érhetünk el, amely a mai helyzetben kielégitőnek mondható. A magvak termelését azonban csak az esetben ajánlhatja a Tiszántuli Mezőgazdasági Kamara, ha a termelést előre létrejött termelési szerződés mellett végzik, amikor a megtermelt magmennyiségnek átvétele előre megállapitott ár mellett biztositva van.

A Tiszántuli Mezőgazdasági Kamara amidőn felhivja a gazdatársadalom figyelmét a magtermelés bevezetésére egyben értesiti, hogy ugy a termelés keresztülvitelének részleteire, mint a későbbi utbaigazitásokra készséggel áll a kamara a gazdatársadalom támogatására.

LAPUNKAT TÁMOGATJA, HA HIRDETŐINKNÉL VÁSÁROL

RÁDIÓ

Budapesti rádió vasárnapi müsora:

9: Hirek, kozmetika. — 10: Egyházi ének és szentbeszéd az Egyetemi templomból. — 11.15: Evangélikus istentisztelet a Deák téri templomból. — Utána: Időjelzés, időjárás és vizállásjelentés. — Majd: Az Operaház tagjaiból alakult zenekar. Vezényel Dohnányi Ernő dr. — 2: Gramofonlemezek. — 3: A földmivelésügyi minisztérium rádióelőadássorozata. — 3.45: Az iskolánkivüli népmüvelés rádióelőadása. — 4.30: Időjelzés, időjárásjelentés. Majd: Pertis Jenő és cigányzenekara. — 5.45: „Ideges vagyok". Szilárd János vidám csevegése. — 6.15: Steiner Simi jazzrevüje a Royal Orfeumból. — 7: „A nagy viz szivárványa". Móra Ferenc előadása. — 7.30: Sport- és ügetőversenyeredmények. — 7.45: Operettelőadás a Studióból „Hajduk hadnagya". Operett 3 felvonásban. Szövegét irta Rajna Ferenc. Zenéjét szerezte Czobor Károly. Rendező Kiss Ferenc. Vezényel Polgár Tibor. Szereplők: Kiss Ferenc, Kompóthy Gyula, Raskó Géza, Ádám Pál, Molnár József, Palló Imre, Sik Rezső, Dobos Annie, Galetta Ferenc, Kőszegi Teréz, Sziklai József, Matany Antal. — Utána kb. 9.45: Pontos időjelzés, sporteredmények. — Majd Guttengerb György szalonzenekara és Horváth Gyula cigányzenekara az Ostende kávéházból Kalmár Pál énekszámaival.

Budapesti rádió hétfői müsora:

9.15: Odeon-gramofonemezek. — Közben 9.30: Hirek. — 11.10: Vizállásjelentés. — 12: Déli harangszó. — 12.05: Szervánszky szalonzenekar. — közben 12.25: Hirek. — 1: Időjelzés, időjárás és vizállásjelentés. — 1.30: Tanfolyam a Testnevelési Főiskoláról. — 2.45: Hirek, élelmiszer, piaci árak, árfolyamhirek. — 3.30: A rádió diákfélórája. — 4: Asszonyok tanácsadója. — 4.45: Időjelzés, időjárás, hirek. — 5: „Hajnali látomás" Sebesi Ernő novellája. Felolvassa Szirmai-Kalos Margit. — 5.30: Szegheő János szerzeményei. Előadja Halmos János (ének) és Kazacsay Tibor (Zongora). Bevezető Papp Viktor. — 6.10: Német nyelvoktatás. — 6.40: Wekerletelepi Dalkör. — 7.30: „A Némi-tó megfejtett titka". Máthé Elek dr előadása. — 8: Az Operaház tagjaiból alakult zenekar. Vezényel Berg Ottó. Közremüködik: Sándor Erzsi. — Utána kb. 9.30: Időjelzés, hirek. — Majd: a Pátria jazz-zenekar és Bordics Béla cigányzenekara a Pátria kávéházból Szántó Gyula énekszámaival. — Közben 10.10: Időjárásjelentés.

Árverés, 34549—1932. tksz. Debreceni Kölcsönös Segélyző Egylet végrehajtatónak Gombos Ferenc és neje Török Mária végrehajtást szenvedő ellen inditott végrehajtási ügyében a tkvi hatóság a végrehajtási árverést 1000 ar. P tőkekövetelés és járulékai behajtása végett a debreceni kir. járásbiróság területén levő, Debrecen városban fekvő s a debreceni 10605. sz. betétben A I 1—2. sorsz. 16342., 16343. hrsz. a. foglalt Szép u. 17. sz. alatt levő ház, udvar és kert a 1919 ar. P. kikiáltási áron elrendelte. Az árverést az 1933. évi március hó 28. napjának délelőtt 10 orakor a tkvi hatósági hivatalos helyiségében (Deák Ferenc-utca 17. sz. I. ajtó) fogják megtartani. Az árverés alá kerülő ingatlant az árverési hirdetményben meghatározott áraknál alacsonyabb áron eladni nem lehet. — Bánatpénz a kikiáltási ár 10 százaléka. Debrecen, 1932. évi december hó 8-án. Debreceni kir. járásbiróság, mint tkvi hatóság.

TESTEDZÉS

Ma délután 6 órakor vivóverseny és akadémia

az Arany Bika disztermében Ferenczy Pál mester jubileuma alkalmából

Fényes keretek között ünnepli a helybeli Békessy Béla Vivó Club és Debrecen egész sporttársadalma Ferenczy Pál mester 10 éves clubmesteri és 20 éves vivómesteri jubileumát. Ebből az alkalomból az Arany Bika disztermében hat órai kezdettel kardvivóverseny lesz Debrecen és Nyiregyháza válogatott csapatai között. A verseny után vivóakadémia, amelyen budapesti és vidéki vivómesterek vesznek részt, köztük Gellér Alfréd katonai fővivómester, az olimpiai vivók egy csoportjának trénere. A verseny és akadéma között a sportegyesületek üdvözlik mesterüket, a kiváló és fáradhatatlan Ferenczy Pált, akinek szakavatott kézzel vezetett nevelő munkássága a koronát az 1932-es esztendő tette fel, amikor tisztán az ő tanitványaiból álló csapat Budapesten megnyerte a Magyarország vidéki kardbajnoki cimét.

Üdvözöljük a mestert jubileuma a mestert jubileuma alkalmából és kérjük őt, hogy továbbra is ayval a fanatikus szeretettel karolja fel a vivás ügyét, mint eddig tette és vezesse ifjainkat további győzelmekre. Bizunk az ő biztos kezében, hogy ugy lesz!

A mai Bocskay—Hungária mérkőzés a bajnokság sorsát is eldöntheti

A tavaszi futballszezon egyik kimagasióan érdekes eseménye játszódik le vasárnap a Diószegi-uti pályán, ahol délután fél 4 órai kezdettel a Bocskay és Hungária csapnak össze a bajnoki pontokért.

A mérkőzés iránt megnyilvánuló rendkivüli érdeklődés teljes mértékben érthető, hiszen a mérkőzésen nem kis tét forog kockán: a Bocskay és a Hungária találkozása eldöntheti a bajnokság sorsát is. A kék-fehérek jelenleg a bajnoki tabella élén állanak, szorosan mögöttük következik azonban a Ferencváros és az Ujpest, ugy, hogy a Hungária veresége esetén lecsuszik az első helyről. A Bocskay nem egyszer beleszólott már ilyen elhatározó módon a bajnokság sorrendjének kialakulásába, emlékezetesen épen a Hungáriával szemben, amely annak idején négy pont veszteséggel nyerte a bajnokságot és hármat épen a Bocskay vett el tőle. Akkor is a Bocskay—Hungária tavaszi mérkőzésén dőlt el a bajnokság sorsa s mert a kék-fehérek eldöntetlent tudtak kiesikarni a kék-sárgától, övék lett a bajnoki cim.

A Bocskay—Hungária mérkőzéseknek tehát tradiciójuk van: a két hasonló stilust játszó együttes találkozásai mindenkor izgalmasak, a futballjáték szépségeit teljességükben a nézők elé tárók voltak. Most is igen érdekesnek igérkezik a magyar labdarugás két legstiluisosabb együttesének az összecsapása, hiszen a Bocskay már a szezon kezdetén jo formára lendült fel, az pedig nem kétséges, hogy a Hungária minden erejét és tudását beleadja a küzdelembe a győzelemert.

A Bocskay összeállitása körül, tekintettel arra, hogy Varga sérülten fekszik a klinikán és Palotás mirigydaganata még mindig nem javult meg teljesen, nehézségek voltak. A csapat igy áll fel: Fehér, Vágó, Janzsó, Palotás, Móré, Keviczky, Markos, Vincze, Teleki, Kovács, Hevesi, Amennyiben Palotás mégsem tudná a játékot vállalni Tatár játszik jobbfedezetet.

A mérkőzés iránti rendkivüli érdeklődésre jellemző, hogy a Hungária hivei különvonaton érkeznek Debrecenbe A Hungária szervezett tábora, a kék közép most mutatkozik be. — a kék-fehér hivők százainak már nem is jutott hely a vonaton —, ugy, hogy a debreceni közönségnek nehéz dolga lesz, hogy a kék-fehér publikum biztatását ellensulyozza.

A mérkőzés fél 4 órakor kezdődik, Boronkay biró vezetésével. Előtte két érdekes amatőrbajnoki mérkőzés játszódik le: 2 órakor a PMÁV, Keletmagyarország bajnokcsapata játszik a DVSC-vel, fél 12 órakor pedig a DKASE, a Bocskay anyaegyesülete csap össze a bajnoki pontokért.

A Bocskay a rendkivüli érdeklődésre tekintettel megtette az intézkedéseket a nézőtér kibővitésére. A közönség kényelmét szolgálja, hogy a városban a jegyelővét egészen vasárnap déli 12 óráig tart a MÁV Menetjegyirodában, a vármegyeház mellett.

A Debreceni Sportrepülő Egyesület 1933. évi közgyülése

A Debreceni Sportrepülő Egyesület március 6-án tartotta ezévi közgyülését báró Vay László főispán elnöklete alatt a tagok nagyszámu jelenlétében, akik között ott látták Debrecen vezető társadalmának notabilitásait. Többek közt megjelentek: Demény Géza altábornagy a vegyes dandárparancsnokság, Steiner József légügyi hivatali h. főnök a M. Kir. Légügyi Hivatal, Rásó István alispán a vármegye, dr. Vargha Elemér h. polgármester és Zöld József főjegyző th. h. polgármester a város képviseletében, vitéz Bartha és vitéz Palló tábornokok, Gimessy vkszt. alezredes, Laubner József a Nemzeti Bank igazgatója és mások.

Az elnök melegen üdvözölte a megjelenteket és méltatta az elmult év tevékenységét, amelyre vonatkozólag az ügyvezető az egyesület 1932. évi tevékenységének minden mozzanatára kiterjedő jelentését olvasta fel. A jelentés legkiemelkedőbb részéről, a pilótanövendékek ugy gyakorlati, mint elméleti kiképzésének magas fokáról számolt be, minek értékét külön kiemeli az a tény, hogy 9000 felszállás alatt a legkisebb baleset sem fordult elő. E nagyszerü eredmény Mocsári István légügyi felügyelő és Novotny Antal légügyi főellenőr elcitadhatatlan nagy érdeme. A jelentés beszámol még az 1933. évi programról is, amelynek fő pontjai a szokásos pilótanövendékek kiképzésén kivül két nagyobbszabásu repülő-ünnepély rendezésének a terve, továbbá „iskola-nap" rendezése, amikor Debrecen összes iskolai és levente alakulatai előtt propaganda értékü repülő-nap keretében ismertetik meg az ifjusággal és a nagyközönséggel a repülést. Felemlitendő a modelirozók számára tartott verseny, kiállitással egybekapcsolva. Nagyfontosságu a beszámolónak a repülőtér rendezésről és kibővitéséről szóló jelentés, melyben a legnagyobb elismerés és hála hangján emlékezik meg az elnöknek a repülősport érdekében tanusitott áldozatkészségéről és a város nemes gesztusáról, amely révén közeledik az idő, amikor Debrecen ugy a belföldi mint a nemzetközi légipósta és személyforgalom kötelékébe bekapcsolódhatik.

A közgyülés a teljes elismeréssel és megnugvással tudomásul vette az ügyvezető jelentését. Örvendetes tudomásul szolgált dr. Balla Bertalan tanácsnok, egyesületi pénztáros vagyonmérleg jelentése, mely az egyesület — rossz idő dacára is — vagyongyarapodásáról emlékezett meg. A közgyülés a felmentvény megadásának kimondása után ismét választás utján pótolta a sorrend szerint kilépő választmányi és egyéb bizottsági tagokat. A közgyülést báró Vay László főispán záró szavakkal fejezte be.

HIRDETMÉNY.

Az adótartozásoknak csekk utjáni befizetése az utóbbi hónapokban megnövekedett. A forgalom növekedésével azt tapasztalta a városi adóhivatal, hogy azzal egyidejüleg nő azon csekkküldemények száma, melyeknek csekklapja postai kezelés szempontjából helyesen van kiállitva, azonban a pénzküldemény rendeltetése és célja, valamint a tartozás és feladó azonossága szempontjából nem tartalmaz olyan vagy egyáltalában nem tartalmaz adatot, hogy az elszámolható legyen. Az ilyen küldemények, mert helyes elszámolásukra mód nincs, addig, amig legtöbbször a fél reklamációja folytán alkalom nyilik letétileg vau kezelve. A letéti kezelés természetesen nem lévén összefüggésben feladó tartozásával minden esetben azt okozza, hogy a tartozás, mely a csekklapon megjelölve nem volt s azért reá a küldemény nem lett elszámolva, — végrehajtás alá esik. Ilyen körülmények mellett tehát az adózó közönség saját hibájából felesleges zaklatásnak teszi ki magát, a városi adóhivatalnak pedig a kellő adatok nélkül küldött csekküldemény kezelésével és nyomozásával külön többletmunkát okoz.

Mindkét következmény elkerülése céljából felhivja a városi adóhivatal a város adózó közönségét, hogy a postai befizetési lapokat pontosan állitsa ki s a dijmentes közleményre szolgáló hátlapon a küldemény rendeltetését jelölje meg. Ez legcélszerübben ugy érhető el, hogy a feladó adófokozatának tételszámát és azon kerület számát fel, jegyzi, amely kerületben adóztatva van.

Tekintettel arra, hogy minden szempontból kifogástalan és rendeltetésére nézve félre nem érthető pénzküldemény csekklapját a hivatal tudja legpontosabban kiállitani, — közbirrá teszi a városi adóhivatal azt, hogy a **hivatal minden tisztviselője utasitva van arra, hogy azok részére, kik befizetésüket postai uton kivánják teljesiteni teljesen, teljesen kiállitott csekklapot bocsássanak rendelkezésére. Utasitva van továbbá arra is, hogy a hiányosan kiállitott csekklapok számának csökkentése, illetve megszüntetése céljából** üres csekklapokat ne bocsásson a közönség rendelkezésére.

Debrecen, 1933. március hó 10.

Városi adóhivatal

600—1933.

HIRDETMÉNY.

A pályázat alatt álló debreceni református lelkészi állásra pályázók közül, az egyházi törvény értelmében alakult bizottság, a kérvények beadásának sorrendje szerint a következő lelkészeket bocsátotta választásra:

Papp Imre debreceni vallástanitó-lelkész, Kovács Pál nádudvari lelkész dr. Dancsházp Sándor debreceni vallástanitó-lelkész, Molnár Zoltán hajdúhadházi lelkész, Nagy Lajos torzsai (Jugoszlávia) lelkész, Jánossy György tornaváraljai lelkész, Gyülvészi István edelényi lelkész, Hegedüs Kálmán nagykereki lelkész, Benkő Viktor dögei lelkész dr. Filep Gusztáv egerlövői lelkész.

A lelkészválasztás 1933. évi március hó 16-ik napján lesz.

A választási eljárás ezen a napon reggel 8 órakor a Nagytemplomban fog kezdődni, hová a választók ezennel meghivatnak. Ha a szavazást elrendelik, a szavazás 10 helyen nyomban kezdetét fogja venni.

A szavazóhelyek a következők:

1. Csapó-utcai egyházrész, Kálvin-tér 7 sz a. iskola. 2. Péterfia-utcai egyházrész, Füvészkert-utca 2. sz. a. iskola. 3. Mester-utcai egyházrész, Mester-u. 22. sz. a. iskola. 4 Piac-utcai egyházrész, Miklós-u 12. sz. a. iskola. 5. Ispotályi egyházrész, ispotályi iskola. 6. Kossuth-utcai egyházrész, Kossuth-utca 52. sz. a. iskola, 7. Árpádtéri egyházrész Rakovszky-u. 6. sz. a iskola. 8. Homokkerti egyházrész, homokkerti iskola. Szabó Kálmán-u. 9. Nyilastelepi egyházrész, nyilastelepi református iskola. 10 Csapókerti egyházrész, csapókerti református iskola.

A református egyház elnöksége.

APRÓ HIRDETÉSEK

Egy apróhirdetés 10 szóig hétköznap 50 fillér vasárnap 70 fillér és egyszerre két reggeli lapban Debreceni Ujságban és a Debreceni Független Ujságban jelenik meg.

Levelezés, üzleti hirdetés és minden vastagabb betüvel szedett hirdetés ára kétszeres. Apróhirdetést csak a dij előzetes lefizetése mellett közlünk. Apróhirdetést vidékről postabélyegben is beküldhető. Hirdetési ügyekben felvilágositást a 21—41. telefonon ad a Kiadóhivatal.

Betöltendő állás nőknek

Megbizható
középkoru szakácsnő — hosszu bizonyitvánnyal felvételtik vidékre. Március 15-re, ki baromfi nevelésben jártas. Jelentkezni hétfőn — dr Balogh Rákóczi u. 10. 1549

Nőiruha
varrodába tanulóleány felvételtik. Gergelyné, — Batthyány u. 12. 3580

Pénztár
kezelőnőt kaucióval keres festéküzlet. Csapó u 14. 3546

Egy
jól politurozó nő vagy férfi felvételtik. Cim a kiadóban. 3547

Állást kereső férfiak

30 éves
nős, becsületes magántisztviselő szerény igényekkel állást keres. — Cim a kiadóban. 3501

Mérlegképes
nyugdijas, nagy bank főtisztviselője, áruüzleti könyvelésben teljesen — jártas, ilcsón, esetlg órakönyvelést is vállal Megkeresések „Wilner Postafiók 18" kéretnek. 3556

Betöltendő állás férfiaknak

Vincellér
Bocskai szőlőmbe, lakás, kétszáz pengőért. Jelentkezés Itélőtáblánál. Március tizenkilenc 1542

Tanyára
gyümölcsfához is értő majoros ajánlkozik — „Vilamos" jeligére. 1572

Butorozott szoba

Butorozott
tiszta, kényelmes szoba, különbejárattal, ellátással is kiadó. Csapó utca 19., udvarban jobbra. 1530

Különbenjáratu
btuorozott szoba, előszobával kiadó. Varga u 6. sz. 1533

Központban
2 utcára nyiló különbejáratu csinosan butorozott szoba kiadó. Burgondia utca 11. 3579

Különbejáratu
butorozott szoba, központi fütéssel kiadó. — Svetits palota IV. emelet 9. 3564

Kapualatti
különbejárattal utcai — butorozott szoba kiadó Széchenyi utca 24. 3562

Kiadó lakás

Egy
és kétszobás lakások április, májusra kiadók Darabos 29. 1576

Kiadó
utcai két szobás lakás mellékhelyiségekkel, — május elsejére. Keleti-sor 21. 1537

Kiadó
azonnalra négyszobás — májusra ötszobás első emeleti utcai uri lakás, teljes komforttal. Ferenc József ut 16 Alföldi palota. 761

Egy
szoba, konyha, kamara március 15-re kiadó — Homokkert, Ovoda utca 10. 1541

Egy
szobás utcai lakás május 1-re kiadó. Honvéd utca 14. 1568

Modern
minden konforttal ellátott 5 szobás utcai, egy 2 szobás utcai lakás — azonnal kiadó. Központi melegviz, fütés. Lif. Szent Anna—Varga utca sarok. 1560

Zöldfa u. 15.
4 szobás, villaszerü ház parkirozott kertel május 1-re kiadó Értekezni Benyáts üzletben. 1561

Kiadó
két ötszobás utcai modern parkettes lakás. — Egymalom 3. 1575

Négy szoba,
fürdőszoba és mellékhelyiségekből álló utcai akás májusra kiadó. — Széchenyi utca 40. 1577

Kálvin-tér
10. sz. alatt négyszobás lakás mellékhelyiségekkel egész udvarral májusra kiadó. Értekezni g. gondnoknál, Kálvin-tér 17. sz. 3441

Uránia
épületben egyszobás lakás kiadó. — Bővebbet házfelügyelőnél. 3559

Kiadó
kétszobás, előszobás udvari lakás májusra. — Magoss tér 28. 1529

Modern
utcai 2 szobás lakás, mellékhelyiségekkel, — keresztény családnak május 1-re kiadó. Barna utca 11. 1508

Kétszobás
utcai garzon lakás orvosi rendelőnek, irodának kiadó. Csapó u. 10., május elsejétől. 1511

Parkettes
2 szoba, konyha, cseléd-szoba, fürdőszobás lakás kiadó Széchenyi ut 21. Értekezni Füvészkert utca 10. 1517

II. emeleti
5 szobás, komfortos lakás május 1-től kiadó Értekezhetni Debreceni Első Takarékpénztárnál 674

4 szobás
udvari lakás gáz- és villany bevezetéssel — azonnalra kiadó, Rákóczi 8. 1404

Kiadó
Csillag u. 82. sz. családi ház. Értekezni Ispotály u. 13. sz. alatt 735

5 vagy 6 szobás
modern lakás kiadó májusra, Piac utca 75 a 1306

Két
szoba, előszoba, mellékhelyiségekkel kiadó. — Tisztviselőtelep Forgács utca 14. 1525

Eladó ingóságait biztosan értékesíti,

↓

ha lapunkban meghirdeti. Apróhirdetését feladhatja kiadóhivatalunkban Kossuth-utca 3. sz. (földszint) és nyomdánkban, József királyi herceg-utca 16. szám alatt

Kiadó
a keresztépületben két szoba, fürdőszoba és — egyébb mellékhelyiségekből álló lakás. József kir. herceg utca 33 szám. 1570

Kiadó
május 1-re 3 szobás — fürdőszobás udvari lakás. Vár utca 8. 1550

5—2
szobás lakások olcsón kiadók. Hunyadi 17. 1554

Szoba,
konyha azonnal kiadó Nyil u. 76. 1553

3 szobás
lakás utcai vizvezetékkel május 1-re kiadó. Ugyanott egy szoba, konyha azonnal kiadó. Honvéd 14. 1567

Kiadó
Füvészkert u. 14. sz. alatt háromszobás, fürdőszobás, elsőemeleti utcai lakás. Értekezni: Füvészkert utca 16. sz. alatt. 1563

2 szobás
lakás üzlethelyiséggel olcsón kiadó, május 1-re Árpád-tér 47. 1562

30 pengőért
kiadó 2 szoba, konyha, kamara, pince stb., mellékhelyiségek, villany, jóvizü kut, gazdasági idvar, veteményes kert, disznótartás. Értekezni: Piac u. 7., könyv üzlet. 334

Kiadó
telepen egy két szobás lakás. Értekezni Gazdák Bankja, Kossuth utcán. 1552

Kiadó
utcai modern garzon lakás, május elsejére. Arany János 57. 1571

Utcai
3 szobás és udvari 2 szobás lakás kiadó. — Megtekinthető hétköznap 2—5-ig. Teleki u. 7. 3561

Hungária
palotában földszinti és emeleti 4 szobás modern lakások kiadók. 3563

Kiadó
május 1-re modern 5 szobás parkettes utcai uri lakás 3 előszobával, ttljes komforttal. Értekezni a házfelügyelőnél, Hunyadi utca 24. 3545

Kiadó
Széchenyi utca 7. emeleten 3 szoba május 1-re. Érdeklődni a házmesternél. 3542

Kiadó
egy udvari szoba, előszobával, konyhával. — Bethlen u. 51. 358

Teljesen
modern két utcai három szobás és egy udvari háromszobás fürdőszobával kiadó. Simonffy utca 13. 3640

Kiadó
két parkttes szoba, — konyha, fürdőszoba és egyéb mellékhelyiségekkel, minden komforttal. A szobák parkos utcai frontra néznek. Magos György tér 24. 3583

3 szobás
komfortos lakás fürdőszobával kiadó. Simonffy utca 39. 3562

Kiadó
Posta utca 3. sz. a. 4 szobás, nagy üveges, — előszobás, fürdőszobás modern lakás összes — mellékhelyiségtkkel, — szép nagy kerttel. Értekezni lehet Rendőrpaota I. 59. 350

Kiadó
3 és 2 szobás komfortos utcai lakás. Timár utca 52. 3581

3 szobás
központi fütéses utcai lakás a Bika bérházban május 1-re átadó. Értekezni Vass László szénirodában. 3582

Kiadó
modern 3—4 szobás lakások májusra és augusztusra, Csapó 59. 1556

Kiadó
városi lakások és üzlethelyiségek.
A Füvészkert u. 4 sz. bérházban négy szobás, a Szent Anna u. 10—12 szám a. bérházban két, három és négyszobás lakások, valamint üzlet helyiségek f. évi május 1t-öl kiadók. A lakások megtekinthetők d. e. 10—12 és d. u. 3—5 óra között. A bérbevétel iránt értekezni lehet vitéz Szegedi Gyula házgondnoknál a Szt. Anna u. 10—12 számu bérházban délután 3—5 óra között. 1548

Kiadó
városi lakások és üzlethelyiségek.
A Szoboszlói uti kislakásos bérházban egy és kétszobás, a Simonffy utca 1. sz. bérház I. emeletné és a Ferenc József ut 2—28. számu bérházban, valamint az iparostanoncskola Burgondia u. felöli részén f. évi május 1-töl üzlethelyiségek kiadók. A lakások megtekinthetők délelőtt 10 és 12 és délután 3—5 óra között. A szabadkézből leendő bérbeadás tárgyában értekezni lehet városháza I. em. 35. számu helyiségbtn a hivatalos órák alatt 1548

Ajánlat

Visszatérítő
árammérő felszerelése, háztartási villamos cikkek Borka Kolozsvárinál. Dégenfeld tér. 5001

Olcsóbb
fajta ágytollak ujból érkeztek. Párnába 60 dunyhába 1.20. Landaunál, Hatvan és Pesti sarok. 3577

3 hétig
női kalapok átalakitása eredeti modelek után 98 fillér, uj kalapok már 2.50-től. Aszdóy Erzsébet, Bika bérház, Vigmozi bejárat, volt Biró helyiség. Tanuló leány felvétetik. 1411

Figyelem!
Ondolálás 50 fillér, — manikür 30 fillér. Biró fodrásznál. Hatvan u. 15. 335

Dijtalan
felvilágositás, készülékjavitás, elekroncső kipróbálás. Borka Kolozsvárinál. Dégenfeld-tér 5000

Függönyök
ágyteritők készitését, összeállitását, fehérneműek olcsón készülnek. Függöny, ágyteritő eladó. Jókai 7. 3541

Családiasan,
olcsón étkezhet. Izletes urikonyha. Csapó utca 19., udvarban jobbra 1518

Fajborok
hetvenhektó, 30 évi alacsony áron, kis tételben is. Arany János 30., — termelő. 1522

Irén
ryfodrász olcsón maniküröz és ondolál. — Varga utca 1. sz. 3530

Szőlővessző,
gyökeres és porbujtás, olcsón kapható Biró Debrecen, Szávay utca. 1251

Apritott fa
már 2 P 40 fillérért teljesen szagtalan és salakmentes borsodi szén 2 P 60 fillérért. Házhoz szállitva 12 fillérrel drágább. Nagyobb vételnél árengedmény — Alföldi Faértékesitő vállalat Cégtulajdonos: Ihász Henrik Pesti u 2. sz. villamos megálló Telefon 31—23.

Akáctuskó
és baltázott bőcfa ismét kapható Bethlen 44. — Ölenként 28.—, mázsánként 2.— pengő, házhoz szállitva. 1003

Tégla
száraz, frissen égetett, hármily mennyiségben, Balogh és Vértesey téglagyárban. Telefon 23—18. 1395

Gyümölcsfák
szakszerü permetezését, pajzstetü stb. ellen olcsón vállalom. Cim Farkas Margit virágüzlete, Bikával szemben. 1498

Lakás és szoba keresiet

Nagytemplom
közelében2 szobás, fürdőszobás, klozettes lakást keresek. Telefon 12—59. 3539

Keresek
április 1-re Károly F. József, Böszörményi, — Kassai vagy Hadházi utca környékén 2 szoba, konyhás, vagy kétszer 1 szoba, konyhás magános lakást 3—400 négyszögöl körülkerített területtel. Cim a kiadóban. 1569

Modern,
földszintes vagy pedig liftes emeleti 3 szobás utcai fürdőszobás lakást keresek május 1-ére. — Bér előre negyedévenként. Ajánlatokat nyugdijas jeligére kiadóba kérek. 1532

2 szobás.
olcsóbb lakást keresek május 1-re, két tagu család részére. Jobb mellék utcában Ajánlatot „Pontos fizető" jeligére a kiadóba kérek. 1063

Üzlet, műhely, raktár

Parkvendéglő
berendezve gőz és kádfürdővel, Püspökladányban állomás mellett — azonnal eladó vagy kiadó. Értekezni Gazdák Bankjában, Kossuth utcán. 1551

Műhelynek,
vagy raktárnak két helyiség kiadó. Szentanna utca 25. 1557

Üzlethelyiség,
udvari két szobás lakás kiadó, Piac utca 56. sz. alatt.— 1545

Püspöki-
palotában Kálvintér 5 és Kistemplombazárnál üzlethelyiségek kiadók. Értekezni g. gondnoknál, Kálvin-tér 17. 3144

Kiadó
egy üzlethelyiség, Bádogos utca 2. Alföldi-palota 732

Utcai raktár
istálló 6 lóra kocsiszin, betonos pince azonnal olcsón kiadó. Hunyadi utca 23. 3565

Negyvenéves
füszerbolt nagy berendezéssel kiadó. Hadházi utca 21. 3557

Régi
jómenetelü borbély és dipész üzlet azonnal kiadó. Hadházi utca 5. 1576

Italmérés
jogom van. — Keresek május 1-re egy kis vendéglőt bérbe, kinek — kerthelyisége is van, — forgalmas és a piachoz közel. Lehet privát ház is. Géder, Széchenyi u. 19. 3584

Átadó
kisvendéglő berendezéssel, jó, forgalmas helyen Kevés pénz kell hozzá Cim a kiadóban. 3585

Ki akarja adni lakását ?

Legbiztosabb mód erre, ha hirdetését kiadóhivatalunkban, Kossuth-utca 3 sz. (földszint) alatt adja fel.

Piac 83.
Király utca sarkán kiadó Lefkovits-féle butor üzlet helyisége. 3532

Kiadó
áprilisra egy üzlethelyiség és egy egyszobás konyhás lakás. Külsővásár tér 9. — Értekezni Papp László, Ferenc József-ut 16. 1520

Remek helyen
üzlethelyiség azonnal kiadó. Csapó utca 10 sz. 1510

Két
udvari szoba irodának, üzletnek, esetleg műhelynek is. Csapó utca 10. sz. 1512

Kapualatti
árusitó fülke kiadó — Csapó utca 10. sz 1513

Magtár,
raktárhelyiségnek is — használható, 60 lapméter, száraz, tüzmentes, május 1-re kiadó. — Széchenyi u. 45. 1504

Kiadó
Vámospércsen egy jobb menetelü füszer és vegyes kereskedés, korcsmával, kuglizóval, mind két helyiség jól berendezve, kényelmes lakással kiadó vagy örökáron eladó. Érdeklődők irjanak Hangya szövetkezet Vámospércs. 1371

Oktatás

Naményi
gyorsiró, gépiróiskolában felnőttek kiképzése. Államérvényes bizonyitvány Passage. Piac utca 26-b. 3342

Könyv

Könyveket
állandóan, legmagasabb áron vesz Grünmann Sándor, Piac 69 357

Jókai
müvei 100 kötet, nemzeti diszkiadás, csaké nem uj, Mereskovszgi müvei eladók. Szent-Anna 10. cipő üzlet. 1573

Régi
könyveket, zenemüveket állandóan vásárol dr. Bertók könyvkereskedése, Piac u 4 1566

Kereslet

Buzaaljat,
repcealjat és köles keveréket bármilyen — mennyiségben veszek. Apaffy utca 20. 656

Ikerablakot
hármast 120—130 magasat megvételre keresek. Ispotály u. 13. sz. 1369

Keresek
megvételre 6 vagy 12 személyes komplett — ezüstöt. Cim a kiadóban. 1555

Veszek
jókarban levő használt asztalsparherdet. Ajánlatokat kiadóba kérem leadni. 1531

Jóállapotban
lévő tizedes mázsát — megvételre keres a kiadóhivatal, Piac u. 49.

Rádió

Dijtalan
felvilágositás, elektroncső kipróbálás, modernizálás, zavarszürés — Borka Kolozsvárinál. Dégenfeld-tér. 1375

Eladó
2 lámpás uj rádió. Simonffy 13., házfelügyelőnél. 3544

Autó, motor, kerékpár

Ariel
oldalkocsis motorkerékpár, nagy világitással, Bosch kürttel, kitünő karban, eladó. Cim a kiadóhivatalban. 1558

Eladó állatok

Élő daru,
him, szép tollu eladó. Apaffy utca 20. 1524

Méhek
30—40 család NB. 24 keretes vándorkaptárakban eladók. Bővebbet: Simonnyi ut 25. 1535

Birtok bérlet

Birtok bérlet
400 holdnyit keresek — azonnalra. — Részletes ajánlatot Illatszertár, Csapó 18 1523

Sestakert,
Andrássy ut 19. számu szőlő gyümölcsösömet lakással bérbeadom. 1540

Kiadó
Haláp 115 sz. tanya 21 és fél acld földdel, őszi vetéssel együtt. Tehenészetre alkalmas, 9 hold kaszáló. Értekezni Virág utca 3. 1559

Eladó föld

Ondódon
két hold prima szántóföld eladó. Piac utca 9. Bankirodában. 356

Telket
esetleg kisebb adómentes házat, várostól nem messzire vennék. Ajánlatokat ármegjelöléssel „Ezer pengőig" jeligére kérek. 3586

Eladó
hat hold tanyásföld — Fancsikán 9 kilométerre, felo buzatermő Bihari telep, Ocskay u. 9-a. 3560

Eladó
Bánkor 30 és fél kat. hold buzatermü föld jó tanyával. Értekezni 102 szám. 3543

Eladó ház

Eladó
többszáz ingatlan, részletes leirás és felvilágositás dijtalan Dienes iroda. Füvészkert utca 16. 1564

Csónak 8.
adómentes ház, gyümölcsössel, kedvező fizetési feltételek mellett eladó. 1543

Eladó
Csapó utca 37. sarokház 5000 pengő jövedelemmel. Értekezni ügyvédi iroda, Deák Ferenc utca 9., földszint alatt. 1546

Ház
Deák Ferenc utca 15, törvényszékkel szemben, sürgősen eladó 1547

Eladó
Simonnyi ut 10. sz. villa 1000 négyszögöl legértékesebb, elparcellázható telekkel, kényelmes lakással és szép kerttel. Megtekinthető: délután 2—4 óra közt. 1535

Eladó ház
részletre és kiadó lakás mellékhelyiségekkel, két havi előfizetéssel. Kuruc u. 110. 3556

Eladó
a Lehel u. 8 alatt három szobás, mellékhelyiségekkel felszerelt sáz. Értekezni lehet: Iparkamara 9. szoba 3559

Butorok

Többféle
butorok, ruhaszekrény, álló iróasztal, tükör — székek, lisztesláda olcsó eladó. Diófa utca 13. — Hatvanutcaikert. 3528

Faragott
ebédlő, polituros ebédlő, uriszoba, szőnyeg, villanylámpák, konyhabutor és más berendezési tárgyak eladók. Piac 59. földszint 12—3-ig. 3512

Jutányosan
eladó egyszerü féregmentes hálószobabutor, Fazekas Mihály u. 7. 1539

Egy
jó karban levő gyermekkocsi és egy összehajtható vaságy madrácsal együtt eladó. — Széchenyi utca 15. sz. 1536

Asztalosnál
olcsón eladó elsőrendü modern diófa uj hálószoba butor, konyha berendezés, három ajtós szekrény. Szoboszlai ut 4 1174

Eladó ingóság

Füszerbolt
berendezés eladó Árva Gergely, Hajdusámson 471. szám. 1544

Eladó
varrógép, olajfestmények, előszobafel, tükrök, márványlapok, sörapparátus, deszaanyagok, gobelin, füszertáblák, állványok, különféle ingóságok. Áruközvetitő, Csapó 14. 3578

Eladó
teljesen uj akunsk sal párisi modell, Széchenyi utca 24. sz. 3565

Kétkerekü
kézikocsi olcsón eladó. Hatvan utca 47. 3558

Vendéglői
asztalok és egy sörapparát eladó. Nyomtató u. 2. 1528

Olcsón
eladó egy üveg és egy külsőajtó. Kossuth 43. 3525

Egy
használt tiz kilóig mérő jó állapotban levő hiteles pulmérleget megvételre keresek. Weisz szütöde. Wesselényi u. 17 3526

Különféle

Ondód
Vedres düllői iskola — mellett 6 boglya csutka eladó. Értekezni Baros utca 6. 1334

Nyomatott a Magyar Nemzeti Könyv- és Lapkiadóvallalat nyomdájában.
Felelős kiadó:
DR. PAJOR GYÖZŐ
igazgató.
FRISS SÁNDOR
művezető.